

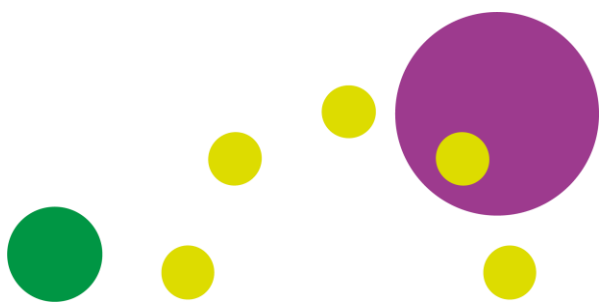

MOZGÁSJAVÍTÓ
EGYMI

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**Mozgásjavító Egységes Gyógypedagógiai
Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola
és Kollégium**

Hatályos: 2025. szeptember 01.

TARTALOM

1.	AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	6
2.	KÖZSZOLGÁLATI KÍNÁLAT, KÉPZÉSI SZERKEZET	8
	AZ ÓVODA INTÉZMÉNYEGYSÉG NEVELÉSI PROGRAMJA	11
1	AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI	11
2	SZABÁLYOZÓK	11
3	GYERMEKKÉP	12
4	AZ ÓVODA FILOZÓFIÁJA	12
5	A NEVELÉS, FEJLESZTÉS CÉLJA ÉS FELADATAI ÉS TERVEZÉSE	12
5.1	Egészséges életmódra nevelés	12
5.2	Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	13
5.3	Anyanyelvi és értelmi fejlesztés	14
6	ÓVODAI ELLÁTÁS	15
7	ÓVODAI FELVÉTEL	15
8	SZERVEZETI ÉS IDŐKERETEK	15
9	AZ ÓVODAI PROGRAM TARTALMA, FOGLALKOZÁSI FORMÁK	16
9.1	Fejlesztő játék	16
9.2	Mese, vers	17
9.3	Ének	18
9.4	Ábrázolás	19
9.5	A környezet tulajdonságainak megismerése	20
9.6	Mozgásnevelés	21
9.7	Munka jellegű tevékenységek	23
9.8	A tevékenységekben megvalósuló tanulás	24
10	SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS AZ ÓVODÁBAN	24
11	A FEJLŐDÉSI ÜTEM ÉRTÉKELÉSE, MÉRÉSE, AZ EGYÉNI FEJLESZTÉSI TERV	25
12	AZ ÓVODAI NEVELÉS VÉGÉRE ELÉRENDŐ CÉLOK, KÖVETELMÉNYEK	25
13	KAPCSOLATOK, AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI	26
13.1	Kapcsolattartás a szülőkkel	26
13.2	Kapcsolattartás az intézmény többi intézményegységével	27
13.3	Kapcsolattartás a külső támogató csoportokkal	28
13.4	Külső kapcsolatok	29
14	GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN	29
15	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK CSÖKKENTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA	31
16	SZEMÉLYI FELTÉTELEK	32
17	ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	32
	AZ ISKOLA (ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM) PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	34
1.	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	34
2.	JÖVŐKÉP	34
3.	ALAPELVEK	34
4.	ÉRTÉKEK	35
5.	CÉLOK	36
6.	FELADATOK (ÁLTALÁNOS)	36
7.	A NAT FEJLESZTÉSI TERÜLETEI	42
8.	A NAT ÁLTAL AZ EREDMÉNYES TANULÁS ÉRDEKÉBEN ELVÁRT SZEMPONTOK MEGVALÓSULÁSA	
	45	
8.1.	Tanulási környezet	45
8.2.	Személyre szabott tanulási lehetőségek	45
8.3.	Képességkibontakoztatás támogatása	46
9.	TEVÉKENYSÉGEK, SZÍNTEREK	46
10.	FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK	47
10.1	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	47

10.2	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	48
10.3	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	50
10.4	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	50
10.5	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	52
10.5.1	A pedagógusok alapvető feladatai	52
10.5.2	Az osztályfőnök alapvető feladatai	53
10.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	54
10.6.1	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	54
10.6.2	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	54
10.6.3	A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	55
10.6.4	Az ifjúságvédelemben feladatok ellátása	55
10.6.5	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	55
10.6.6	Egyéni munkarendet igénybe vevő tanulók támogatása	56
10.7	Az intézményi döntési folyamatban való tanuló részvételi rendje.....	58
10.8	Kapcsolattartás formái a szülővel/törvényes képviselővel, tanulókkal, pedagógusokkal, az iskola partnereivel.....	58
10.8.1	A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	58
10.8.2	A szülő közösségét érintő együttműködési formák	59
10.8.3	A pedagógusok együttműködésének formái.....	60
10.8.4	Az iskola kapcsolatai külső szakmai szervezetekkel	60
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA		61
1	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG SPECIFIKUMAI.....	61
2	JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	62
3	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA.....	62
4	JÖVŐKÉP	62
5	ALAPELVEK ÉS ÉRTÉKEK	62
6	CÉLOK ÉS FELADATOK.....	62
7	FEJLESZTÉSI TERÜLETEK	62
8	TEVÉKENYSÉGEK, SZÍNTEREK.....	63
9	ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK, ELJÁRÁSOK.....	63
9.1	A nevelő oktató tevékenységek során alkalmazott terápiás eljárások	65
10	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA KÉPZÉSI RENDJE.....	67
11	A BEISKOLÁZÁS (AZ ISKOLÁBA TÖRTÉNŐ BEKERÜLÉS) FOLYAMATA	69
12	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG TEVÉKENYSÉGEI	70
12.1	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	70
12.2	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	70
12.3	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	70
12.4	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	71
12.5	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	71
12.6	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	71
13	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA	71
13.1	A vizsgaszabályzat hatálya	71
13.2	A vizsgaszabályzat célja	72
13.3	A vizsgatantárgyak követelményrendszere.....	72
13.4	Az értékelés rendje	74
14	AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI, A MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	75
15	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NAPIRENDJE.....	77
16	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	77
17	HELYI TANTERV - ÁLTALÁNOS ISKOLA INTÉZMÉNYEGYSÉG.....	79
17.1	A választott kerettanterv megnevezése.....	79
17.2	Az általános iskolai óraterv.....	80

17.3	Órafelhasználások	80
17.4	A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	84
17.5	A pedagógiai folyamatok megvalósítása	85
17.6	Mindennapos testnevelés.....	86
17.7	A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai	86
17.8	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	86
17.9	Az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	88
17.9.1	Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	88
17.9.2	Mérés, értékelés	91
17.9.3	Saját fejlesztésű mérések	96
17.10	A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	97
17.11	Otthoni felkészüléshez adott feladatok meghatározásának elvei.....	97
A KÖZÉPISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....		99
1	A KÖZÉPISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG	99
2	A KÖZÉPISKOLAI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA SPECIFIKUMAI.....	99
2.1	Feladatok	99
3	A KÖZÉPISKOLA KÉPZÉSI RENDJE.....	100
4	A BEISKOLÁZÁS (A FELVÉTELI ELJÁRÁS) FOLYAMATA.....	100
5	A KÖZÉPISKOLA HELYI TANTERVE.....	102
5.1	A választott kerettanterv megnevezése.....	102
5.2	Órafelhasználások	102
5.3	A gazdasági és pénzügyi nevelés középiskolai céljai.....	103
5.4	Óratervek	104
5.5	A választott kerettanterv feletti óraszám.....	106
5.6	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei.....	106
5.7	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ...	106
5.8	A középiskolában választható tantárgyak és a tanárválasztás szabályai.....	107
5.9	Érettségi vizsgára való felkészítés	107
5.10	Tantárgyi és vizsgakövetelmények az érettségi vizsgákon	108
5.11	Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	109
5.12	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	111
5.13	A tanulmányok alatti és az azt lezáró vizsgák vizsgaszabályzata	112
5.13.1	A vizsgaszabályzat hatálya, célja	112
5.13.2	A vizsgák típusai.....	112
5.13.3	A tanulmányok alatti vizsgák célja.....	114
5.13.4	A vizsgatantárgyak követelményrendszere	114
5.13.5	Az értékelés rendje	115
5.13.6	Helyi tantervi vizsgák.....	115
5.13.7	Az egyes évfolyamok vizsgái	116
5.14	A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	116
FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA		120
1.	AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG	120
2.	JÖVŐKÉP	120
3.	AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG TANULÓI.....	121
4.	AZ INTÉZMÉNYEGYSÉG MŰKÖDÉSE.....	121
4.1.	Szakemberek	121
4.2.	Infrastruktúra.....	122
5.	TEVÉKENYSÉGRENDSZER.....	122
5.1.	A foglalkozások rendje	123

5.2.	A fejlesztő nevelés-oktatás foglalkozásainak témakörei	124
6.	KAPCSOLATRENDSZER	129
	EGYMI - MÓDSZERTANI KÖZPONT PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	130
1.	AZ EGYMI TEVÉKENYSÉGRENDSZERE	130
1.1.	Célok	130
1.2.	A mozgáskorlátozott gyerekekre irányuló tevékenységek	131
1.2.1.	A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelt, oktatott mozgáskorlátozott gyermekek ellátásával kapcsolatos feladatok	132
1.3.	A befogadó intézményre, közösségre, a mozgáskorlátozott gyermekeket nevelő családokra irányuló tevékenységek	133
	A KOLLÉGIUM INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	138
1.	TÖRVÉNYI HÁTTÉR	138
2.	A KOLLÉGIUM ALAPFELADATA	138
2.1.	Egyéb ellátási formák	139
3.	A KOLLÉGIUM INTÉZMÉNYEGYSÉG TANULÓI	139
4.	A KOLLÉGIUMI NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ÉRTÉKEI, ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI	139
4.1.	A kollégium értékei	139
4.2.	Alapelvek	140
4.3.	Célok	141
4.4.	Feladatok	141
5.	A KOLLÉGIUM TEVÉKENYSÉGRENDSZERE	141
6.	A TANULÓK ÉLETRENDJE, TANULÁSA, SZABADIDEJE SZERVEZÉSÉNEK PEDAGÓGIAI ELVEI	142
6.1.	A kollégiumi tanulás rendje	143
6.1.1.	A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	144
6.2.	A kollégiumi nevelés fejlesztési területei	145
7.	A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	148
7.1.	Habilitációs-rehabilitációs tevékenységek	149
8.	A TANULÓK FEJLŐDÉSÉT TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGRENDSZEREK	150
8.1.	Tehetséggondozás a kollégiumban	150
8.2.	Felzárkóztatást segítő foglalkozások	150
8.3.	A pályaválasztást, az önálló életkezdést elősegítő foglalkozások	150
8.4.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások	151
9.	A KOLLÉGIUMI KÖZÖSSÉGI ÉLET	151
9.1.	Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások	152
10.	A KOLLÉGIUM HAGYOMÁNYAI	152
11.	A KOLLÉGIUM KAPCSOLATRENDSZERE	153
12.	A KOLLÉGIUMI CSOPORTFOGLALKOZÁSOK ÉVES ÓRASZÁMA	155
13.	A KOLLÉGIUMI NEVELÉS EREDMÉNYESSÉGE	156
	INTÉZMÉNYI MELLÉKLETEK	157
1.	DIÁKÖNKORMÁNYZAT	157
2.	A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	159
3.	BELSO TÁMOGATÓ CSOPORTOK	161
4.	AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI KÜLSŐ SZAKMAI SZERVEZETEKSEL	162
5.	KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	164
6.	EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	166
7.	FOGYASZTÓVÉDELMI OKTATÁS	181
8.	A VÉGREHAJTÁSHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	182
9.	AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK - INTÉZMÉNYI TERV	183
10.	A KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	185
11.	A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI AZ EGYES ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAKBÓL	188
	FŐIGAZGATÓI NYILATKOZAT - LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	194

1. Az intézmény bemutatása

Az intézmény arculata

Nepomuk Kurz, müncheni emberbarát kezdeményezése nyomán, 1832-től a századfordulóig Európa számos országában alakultak menhelyek a testileg fogyatékos gyermekek és felnőttek részére. Magyarországon a Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy 1903. július 6-án hozta létre a „Nyomorék Gyermekek Egyletét és Menhelyét”, a mai intézmény elődjét.

Az otthon hármas célkitűzése – „Tanít – Gyógyít – Kiképez” –, világossá tette, hogy egységben valósul meg a komplex rehabilitáció.

A harmincas évek végére a Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának alapítói és vezetői már azon gondolkodtak, hogy nemcsak az otthonban tanulók sorsáról kellene gondoskodni, hanem az ország majd' százezer testi fogyatékosáról, köztük a közel tízezer tanköteles korú gyerekekről. Felvetették azt a pedagógiai kérdést, hogyan kell foglalkoznia a tanítónak a népiskolában a testi hibás gyermekekkel (a mai együttnevelést támogató utazótanári ellátás), hogy részükre biztosítható legyen mindaz, amit a Nyomorék Gyermekek Országos Otthona ez idő tájt nyújtani tudott.

A második világháborús évek nagy megrázkódtatással jártak az intézet lakói és dolgozói számára is. Az otthonból a mozgáskorlátozott gyermekek nagy részét a bombázások elől vidéki intézetekbe telepítették. A zsidó származású

akat a Mexikói út 60. szám alatti (Lajta Béla által tervezett) épületben létesített gettóba deportálták. A második világháború utáni szükségletek és igények alapján az első világháború utáni (vagy 30-as) évekhez hasonló gyors fejlődésre lett volna szüksége az otthonnak. Igazán nagy szükség lett volna a „Tanít – Gyógyít – Kiképez” korábban megvalósított egységes gyakorlatának intézményes folytatására, újraindítására.

A fejlődés, a szellemi újjáépülés helyett azonban a régmúlt értékeinek eltüntetése, a hagyományok felszámolása, az 1903-ban megfogalmazott eszmék, gondolatok leépítése felé indult az intézet. A szabadkőműves páholyok betiltásával megszűnt a Deák Ferenc Páholy szellemi és gyakorlati irányító szerepe az otthon működésében. Az eddig egységes, a belső tartalmi munkában egymásra épülő, ugyanakkor jól el is különülő szakmai részlegeket elválasztották egymástól, más-más minisztérium irányítása alá kerültek, ezzel megtörtént a komplex intézményi rehabilitációs rendszer szétrombolása.

Az otthon alapítóinak szándéka 1960-ban fogalmazódott újra. Az intézményben a gyógypedagógiai szemlélet erősödésének és a speciális pedagógiai fejlesztés elveinek jeleként egyre nagyobb súly helyeződött a testi nevelésre. A mozgásnevelés tantárgy jelentőségét kiemelték. A Zsótér Pál igazgató kezdeményezte hidroterápiás szárny építése négy évvel nyugdíjazása után, 1976-ban kezdődött meg.

Az 1989-90-es évektől újra nyitottá vált az intézmény, megkezdődött a számítástechnika, angol nyelv tanítása. A technika tantárgy keretében kiemelt szerepet kaptak a háztartási ismeretek. Ismét fontos szerepet kapott az otthon életében a sport. 1993-ban a nevelőtestület alapítványt hozott létre, amelyet Zsótér Pálról, az iskola volt igazgatójáról neveztek el.

1981-ben az intézmény tagiskolával bővült, a halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztésével foglalkozó kis iskolát (Ráby Mátyás u 16.) az akkori Fővárosi Tanács a „Mozgásjavító” intézményéhez csatolta. A tagozat régi épületét 1998-ban lebontották, helyén új iskola épült, mely a „Csillagház” nevet kapta. Azóta a halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek sérülésspecifikus nevelésére-oktatására alkalmas akadálymentes épített környezetben folytatódhat a fejlesztő munka, 2012. július 1-től az intézménytől függetlenül.

A „Nyomorék Gyermekek Országos Otthona” 1913-ban felavatott épületének tulajdonjogát Budapest Főváros Önkormányzata az iskola centenáriumának (2003) évében visszaadományozta az intézménynek. Ezzel megkezdődhetett a két épület egységes pedagógiai centrummá történő fejlesztése. A változtatás egyszerre jelentette az épített környezet átalakítását, valamint a mozgásnevelés és pedagógiai tevékenységek komplex megújítását.

A Mozgásjavító Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium célul tűzi ki, hogy a legsúlyosabb mozgásszervi fogyatékos (a dokumentumban a továbbiakban: mozgáskorlátozott) fiataloknak (akiknek napi kórházi ellátásra, állandó egészségügyi felügyeletre nincs szükségük) teremtsen a tanulásra második esélyt a köznevelés területén.

Az intézmény rekonstrukciójának következményeképpen új, akadálymentes épített környezetben folyhat a fejlesztő munka. A megújult iskolaépület és a kollégiumi-diákotthoni apartmanok új pedagógiai rendszerben történő működtetés lehetőségét teremti meg. Az általános iskolát követően középiskolai tanulmányokra nyílik lehetőség az itt tanuló mozgáskorlátozott fiatalok számára.

A 2012. évi CLXXXVIII. törvény (XII. 9.) a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről 4. § értelmében 2013. január 01. hatállyal az intézmény a Klebelsberg Intézményfenntartó Központba történő beolvadással állami fenntartásba került.

Az intézmény fenntartója és működtetője

KÖZÉP-PESTI TANKERÜLETI KÖZPONT
1149 BUDAPEST,
MOGYORÓDI ÚT 21.

Alaptevékenységek

Óvodai nevelés

mozgáskorlátozott, halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott kisgyermekek óvodai nevelése

Alapfokú oktatás

mozgásszervi fogyatékos tanulók nevelés-oktatására kidolgozott általános iskolai program/tanterv szerint, figyelembe véve a halmozottan fogyatékos~~okat~~ is (érzékszervi, beszéd fogyatékos~~ság~~, egyéb pszichés fejlődési zavar, autizmus spektrumzavar, enyhe értelmi fogyatékos~~ság~~) tanulók oktatására vonatkozó irányelveket:

- kerettanterv alapján vagy
- kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára alapján.

Középfokú oktatás

általános tantervű gimnáziumi oktatás (9-12. évfolyam)

Fejlesztő nevelés-oktatás

súlyos és halmozottan fogyatékos, tanköteles tanulók számára, az intézmény által kidolgozott fejlesztő program szerint.

Kollégiumi ellátás biztosítása

az intézmény nevelési-oktatási intézményegységeiben tanulók számára.

Egységes gyógypedagógiai módszertani intézményi (EGYMI) feladatok, utazótanári hálózat biztosítása, pedagógiai szakmai feladatok ellátása.

Az intézmény intézményegységeire való bekerülés a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság által kiadott szakértői vélemény alapján lehetséges. A tanulókkal kapcsolatos nevelési-oktatási, mozgásfejlesztő, egészségügyi és gondozó tevékenység tervezése és megvalósítása mindenkor a szakértői vélemény figyelembevételével, a gyermek, tanuló ellátásában részt vevő szakemberek együttműködésében valósul meg annak érdekében, hogy minden gyermek és fiatal az egyéni képességeinek leginkább megfelelő és leghatékonyabb rehabilitációs, rehabilitációs ellátásban részesülhessen.

2. Közzolgálati kínálat, képzési szerkezet

A Mozgásjavító Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium olyan többcélú intézmény, melyet szakmailag önálló intézményegységek alkotnak. A különböző belső szakmai területek és szervezeti egységek nevelésfilozófiája közös: eljuttatni a mozgáskorlátozott gyermekeket és fiatalokat az önállóság lehető legmagasabb fokára, felkészítve őket az együttnevelésre, hosszú távon a társadalmi integrációra.

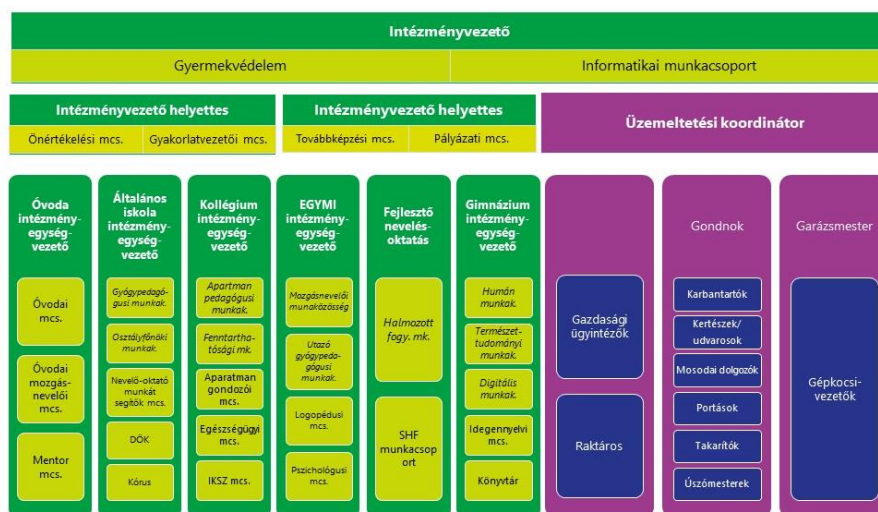
Az intézmény intézményegységei:

- óvoda – mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelésének programja szerint;

- általános iskola – mozgáskorlátozott (halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) tanulók számára a többségi általános iskolák, illetve az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kerettanterve, nevelési-oktatási programja szerint;
- gimnázium – felvételi eljárást követően, mozgáskorlátozott tanulók számára;
- fejlesztő nevelés-oktatást végző iskola – súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók számára, akiknél a mozgáskorlátozottság valamilyen formában megjelenik;
- kollégium – a vidéki lakóhellyel rendelkező tanulók tanítási időn kívüli ellátását nyújtva;
- módszertani központ – a rehabilitációs-rehabilitációs ellátás megszervezése, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának támogatása céljából.

1. ábra Az intézmény szervezeti ábrája

2. ábra Az intézmény munkaközösségei, munkacsoportja

Az egyes intézményegységek egymásnak a következő belső ellátásokat biztosítják:

AZ ÓVODA INTÉZMÉNYEGYSÉG NEVELÉSI PROGRAMJA

1 Az óvodai nevelés alapelvei

Az Óvodai Nevelési Program a Mozdásjavító Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola és Kollégium Pedagógiai programjának része.

Általános alapelvei és törvényi szabályozása megegyezik a teljes intézményével, ugyanakkor igazodik a köznevelés óvodai nevelés szakaszának szabályozóihoz.

Az intézmény belső szakmai területeinek és intézményegységeinek a nevelésfilozófiája közös: eljuttatni a mozgáskorlátozott gyermekeket és fiatalokat az önállóság lehető legmagasabb fokára, felkészítve őket az együttnevelésre, hosszú távon a társadalmi integrációra. Legfontosabb alapelvünk a gyermekközpontúság, a gyermekek individuumként történő kezelése, mely a fejlesztés során a sérülésspecifikus adottságokat is figyelembe veszi. A komplexitás elve magában foglalja a mozgásfejlesztés, kommunikáció, kognitív fejlesztés, személyiségfejlesztés együttes, egymást erősítő és kiegészítő alkalmazásait. Az együttműködés elvét követve fejlesztésünk akkor hatékony, ha a különböző szakemberek, segítők és a szülők folyamatos kapcsolattartásán alapul. A rugalmasság elvét középpontba helyezve a nevelés-fejlesztés különböző szinterein a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéhez igazíthatók a fejlesztési célok és feladatok. A gyermekek egyéni sajátosságait maximálisan figyelembe vesszük. Az értékelés, önértékelés folyamatára jellemző a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. A módszertani megújulás elve szerint a gyermekek esélyegyenlősége egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással segíthető elő, melynek igazodnia kell egyéni adottságaikhoz, családi körülményeikhez. Alapvető mind pszichés, mind pedig egészségügyi és fizikai szempontból a biztonság és állandóság megteremtésének elve, olyan szeretetteljes és motiváló légkör kialakítása, melyben a gyermekek szívesen együttműködnek a pedagógusokkal és más szereplőkkel. A kis lépések elvét alkalmazva olyan képességfejlesztést valósítunk meg, amely hagy elég időt a megismerési folyamatok gyakorlására is.

2 Szabályozók

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

77/2025. (IV.23.) Korm. rendelet a 363/2012. (XII.17.) az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

3 Gyermekkép

Az óvoda neveltjei olyan mozgáskorlátozott kisgyermek, akik mozgáskorlátozottságuk súlyossága miatt nem tudnak többségi óvodában, integrált körülmények között megfelelően fejlődni, ugyanakkor nem szorulnak állandó/rendszeres kórházi ellátásra. Az óvodai intézményegység a gyermekeket hároméves kortól a tankötelezettség megkezdéséig (a mindenkor hatályos törvények szerint) fogadja, biztosítja a fejlődéshez szükséges sérülésspecifikus nevelést, fejlesztést, mozgásnevelést, egészségügyi ellátást és gondozást. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az emberi személyiséget, mint egyedi individuumot fizikai érintettségétől függetlenül szemléli.

4 Az óvoda filozófiája

A kisgyermek nevelése elsősorban a családjuk feladata, ebben az óvoda kiegészítő, segítő szerepet vállal. Ennek érdekében a szülővel szoros együttműködésre törekszünk. Az óvodai környezet és a csoportok kialakításakor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait és a mozgáskorlátozottságból adódó sérülésspecifikus szempontokat is. Az intézmény jellegéből és gyermek-összetételéből adódóan nagy tapasztalatunk van a differenciálásban és az egyéni fejlesztési utak kibontakoztatásában. Az óvodai nevelés közvetlenül és közvetetten segíti, előkészíti a sikeres beilleszkedést az iskolai közösségbe. Hangsúlyt fektetünk a játékosságra, és arra, hogy a gyermekeket megtanítsuk játszani.

5 A nevelés, fejlesztés célja és feladatai és tervezése

Az óvodai nevelés tevékenységrendszer, amely igazodik a gyermekek testi és lelki szükségleteihez, négy fő területet ölel fel:

- egészséges életmódra nevelés,
- érzelmi erkölcsi és közösségi nevelés,
- anyanyelvi és értelmi fejlesztés,
- felkészítés az iskolába lépésre.

Az óvodai nevelés az éves nevelési terven alapul, melynek vezérfonalai az évszakok és neves ünnepeink. A tevékenységek pontos meghatározását a heti, kétheti foglalkozásra lebontott tématervek tartalmazzák.

5.1 Egészséges életmódra nevelés

Célok

- Kialakítani az egészségmegőrzés és a betegségmegelőzés szokásait.
- Megalapozni a környezettudatos magatartást.

- Lehetőséget teremteni az egyéni képességekhez mért, életkori sajátosságoknak megfelelő önállóság gyakorlásához.

Feladatok

- Helyes mozgásminták alkalmazása a napirend során.
- A gyermek sérülésének megfelelő ismeretek tudatosítása az egészség védelme érdekében.
- Öltözés, vetkőzés testhelyezeteinek és mozdulatainak kialakítása és fejlesztése.
- Személyes higiénia nevelés: szobatisztaság, WC-használat, kézmosás, mosakodás, fogmosás, fésülködés, orrfújás, köhögés.
- Önálló étkezés elsajátíttatása. Étkezési, táplálási nehézségek esetén evésterápiás módszerek alkalmazása.
- Önállóság és a segítségnyújtás helyes arányainak megteremtése és megvalósítása a mindennapos tevékenységek során
- Csoportszobán, épületen belüli önálló közlekedés módjának kialakítása, gyakoroltatása.

Az óvodai csoportokban biztosítjuk a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet. A környezettudatos magatartás kialakítását a pedagógusok példamutatásukkal is elősegítik. Az egészséges életmódra nevelés nem jelenik meg külön foglalkozás formájában, hanem az óvodai élet minden színterén jelen van és átszövi a teljes napi tevékenységet.

5.2 Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Célok

- Biztosítani a szeretetteljes, motiváló légkört.
- Kialakítani a későbbi iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges szokásokat, megalapozni a viselkedési normák elfogadását és alkalmazását.
- Megalapozni a gyermekek erkölcsi tulajdonságait (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), megerősíteni a pozitív erkölcsi tulajdonságokat.
- Megalapozni a gyermek akarati életének pozitív, a közösségi normáknak megfelelő megnyilvánulásait (önállóság, önfegyelem, kitartás, akaraterő, feladattudat, szabálytudat).
- Támogatni az éntudat kialakulását és az önkifejezését.
- Megalapozni az esztétikai fogékonyságot és az igényességet.
- Támogatni a harmonikus érzelmi élet kialakulását.
- Megalapozni és fejleszteni az empátikus képességeket.

Feladatok

- A közösségben elfogadott szabály és normarendszer kialakítása, következetes megerősítése, betartása.

- Élményszerzés lehetőségének biztosítása (mozgásos, kinezteziás, auditív, vizuális; közösségi).
- Kiszámítható, átlátható óvodai napirend kialakítása.
- Közös ünnepek tartása (születésnapok, karácsony, farsang...)
- Népszokások felelevenítése, nemzeti ünnepekről való megemlékezés, magyarságtudat kialakítása, hazaszeretetre nevelés.
- Közös kirándulások szervezése.
- Kooperatív pedagógiai helyzetek teremtése.
- Heterogén és homogén csoportokban való közös tevékenységek.
- Drámapedagógiai elemek alkalmazása.
- Csoportszoba személyessé tétele, közös díszítése a csoporttagok által készített alkotásokkal.

Mozgáskorlátozott gyermekeknél a fizikai kiszolgáltatottságuk, illetve a szülői elvárások esetleges nem megfelelő szintje miatt nehezebben alakul ki az önállóság, önfegyelem, kitartás, akaraterő, feladattudat, kudarcűrő képesség és a szabálytudat. Ezért nagyon fontos a csoportnormák, szabályok, elvárások világos meghatározása. A csoportban látható formában is elhelyezünk rajzos, képes emlékeztetőket. A kiszámítható napirend is hozzájárul az érzelmi biztonság kialakulásához. A csoportfoglalkozásokon kívül minden héten egy délelőtti kirándulással töltünk, ami segít a közös élményszerzésben és a közösségformálásban is.

5.3 Anyanyelvi és értelmi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. Attól függően, hogy a sérülés milyen típusú és súlyosságú, ehhez pedig milyen jellegű és mérvű elmaradások járnak a kognitív funkciók terén (figyelem, koncentráció, vizuális észlelés, auditív észlelés, emlékezet, gondolkodás, beszéd), a mozgáskorlátozottsághoz sok esetben beszédhiba, súlyosabb formában beszéd fogyatékoság is társul. A központi idegrendszer károsodása nyomán kialakult mozgáskorlátozottságnál (CP) az esetek nagy részében áll fenn az anyanyelv elsajátításának akadályozottsága. Más, nem a központi idegrendszer sérülésével együtt járó mozgáskorlátozottság esetén (pl. végtagfejlődési rendellenesség, spina bifida, arthrogryposis, izomdisztrófia, stb.) is felléphet a gyermek nyelvfejlődésében zavar a nem megfelelő mozgásfejlődéssel összefüggésben, hiszen a csecsemő- és kisgyermekkort átívelő pszichomotoros fejlődés diszharmonikussá válik, zavart szenved. Összességében elmondható, hogy az esetek jelentős részében a gyermek beszédfejllettségi szintje elmarad életkorától, érintve a nyelvi rendszernek mind receptív (beszédértés), mind expresszív (beszédprodukció) oldalát.

Célok

- Leküzdeni mozgáskorlátozott gyermekek nyelvi nehézségeit.
- Fejleszteni a kommunikáció különböző formáit.
- Közvetíteni az életkori sajátosságnak megfelelő műveltségtartalmakat.

- Bővíteni a tapasztalatok útján megszerezhető ismereteket.

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés minden óvodai foglalkozáson megjelenik, az egész óvodai napon átívelve valósul meg.

Beszélni nem tudó gyermekek számára a beszédindító terápia mellett augmentatív/alternatív kommunikációs eszközöket is biztosítunk, hogy környezetükkel kommunikálni tudjanak.

Az óvodai nevelés utolsó évében iskolai életmódra felkészítés (olvasás-írás előkészítése, matematikai alapok) zajlik.

5.4 Felkészítés az iskolába lépésre

Az iskolába lépés támogatásával kiemelten foglalkozunk: a gyerekek óvodai létét már az első naptól kezdve meghatározza, hogy tankötelessé válva képesek legyenek majd sikeresen megkezdeni tanulmányaikat. Az iskolába lépés előtti nevelési évben az érintett gyerekek napi szinten, csoportos keretek között, de egyénileg differenciálva iskolaélőkészítő fókuszú fejlesztésben is részesülnek.

6 Óvodai ellátás

Az óvodai csoportok 8:00 és 16:00 óra között tartanak nyitva. Reggel 7:00 órától, illetve a zárást követően 17:00 óráig ügyeletet biztosítunk. Az ellátás folyamatos, a nyári szünetben 6 hétig zárva tart az intézmény. A fenntartó tankerületi összevont ügyeletet szervez ebben az időszakban.

Az intézmény országos „beiskolázású”, a vidéki gyermekek a kollégiumban kapnak elhelyezést. Az óvodások esetében 5 éves kortól kínáljuk a bentlakás lehetőségét.

7 Óvodai felvétel

Óvodánkba folyamatosan kerülnek be a gyerekek a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság javaslata alapján. Óvodába 3 éves kortól járhat a gyermek, amíg tankötelezettségét nem kezdi teljesíteni 6 éves, de legkésőbb 8 éves koráig. A gyermek köteles napi 4 órában részt venni az óvodai nevelésben.

Óvodánkba olyan mozgáskorlátozott kisgyermeket várunk, akik környezetükkel szóban vagy nonverbális csatornákon keresztül kommunikálni tudnak, csoportban foglalkoztathatóak, önmagukra vagy társaikra nem jelentenek veszélyt.

8 Szervezeti és időkeretek

Az óvodáskorú gyermekek számára biztonságot ad a napirend, a tevékenységek napi ismétlődése.

Napirend

<i>Idő</i>	<i>Tevékenység</i>
7⁰⁰-8²⁰	Gyülekezés, szabad játék a csoportokban
8²⁰-9¹⁵	Reggeli köszönőkör/mozgásnevelés
9¹⁵-10⁰⁰	Reggeli köszönőkör/mozgásnevelés
10⁰⁰-10³⁰	Tízórai
10³⁰-12⁰⁰	Óvodai foglalkozások
12⁰⁰-13⁰⁰	Ebéd
13⁰⁰-14³⁰	Pihenés, alvás
14³⁰-15⁰⁰	Uzsonna
15⁰⁰-16⁰⁰	Szabad játék a csoportban
16⁰⁰-17⁰⁰	Ügyelet összevont csoportban.

A foglalkozások időtartama és rendszeressége rugalmasan alkalmazkodik a gyermekcsoport életkorához és terhelhetőségéhez.

Foglalkozások

A foglalkozás neve	Forma
Mese, vers	Csoportos
Fejlesztő játék	Csoportos, kiscsoportos
Mozgásnevelés	Kiscsoportos, egyéni
Környezet tulajdonságainak megismerése	Csoportos
Ábrázolás	Csoportos, kiscsoportos
Ének	Csoportos
Iskolaelőkészítés	Csoportban egyénileg differenciálva

9 Az óvodai program tartalma, foglalkozási formák

9.1 Fejlesztő játék

Célunk lehetőséget biztosítani a mozgáskorlátozott gyermekeknek, hogy a számukra érdekes, szabadon választott és ajánlott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegítik. Legyen számukra a játék a kapcsolatteremtés, a kommunikáció eszköze, mely során javulnak fizikai, pszichés és mentális képességeik. **Ismerjék meg hagyományainkhoz kötődő népi játékaikat.**

Feladatok

- Gazdag ingerkörnyezet kialakítása.
- Lehetőség biztosítása a félrehúzódásra, önálló játékra, kiscsoportok szerveződésére.
- Az önbizalom fejlesztése.
- Motiváltság elérése.
- Mozgókészség javítása.

- A kapcsolatteremtés igényének felkeltése.
- A kommunikáció fejlesztése.
- Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- A csoportnormák, csoportszokások kialakítása.
- Törekvés a konfliktusok elviselésére.
- Kapcsolódás a többi fejlesztési területéhez.

Tartalom

- Gyakorlójátékok
- Szerepjátékok
- Konstruáló játékok
- Szabályjátékok
- Versenyjátékok
- Érzékelést fejlesztő játékok
- Nagymozgás fejlesztését célzó játékok
- Szem-kéz koordinációt fejlesztő játékok
- Beszédmozgást fejlesztő játékok
- Együttes tevékenységet biztosító játékok: körjáték, bújócska, fogócska, társasjátékok, kártyajátékok
- Népi játékok: hagyományőrző napok keretében
- Szabad játék

Specifikumok

A kisgyermekkorra jellemző játékformák megélése általában nem történik meg a mozgáskorlátozott gyermekeknél. Mozgásfejlődésük megkésett, és/vagy kóros mozgásformák alakulnak ki náluk. Mind helyváltoztató mozgásukat, mind kézügyességüket fejlesztik a játékok, de ehhez a fejlődéshez kiemelten fontos a jó minőségű, elegendő mennyiségű játék biztosítása. Valamennyi játékforma során alapvető szempont a mozgáskorlátozottságból adódó egyéni igényekhez való igazodás, adaptáció biztosítása – így valamennyi gyermek számára sikerélményt nyújtó, élvezetes tevékenységgé válhat a játék.

9.2 Mese, vers

A mozgáskorlátozott gyermekek figyelme, beszédértése, képzelete (sérülésének megjelenési formái, részképesség-kiesései, neveltetése következtében) nem mindig áll azon a fokon, hogy a verseket, meséket élményként éljék meg. A kisgyermekkor fejlődési vonalát követve juttathatjuk el őket a versek, mesék megszerettetéséhez: dalok, mondókák, felelgetők, (ringatók), láncmesék, versek, verses mesék, prózai meséken keresztül.

Célok

- Elősegíteni az egymásra hangolódást.

- Megfelelni a gyermek természetes kíváncsiságának, felkelteni az irodalmi alkotások iránti érdeklődését.
- Elősegíteni az érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését a mesék csodáival, varázslataival, feszültségkeltő és oldó hatásának, a versek zeneiségének felhasználásával.
- Megalapozni a pozitív személyiségjegyek kialakulását (bátorság, kitartás, igazságosság, küzdőszellem, segíteni tudás stb.).
- Fejleszteni a mentális képességeket (figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet).

Feladatok

- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi értékeket képviselő, pozitív érzelmeket keltő művek keresése, amelyek tartalma, hangulata és korszerűsége megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségének, érzékelési világának. (A körültekintően kiválasztott anyaggal elősegítjük a hátrányokkal küszködő gyermekek felzárkóztatását, differenciált fejlesztését.)
- Az **élőszavas mese előtérbe helyezése** megfelelő és igényes beszédpélda adásával, illetve az életkornak megfelelő irodalmi művek bemutatásával a gyermekek hazaszeretetének kialakítása, a hagyományok, szokások megismertetése, az anyanyelv ápolása, a szép, tiszta, helyes beszéd iránti igény felkeltése.
- Irodalmi és zeneművek komplex alkalmazása az ünnepek, hagyományok, kulturális események szervezése, lebonyolítása során.
- A családok meseválasztási és TV nézési szokásainak formálása, alakítása.
- A gyermekek meseélményeinek játékkal és a vizuális nevelés eszközeivel való kifejezése, ennek biztosítása.

Óvodánkban a mesélés a gyermek vagy a gyógypedagógus kezdeményezésére, meghitt mesekörnyezet kialakításával valósul meg. A gyógypedagógus egy mesét többször is elmesél a hét folyamán. Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára a már ismert mesék elmesélésére, eljátszására, bábozásra, dramatizálásra is.

A versek, mesék meghallgatásához, mozgással kíséréséhez szükség van a helyes és biztonságos testhelyzet kialakítására. Az irodalmi alkotások hangulata, a bennük rejlő humor, a versek, mondókák zeneisége a mozgáskorlátozott gyermekekre is épp olyan nagy hatással vannak, mint ép társaikra, ha fejlettségi szintjüknek megfelelő tartalmúak, és ha az őket zavaró tényezőket ki tudjuk küszöbölni. A helyes testhelyzet kialakítása, a figyelmet könnyen elterelő játékok, eszközök elrakása biztosítja, hogy az előadott mesére, versre tudjanak koncentrálni.

9.3 Ének

A zene olyan emberformáló erővel bír, amely kihat az egész személyiségre, fogékonyra teszi a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását és élményhez juttatja a gyermeket. A zenei nevelés szorosan kapcsolódik az anyanyelvi neveléshez, illetve az esztétikai nevelés egyik alappillére. Az ének, a zene az óvodás gyermek számára az élmény és az ismeretszerzés szempontjából kiemelt fontosságú, mert: közvetlen érzelmi hatás éri a gyermeket, a zenei befogadás természetes módon

történik, a gyermek érzelmileg kiegyensúlyozottabbá válik és az éneklés legtöbbször játékkal párosul, ez fokozza az örömet, fejleszti az alkalmazkodóképességet, fegyelemre nevel.

Célja a zenei képességek fejlesztésén túl hozzájárulni a zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog személyiségformáláshoz.

Feladatok

- Auditív észlelés és figyelem fejlesztése. Hangdifferenciálás gyakorlása. Auditív memória fejlesztése.
- Sokszínű, változatos ritmus- és zenei anyag összeállítása életkornak és képességszintnek megfelelően (mondókák, népi játékok, dalos játékok, lovagoltatók, ölbéli játékok, hintáztatók, simogatók, ujj- és tenyérjátékok, zenehallgatás dalanyaga).
- A különböző életkorokban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak kialakítása.
- A gyermek nyelvi és mentális képességeinek fejlesztése.

Specifikumok

A mozgáskorlátozott gyermekek zenei nevelésének célja nem különbözik a zenei nevelés általános céljaitól, a megvalósítás azonban nehezített. Mozgáskorlátozott gyermekek esetében fokozottan igaz az a tény, hogy a kisgyermekek inkább mesét, verset hallgatnak otthon, keveset énekelnek. Ez részben érthető, hiszen:

- légzési és artikulációs problémák nehezíthetik az éneklést;
- nehéz a tempótartás, mert sokszor saját mozgásuk során sem tapasztalják meg a mozgás természetes tempóját, ritmusát;
- a hallási észlelés, érzékelés zavara állhat fenn;
- a hangszeres játék alapjainak elsajátítása akadályokba ütközhet (légzési zavarok, felső végtag sérülése, finommozgások, szem-kéz koordináció, két kéz koordináció akadályozottsága);
- énekes játékok során a mozgáskoordináció, a térérzékelés nehezített lehet, a tempó általában lassabb.

A problémák és hátrányok ellenére, illetve azok leküzdéséhez fontos, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek is részesüljenek az ének, a zene, az énekes játék fejlesztő hatásaiban.

9.4 Ábrázolás

Az óvodai ábrázolás foglalkozásoknak a gyermekek hatékony, komplex fejlesztése érdekében idomulnia kell a környezetünkben tapasztalható természeti jelenségekhez, kulturális elemekhez (évszakok, ünnepek), s az ezek alapján felépített anyanyelvi és környezeti témákat érintő foglalkozásokhoz. Az óvodai ábrázolási tevékenység a leghatékonyabb módja az iskolai írás tevékenység előkészítésének, emiatt megvalósítása különös figyelmet érdemel.

Célok

- Kialakítani az testtudatot, saját testen való tájékozódást.
- Kialakítani és fejleszteni a gyermekek esztétikai érzékét.
- Fejleszteni a gyermek képi kifejezőkészségét, ezáltal kommunikációját.
- Elősegíteni a környezetünk megismerését.
- Fejleszteni síkban és térben való tájékozódást.
- Erősíteni a gyermek önbizalmát, kompetenciaérzésének kialakulását.
- Kialakítani az íráshoz szükséges készségeket.

Feladatok

- Pozicionálás, az egyéni mozgásállapotnak megfelelő, az alkotást biztosító testhelyzet megtalálása.
- Vizuális figyelem fejlesztése.
- Taktilis tapasztalatszerzés biztosítása, a taktilis érzékelés fejlesztése, bazális stimuláció.
- Finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése, nagymozgások-finommozgások leválasztása, együttmozgások leépítése.
- A gyermek egyéni szükségleteinek, képességének megfelelő eszközök, technikák megtalálása.
- Képi kifejezési technikák megismertetése.
- Gyermeki fantázia fejlesztése, kibontakoztatása.
- A gyermek önkritikájának, önismeretének fejlesztése.
- Téri tájékozódási képesség fejlesztése térben és síkban, téri formák síkban való leképeződésének megértetése, az ábrázolás képességének fejlesztése.

9.5 A környezet tulajdonságainak megismerése

Célok

Biztosítani az élményszerzést, tapasztalatok, ismereteket szerzését saját magukról, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, s ezek birtokában legyenek képesek eligazodni és jól érezni magukat világukban.

Feladat

- Lehetőség megteremtése a környezet megismeréséhez, a tapasztalatszerzéshez – gazdag ingerkörnyezet, sok séta, kirándulás, látogatások különböző helyszíneken (iroda, konyha, mosoda, műhely stb.).
- A környezet megismerése során tapasztalatok szerzése annak formai, mennyiségi, téri és nagyságbeli viszonyairól.
- A mozgásos élettér kibővítése.
- Az önálló cselekvés, felfedezés feltételeinek megteremtése - tárgyi környezet, idő biztosítása.
- A motiváltság elérése.

- A gyermekek környezetében, a természetben való viselkedés szabályainak megismertetése.
- A személyes adatok körének, illetve azok fontosságának felismertetése, megtanítása.
- Biztonságérzet, otthonosság-érzet kialakítása a közvetlen környezetben.
- Saját testük megismertetése, közvetlen érzékszervi tapasztalatok biztosítása.

Tartalom, témakörök

- Testünk
- Az óvoda
- Otthon, család
- Az óvoda környéke
- Évszakok
- Állatok
- Növények
- Ünnepek
- Közlekedés
- Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései
- Környezetünk védelme, fenntarthatóság, környezettudatosság

Specifikumok

Az óvodán belüli és kívüli önálló, biztonságos közlekedés megteremtéséhez sokszor speciális segítő, segédeszköz szükséges. A közlekedés fejlesztéséhez, az eszközök kiválasztásához a mozgásnevelés nyújt támogatást.

A környezet, a körülöttünk lévő világ alapos, tudatos megismerése, a jelenségek észrevétele, megértése különösen fontos mozgáskorlátozottság esetén, hiszen a tapasztalatszerzés a mozgásfejlődés eltérő volta miatt sokszor hiányos. A tapasztalatszerzés biztosítására nagy hangsúlyt fektetünk, az óvodán kívül is biztosítjuk az élmény- és tapasztalatszerzést – ennek érdekében minden héten külső kirándulást szervezünk.

A környezet tulajdonságainak megismerését akadályozhatják a mozgásszegény életmód, a téri tájékozódás és a különböző érzékelési területek (látás, hallás, kineztiázia, taktilis érzékelés) zavara, a testséma hiányos ismerete, a finommozgások nehezítettsége (felső végtagokban jelentkező spaszticitás, túlmozgás stb.), a környezet felfedezése során szerzett kudarcélmények. Emiatt ezen a területen is különös figyelemmel kell eljárni, igazodva az egyéni igényekhez, adottságokhoz, sikerélményt biztosítva a gyermekek számára.

9.6 Mozgásnevelés

A fejlesztés legfontosabb területei a nagymozgás fejlesztése, a finommozgás fejlesztése és az önkiszolgálás fejlesztése.

A mozgáskorlátozott gyermekek mozgásfejlesztését mindig pontos diagnózis alapján, szakképzett mozgásnevelő (szomatopedagógus, gyógytornász) végzi. Az óvodában

minden nap történik mozgásnevelés, mozgásállapottól függően 2-3 fős csoportokban vagy egyéni fejlesztés formájában. A mozgásnevelésen tanult mozgásformákat az óvodai élet minden színterén és minden foglalkozásán alkalmazzuk és beépítjük a gyermekek életébe.

Célok

- Kialakítani a környezethez, a fizikai és szellemi terheléshez való alkalmazkodás képességét, megteremteni az iskolai nevelés-oktatás mozgásos feltételeit.
- Megtalálni, és biztosítani azt a testhelyzetet, amelyben a gyermek képességeihez mérten a legönállóbb cselekvésre képes a játék, a tanulás, az önkiszolgálás területén egyaránt.
- Kialakítani a számára legalkalmasabb helyváltoztatási módot, ha szükséges, a megfelelő segédeszközzel.

A nagymozgások fejlesztésének célja

- Elősegíteni a legmagasabb fokú önállóság elérését.
- Fejlesztani az érző és mozgató funkciókat, valamint ezek integrációját.
- Javítani a szenzomotoros ismeretszerzés lehetőségeit, csökkentve ezzel a megismerő funkciók fejlődési lemaradását.
- Felkelteni a mozgásigényt, megfelelni annak.

A nagymozgások fejlesztésének feladatai

- A testtudat, test- és helyzetérzékelés kialakítása, fejlesztése.
- A mozgásérzékelés, izomtudat kialakítása, fejlesztése.
- Játékkészség és mozgásfejlesztés egységének kialakítása, egymásra hatásának erősítése - udvari játékokkal, sporttal, kirándulások szervezésével.
- A hely- és helyzetváltoztatás képességének, mozdulatainak kialakítása, fejlesztése.
- A helyes testtartás kialakítása, izomerő fejlesztése.
- A gyógyászati és egyéb speciális eszközök használatának megtanítása és azok használatának megkövetelése.
- A mindennapi tevékenységek testhelyzeteinek és mozdulatainak kialakítása, fejlesztése.
- A vestibuláris érzékelés fejlesztése.
- Téri tájékozódás fejlesztése.
- Mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztése.

A finommozgások fejlesztésének célja

- Fokozni a gyermekek sérülésének és életkorának megfelelően a kéz és az ujjak mozgékonyágát, ügyességét.
- Kialakítani és fejleszteni a mindennapi élet praktikus feladatainak kivitelezéséhez szükséges mozdulatokat.
- Előkészíteni az iskolai tevékenységek végzéséhez szükséges mozgásformákat.

A finommozgások fejlesztésének feladatai

- A megfelelő motiváció megteremtése.
- A manipulációhoz szükséges helyes testhelyzet és fejtartás kialakítása.
- A kéz izomkontrolljának kialakítása.
- A szem-kéz koordináció kialakítása.
- Ujjak koordinált mozgásainak összerendezése.
- Kéz és az ujjak koordinált mozgásainak összerendezése.
- Két kéz közötti koordináció fejlesztése.
- Lateralitás, dominancia kialakulásának elősegítése.
- A két testfél együttmozgásának kialakítása, koordinálása.
- Céltárgyas mozgások kialakítása.
- Eszközhasználat tanítása.
- Kiesett funkciók helyettesítése, kompenzáló technikák tanítása.

Az **önkiszolgálásra nevelés**, az önellátás területén a lehető legmagasabb fokú önállóság elérése a kiemelt feladat. Ez a tevékenység az óvodai élet minden mozzanatát, az egész napot átszövi, cselekvésbe ágyazva jelenik meg.

9.7 Munka jellegű tevékenységek

A munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenység, ami beépül az óvoda mindennapos életébe. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek, saját személyük, illetve a csoport érdekében.

Célok

- Megszerettetni a munka jellegű tevékenységeket, személyes példa nyújtásával megtapasztaltatni az elvégzett munka megbecsülését.
- Biztosítani a konkrét, reális, vagyis a gyermekek saját magához mért, fejlesztő értékelését.
- Megalapozni az eszközök használatához szükséges jártasságokat és készségeket.

A gyermek munkatevékenységeiben is döntően utánoz. Ezért ebben a tekintetben is követhető mintát kínálunk számára. Kezdetben segítséggel, később lehetőség szerint önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik.

A gyógypedagógus szerepe a munka jellegű tevékenységek során

- Lehetőséget biztosít minden gyermek számára, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, társai, és a közösség érdekében végzett munkatevékenységet.

- Lehetővé teszi, bővíti a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő teret, munkaeszközöket.
- A gyermekek számára bármikor elérhető és aktualitás szerint használható eszközöket biztosít.
- Lehetőséget nyújt a gyermekeknek munkatevékenység végzéséhez, abban az esetben is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- Segítséget nyújt abban, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhessek azokat.

9.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai csoportokban a tanulás közvetett módon, az egész napos tevékenységet átszöve jelenik meg. Minden gyermeket egyéni képességeihez mérten fejlesztünk. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célok

- Biztosítani a gyermekek cselekvő aktivitását, a több érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés lehetőségeit, fejleszteni az értelmi képességeiket, készségeiket, akaratit tulajdonságaikat.

Feladatok

- Megfelelő személyes példa nyújtása, a mintakövetés, szerepátvétel, a különböző szerepekkel való azonosulás megalapozása.
- Szervezett napirend és tevékenység-háló kialakítása.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására építő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- A szociális és kognitív képességek fejlődésének, teljesítményének folyamatos figyelemmel kísérése, folyamatos visszajelzés nyújtása, a gyermekek számára is egyértelmű és világos értékelési rendszer kialakítása.

10 Személyiségfejlesztés az óvodában

Alapvető feladat az interperszonális kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő a gyermek-felnőtt és gyermek-gyermek kapcsolatra, hogy a gyermekek kooperációra alkalmassá váljanak, megalapozva az alapvető szociális kapcsolatok kialakulását. Ehhez szükséges a kapcsolat érzelmi igényének és a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, elsősorban a gyógypedagógus modellhatása és a szoktatás révén.

Az érzelmi fejlődés területén alapvető, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait, az egymásra figyelmet,

együttérzést, egymáshoz való alkalmazkodást, egymás segítségét. Ehhez szükséges az életkorban elvárható kontroll erősítése, tudatosítása, kialakítása.

Feladat az életkornak megfelelő erkölcsi értékek alakítása a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül: a jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése. Szükséges ezek saját élethelyzeteikben való megtapasztalása, érzelmi átélés, a megfelelő értelmezéssel párosulva, a nevelő személyes példáján keresztül.

Az értelmi fejlődés területén az óvodai nevelés módszereinek segítségével a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezésével, célirányos bővítésével fejlődnek megismerő kognitív képességeik.

11 A fejlődési ütem értékelése, mérése, az egyéni fejlesztési terv

A gyermekeket folyamatosan értékeljük a foglalkozások folyamán. Minden megnyilvánulásra reagálunk, bátorítjuk őket. A nevelési év elején meghatározzuk az értékelés módját (pl. matricák, nyomda, piros pont vagy korong stb.) és az év folyamán következetesen betartjuk. Mindig egyénileg, a gyermek sérüléséhez, mozgásállapotához, képességeihez viszonyítva értékelünk, figyelembe véve a befektetett energiát, akaraterőt. Bevonjuk a gyermekeket is az értékelésbe, így hamarabb elfogadják a bírálatot és fejlődik kritikai érzékük és önértékelésük is.

A nevelési év első hónapjaiban (vagy év közben a gyermek érkezésekor) minden gyermek készségeit, képességeit – egyéni vagy kiscsoportos formában, belső felmérőlap segítségével – feltérképezzük. Megjelöljük erősségeit és meghatározzuk a fejlesztendő területeket. Amennyiben szükségesnek látjuk, SEED, SINDELAR vagy DIFER tesztet egészítjük ki a felmérést. A felmérés eredményeit az egyéni fejlesztési tervben rögzítjük. **A fejlesztési terv tartalmazza az érintett gyerekek iskolaelőkészítéssel kapcsolatos céljait, feladatait.** A fejlesztési terv a gyermekkel foglalkozó szakemberek team munkájában jön létre. Az elkészült fejlesztési tervet ismertetjük a szülőkkel a jövőbeli szoros együttműködés reményében. Nevelési év végén írásos véleményt készítünk a szülők számára gyermekük fejlődéséről.

12 Az óvodai nevelés végére elérendő célok, követelmények

A mozgáskorlátozott gyermekek esetében az iskolaérettség több tényező együttes jelenlétét feltételezi. A kisgyermek belső érése az egyik tényező. Tapasztalatunk alapján a mozgáskorlátozott kisgyermek később kerülnek óvodába, közösségbe, ezért az óvodai fejlesztés, a csoportrenddel, elvárásokkal való szembesülés és azokhoz való alkalmazkodás is később kezdődik meg. Ezért kevés gyermek kezdi meg az iskolát akkor, amikor tankötelezett korba ér. A mozgáskorlátozott kisgyermek egy része négy fal között éli kisgyermekkorát, a környező világról kevés tapasztalata van, így az ismerethiány pótlása is az óvoda feladata. Az iskolai életmódra alkalmas mozgáskorlátozott gyermeknek lehetnek olyan segédeszközei, amelyek megválasztása, a használatának kialakítása és eredményes alkalmazása az óvodában

dolgozó belső és külső szakemberek (mozgásnevelő, logopédus, ergoterapeuta, szakorvosok) együttműködését feltételezi.

Az óvodáskor végére a gyermekek legyenek képesek:

- önállóan vagy segédeszközzel a helyváltoztatásra;
- az asztalnál ülésre, asztalon történő manipulációra (megfelelő bútorzat és segédeszköz mellett);
- a kézi vagy gépi írás tanulásának megkezdésére;
- társaikkal és a környezetükben lévő felnőttekkel verbálisan vagy augmentatív, alternatív kommunikációs eszközzel kommunikálni;
- a kapcsolatteremtésre, együttműködésre felnőttekkel és gyermektársaikkal;
- elmélyülten foglalkozni a kiválasztott vagy a pedagógus által kijelölt játékkal, feladattal legalább 10-15 percig;
- önálló elképzelések, ötletek kialakítására a játéktevékenységek, a kivitelezés során;
- szabályokhoz alkalmazkodni;
- mozgósítani a meglévő ismereteiket a helyzetek, feladatok megoldása során;
- kompromisszumot kötni;
- önmagukkal és közvetlen környezetükkel kapcsolatban az alapvető adatok megjegyzésére;
- a sérülésükből adódó lehetőségekhez képest életkoruknak megfelelően önállóan ellátni magukat, vagy kulturáltan segítséget kérni;
- felismerni a diagnózisukból adódó legalapvetőbb egészségügyi tennivalók szükségességét;
- felfedezni, létrehozni és megóvni szűkebb és tágabb környezetükben a szépet és a jót.

13 Kapcsolatok, az együttműködés formái

13.1 Kapcsolattartás a szülőkkel

Beiratkozáskor a szülőkkel beszélgetés keretében érdeklődünk gyermekük korábbi életéről, részletes anamnézist veszünk fel, feltérképezzük a gyermek korábbi fejlesztéseit, az egészségügyi történéseket. Feltérképezzük a szülők igényeit, elvárásait. A bejáró gyermekek esetében napi szinten adódik lehetőség a szülőkkel való konzultációra. A bentlakó gyermekek esetében, amennyiben a szülő viszi haza gyermekét, a pénteki elvitelkor tudunk a szülőkkel konzultálni. Bentlakó, betegszállító által érkező gyermekeknél a szülői értekezletek, levelezés az üzenő füzetben, és a telefonos kapcsolattartás lehetősége adott. Ünnepeinkre meghívjuk a szülőket, családtagokat is (karácsonyi kézműves délután, évzáró). A beszoktatást a családok igényei szerint rugalmasan alakítjuk. Az óvodai csoportból való kikerüléskor javaslatot teszünk a szülőknek, hogy melyik iskolában kezdje meg a gyermek tanulmányait.

A szülőkkel való együttműködés formái

A szülők az intézményi életéről, a munkatervről, az aktuális feladatokról, rendkívüli intézkedésekről folyamatosan tájékoztatást kapnak. Alapvető célkitűzés, hogy a gyermekek lehetőség szerint a családban nevelkedjenek, szüleiktől kapják meg azt a segítséget, támogatást, amely óvodai beilleszkedésükhöz szükséges. A kollégiumban lakó diákok esetében is nélkülözhetetlen a családi házzal az élő és folyamatos kapcsolat kialakítása.

Az együttműködésre az alábbi fórumok szolgálnak:

- az intézményegységek vezetői az óvodai/iskolai/kollégiumi szintű szülői értekezleten, illetve a szülői szervezeten keresztül tartanak kapcsolatot a szülőkkel;
- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítására, a szülők tájékoztatására a szülői értekezletek nyújtanak lehetőséget, illetve a szülők a honlapon és e-mailben is kapnak az intézménytől rendszeres tájékoztatást;
- az intézmény életébe, a nevelési-oktatási tevékenységbe, a csoport, az apartman-közösség, illetve a gyermekek munkájába a szülők a nyílt napok során kapnak bepillantást;
- egy-egy gyermek egyéni fejlődési útjáról, a fejlesztési folyamat támogatásának lehetőségeiről a szülők az egyéni igény szerint megtartott fogadóórákon tájékozódhatnak;
- a szülők az intézmény házirendjét, napirendjét minden tanév elején megismerik;
- az intézmény a következő nevelési év ellátási formáiról, az induló csoportokról, a felvételi követelményekről minden tanév végén tájékoztatást nyújt nyílt nap keretében;
- a szülők közvetlenül, vagy választott képviselőik útján juttathatják el kérdéseiket, véleményüket az intézményegységek, illetve az intézmény vezetőjéhez.

13.2 Kapcsolattartás az intézmény többi intézményegységével

Az intézmény óvodai, illetve iskolai intézményegységei egy épületben helyezkednek el. A Mozgásjavító Általános Iskolába kerülő gyermekek számára az iskolakezdés nem jelent szinte semmilyen nehézséget. Az iskolában dolgozó pedagógusok ismerik az óvodába járó gyermekeket, a gyerekek is jól ismerik az alsó tagozaton tanító gyógypedagógusokat. A mozgásnevelők és egyéb fejlesztő szakemberek jelenleg az intézmény valamennyi nevelési-oktatási intézményegységében végeznek szakmai munkát, így előfordulhat, hogy az óvodából az iskolába tovább kísérik a gyermekeket. A más iskolába távozó gyermekek esetében, egyéni átvezetési tervvel segítjük a későbbi iskolai beilleszkedést.

A pedagógusok együttműködésének formái

Az intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok ellátásához elengedhetetlen a különböző szakemberek együttműködése. Egy-egy nevelési év során ennek fórumai a következők:

- nevelési értekezlet egy aktuális témáról, esetleg külső előadó bevonásával;

- Intézményegységi, munkacsoporti megbeszélés az elkövetkező időszak legfontosabb teendőiről, illetve lehetőség egy-egy aktuális téma megvitatására;
- team megbeszélés az egy-egy gyermekkel foglalkozó pedagógusok (apartman pedagógus is), pedagógiai munkát segítő személyzet; szükség esetén a szülő bevonásával, melynek célja a fejlesztési folyamat nyomon követése, esetleg egy-egy probléma megbeszélése;
- házi továbbképzés egy-egy aktuális témában, belső vagy külső előadóval;
- körlevelek (előnyben részesítve az e-mailt), hirdetőtábla, intézményi levelezőrendszer kommunikációs csatornái;
- a különböző intézményegységekben (óvoda, általános iskola, középiskola, kollégium) dolgozó kollégák együttműködése elengedhetetlen feltétele az átmenetből (óvodából iskolába lépés, alsó tagozatról felső tagozatra lépés, középiskolába kerülés) adódó problémák megoldásának, illetve a kollégiumban lakó gyermekek, tanulók sikeres iskolai előmenetelének biztosításához. Szoros együttműködést tartunk fenn az intézmény pszichológus munkacsoportjával (anamnézis felvétel, gyermekek megfigyelése a csoportban, szülőkonzultáció, tanácsadás óvónőknek, szülőknek).

13.3 Kapcsolattartás a külső támogató csoportokkal

Kapcsolat a Zsótér Pál Alapítvánnyal

Az intézmény tanszövelete által alapított Zsótér Pál Alapítvány feladatául tűzte ki a mozgáskorlátozott gyermekek életkörülményeinek javítását, az oktatási és nevelési feladatok minél magasabb színvonalú ellátásának támogatását, a tárgyi és személyi feltételek megteremtésével a gyermekek rehabilitációjának és életkezdésének elősegítését. Ennek érdekében az intézménnyel együttműködésben segíti az önálló életvitel kialakítását a lakóotthon programmal (fenntartja a helyszínt szolgáló oktatólakást), támogatást nyújt szabadidős programokhoz (színház, koncert, múzeum, mozi, egyéb szabadidős tevékenységek), segíti a gyermekek segédeszköz-ellátottságát (pl. szemüveg, gyógyászati segédeszközök vásárlása, ahhoz anyagi támogatás nyújtása).

Kapcsolat a Batthyány Strattmann László Óvodai alapítvánnyal

Az alapítvány kifejezetten az Óvodai intézményegység programjait, rendezvényeit támogatja. Kulturális előadások, gyermekprogramok finanszírozása, segédeszközök, fejlesztő játékok beszerzése tartozik a feladatai közé.

Kapcsolat a Mozgásjavító Diák Sport Egyesülettel

Az egyesület feladata a mozgáskorlátozott gyermekek egészséges életmódra nevelése, a rendszeres testedzés és sportolás megkedveltetése, a sportos, egészséges életmód népszerűsítése, a szabadidő sporton keresztül történő hasznos eltöltésére nevelés. A sport megszerettetése, a sport, mint az egészséges életmód része már az óvodai

szakaszban a nevelés részeként tekinthető, ebben a korban elsősorban a mozgásnevelés részeként.

13.4 Külső kapcsolatok

Kapcsolatot tartunk fenn a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottságával – mind az óvodai felvétel, mind a teljes fejlesztés folyamán, illetve az iskolába való továbblépés során fontos a szoros együttműködés a két intézmény szakemberei között, a gyermekeknek leginkább megfelelő fejlesztési forma megválasztása érdekében.

Részt veszünk az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar szomatopedagógus hallgatóinak felkészítésében, illetve gyógypedagógiai asszisztens hallgatók képzésében.

Különböző pályázatok keretében és a Módszertani Központon keresztül időszakos kapcsolatban állunk integráló óvodákkal, speciális bölcsődékkal és EGYMIk-kel.

Az óvoda szakmai kapcsolatot ápol a Budapesti Korai Fejlesztő Központtal, a Csillagház Általános Iskola és EGYMI-vel, valamint a Vakok Óvodájával, illetve a tankerület más gyógypedagógiai óvodájával.

A gyermekek kulturális nevelése érdekében kapcsolatban állunk, rendszeresen látogatunk múzeumokat, művelődési házakat. A Művészetek Palotája, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Csodák Palotája, Fővárosi Állatkert rendezvényein is részt veszünk. A Környezeti nevelést külső szervezetek programjaival színesítjük: MME - Madarászóvoda, kutyaterápiás bemutató. Néphagyományok ápolását külső fellépők is segítik.

14 Gyermekevédelem az óvodában

A gyermekvédelmi intézkedéseknek – a mindenkor hatályos – 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a 2011. évi CXCV. törvény A Nemzeti Köznevelésről előírásainak való megfelelés mellett – intézményi szinten **célja:**

- biztosítani a gyermekek egészséges óvodai és családi környezetben való felnevelését;
- befolyásolni a gyermek környezetének a gyermekkel szembeni káros magatartását;
- kapcsolatot tartani szükség szerint a lakóhelyi önkormányzattal, a családsegítő szolgálattal;
- segítséget kérni súlyosabb veszélyeztetettség esetén a gyámhatóságtól;
- feltérképezni és javítani a gyermekek hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetét.

Feladatok:

- statisztikai adatok szolgáltatása a törvényi előírásoknak megfelelően;
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése;
- lehetőségekhez mérten a veszélyeztetett helyzet megszüntetésének elősegítése;

- az érintettek segélyezése (a szülő által az önkormányzathoz benyújtott segélykérelmek véleményezése és az igazolások kiadása), óvodai és otthoni életük alakulásának nyomon követése;
- kapcsolattartás, team beszélgetések, pszichológusi segítségkérés.

Az intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért az intézmény vezetője a felelős, aki kialakítja a megfelelő szemléletet, megfelelő személyt bíz meg a szakmai feladatok koordinálásával, valamint folyamatosan ellenőrzi és értékeli az elvégzett munkát.

Minden pedagógus, kiemelten a csoportvezető győgypedagógus, apartman pedagógusok feladatai:

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokban, a fejlődést veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában;
- a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek figyelemmel kísérése, felzárkóztatásuk biztosítása;
- a családi házzal történő kapcsolattartáson keresztül a családban jelentkező problémákra történő felfigyelés;
- az óvodai eszközökkel megoldhatatlannak látszó problémákról a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tájékoztatása, aki az intézményvezetővel együtt gondoskodik a megfelelő lépésekről.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység célcsoportjai, illetve az érintettek köre:

- gyermek, fiatal,
- szülők, család;
- pedagógusok és pedagógiai munkát segítők;
- külső intézmények, szervezetek, szakemberek (pl. házi- és gyermekorvosok, rendőrség, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat stb.).

Tevékenységi területek

Felderítés: a gyermekek személyiségének, egészségi állapotának, családi hátterének, baráti és kortársi kapcsolatainak megismerése – a pedagógiai jellemzés és környezettanulmány elkészítésén keresztül.

Feltárt káros hatások megelőzése, ellensúlyozása:

- családlátogatás, életvezetési tanácsadás;
- fejlesztő, felzárkóztató nevelési-oktatási program;
- nevelési tanácsadóhoz való irányítás;
- szabadidős tevékenységek szervezése;
- közreműködés az egészségnevelésben.

Amennyiben a feltárt veszélyeztetettséget nem lehet pedagógiai eszközökkel megoldani, abban az esetben jelzéssel kell fordulni az önkormányzatok, illetve gyermekjóléti szolgálatok felé.

15 A szociális hátrányok csökkentése, esélyegyenlőség biztosítása

A gyermekek és családjuk szociális helyzetéről a rendszeres kapcsolattartáson, beszélgetéseken, családlátogatáson, környezettanulmányok során gyűjthetők információk.

Célok

Feltérképezni a gyermekek szociális hátrányait, és a lehető legkorábbi időpontban felismerni a beavatkozás szükségességét.

Felhívni a családok figyelmét szociális nehézsége könnyítésének lehetőségeire, ezzel megkönnyíteni a gyermekek helyzetét:

- szülők rendszeres informálásával (személyes beszélgetések, intézményi és a szülői értekezleteken, fogadóórákon stb.) az igénybe vehető juttatásokról, a hivatali ügyintézés módjáról;
- a gyermekek kirándulásokon, kulturális programon való részvételének – leggyakrabban pályázati támogatás általi – finanszírozásával.

Feladatok

- Szociális hátrányok felderítése, nyomon követése. Szélsőséges esetek egyeztetése a gyermekvédelmi felelőssel.
- A szociális hátrányok ellensúlyozása az aktuális törvények figyelembevételével (étkezési hozzájárulás, nevelési segély stb.).
- Pályázati lehetőségek kihasználásával a legrászorultabbak támogatása: kulturális események pályázati támogatásból való szervezése stb.
- A Zsótér Pál Alapítvány közreműködésével a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek segédeszköz-beszerzésének, szabadidős programokon való részvételének segítése.

A hátránykompenzációs tevékenységek főbb területei

- A nevelés-oktatás és a személyiségfejlesztés eredményességének feltétele a tevékenységrendszer sokszínűségének, változatosságának megteremtése, mely az újszerű oktatásszervezési formákkal (projekt, témahét, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása) elérhető. Így minden gyermek egyformán lehetőséget kap a részvételre, az együttműködésre.
- A szorongásmentes óvodai környezet kialakítása, mely az önmegvalósításhoz járul hozzá. A felzárkóztatás akkor válik eredményessé, ha a meglévő motivációs bázist új motivációs eszközök is kiegészítik.

A sajátos nevelési igényből, esetünkben a mozgáskorlátozottságból eredő hátrányok csökkentését szolgálja az óvoda minden speciális fejlesztő tevékenysége. A mozgás- és beszédfejlesztés, az önkiszolgálásra, egészséges életmódra nevelés, az iskolai életmódra felkészítés mind a gyermekek későbbi sikeres beilleszkedését segíti elő.

16 Személyi feltételek

Óvodánkban szomatopedagógia szakos gyógypedagógusok dolgoznak. Egy csoporthoz két gyógypedagógus tartozik, akik délelőtt és délután váltásban (ebédidőben átfedéssel) foglalkoznak a gyerekekkel. Minden csoportban folyamatosan jelen van egy gyógypedagógiai asszisztens, aki a gondozási feladatokban és a foglalkozások alatt is segíti a gyógypedagógusok munkáját. A mozgásnevelést szomatopedagógus és/vagy pedagógiai végzettséggel rendelkező gyógytornász végzi kiscsoportos vagy egyéni foglalkozás keretében. Az intézményegységben egy fő logopédia szakirányon végzett gyógypedagógus segíti a szakmai munkát, a beszéd- és nyelvi zavarok szakszerű ellátása érdekében.

17 Eszközök és felszerelések jegyzéke

Csoportszoba

A csoportszoba tágas és világos, elegendő helyet biztosítva a különböző hely- és helyzetváltoztató mozgásokhoz, a kerekesszékekkel vagy egyéb segédeszközzel való biztonságosan közlekedéshez. A csoportszoba bútorai könnyen mozdíthatóak, átrendezhetőek a különböző foglalkozásokhoz.

A bútorzat kiválasztásánál az esztétikum mellett különleges szempontokat is figyelembe vettünk, pl. stabilitás, állíthatóság, biztonság stb. Nem biztos, hogy minden gyereknek ugyanolyan asztal, ill. szék a megfelelő, így a bútorok is különbözőek, illetve átalakíthatók (pl. karfát és/vagy lábtartót lehet rájuk szerelni a biztonságos testhelyzet megtartása miatt).

Speciálisan kialakított, állítható magasságú asztalok, állítható ülőkéjű, háttámlájú, egyedi kiegészítőkkel ellátott székek állnak rendelkezésre.

A játékpolicok stabilak, a falhoz rögzítettek, a gyerekek mozgását segítik, emellett az alsó részük a gyermekek által leginkább használt terület.

A szoba fontos tartozéka a tükör, amely számos feladat, tevékenység során jól használható.

Eszközök: alakítható, állítható bútorok, speciális székek, asztalok; játszószőnyeg, pihenőmatrac vagy ágy; játékok (életkornak, mozgásállapotnak, képességeknek, érdeklődésnek megfelelő, szobai és udvari); plédek, takarók, melyeket az udvarra, kirándulásra is magunkkal vihetünk; tisztálkodási felszerelés; mozgásfejlesztő eszközök (szivacs ékek, hidak, hengerek, lejtők).

Udvar

Az udvaron nem csak levegőzni, játszani lehet, hanem különböző foglalkozásokat is lehet ott tartani, pl. anyanyelv, környezetismeret, ábrázolás, ének. Az udvaron elérhető játékok biztonságosak, emellett a mozgáskorlátozott gyermekek által is használhatók.

Utcai közlekedést biztosító eszközök

Házon belül, de az udvaron és az utcán is biztosítják az önálló közlekedést.

Eszközigény

- speciális székek, asztalok;
- játszószőnyeg, pihenőmatrac vagy ágy;
- játékok (életkornak, mozgásállapotnak, képességeknek, érdeklődésnek megfelelő, szobai és udvari);
- plédek, takarók, melyeket az udvarra, kirándulásra is magunkkal vihetünk;
- tisztálkodási felszerelés;
- mozgásfejlesztő eszközök;
- alakítható, állítható bútorok.

AZ ISKOLA (általános iskola és gimnázium) PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. Jogszabályi háttér

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban Nkt.)

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok

2. Jövőkép

Intézményünk elsősorban az ép intellektust mutató mozgáskorlátozott tanulók széles körének nyújt nevelés-oktatást, fejlesztést, egészségügyi ellátást. A legsúlyosabb állapotú mozgáskorlátozott tanulóknak is megteremtjük a lehetőséget a megfelelő ellátási formában való részvételhez – biztosítva mindenki számára az aktív, alkotó, önálló részvételt valamennyi tevékenységben.

A tanulást olyan folyamatnak tekintjük, amely nagy egyéni eltéréseket mutat, de amelynek középpontjában a tanuló áll, aki aktívan közreműködik tanulási folyamata tervezésében, megvalósításában (személyre szabott tanulás), reális célok kitűzésével.

A halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók készség- és képességstruktúrájának megfelelően választási lehetőséget kínálunk az ellátás színterei között: együttnevelés az általános iskolai csoportokban vagy fejlesztés külön csoportokban, minden esetben az önállóság minél magasabb fokának kialakítása és a szociális kompetenciák fejlesztése érdekében.

Valamennyi tanulónak az elérhető legmagasabb szinten biztosítjuk a lehetőséget a kimeneti pontok eredményességéhez. A mozgáskorlátozott tanulókat támogatjuk a közép-, illetve felsőfokú oktatási szint elérésében, a halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott tanulókat a reális következő szakasz megválasztásában. Ennek érdekében együttműködünk a családokkal, illetve a társszakmák (egészségügy, szociális terület) szolgáltatóival.

A folyamatos fejlődés érdekében munkatársaink lépést tartanak a módszertani, digitális fejlődéssel, a legújabb módszereket, eljárásokat, technikákat, eszközöket alkalmazzák.

3. Alapelvek

Legfontosabb alapelv a gyermekközpontúság, a tanulók individuumként történő kezelése, mely a fejlesztés során a sérülésspecifikus adottságokat figyelembe veszi.

A komplexitás elve magában foglalja a mozgásfejlesztés, kommunikáció, kognitív fejlesztés, személyiségfejlesztés együttes, egymást erősítő és kiegészítő alkalmazásait. Együttműködés elve: a komplex rehabilitációs és rehabilitációs ellátás érdekében elengedhetetlen a partnerek, illetve a különböző szakemberek együttműködése.

A humanista értékrend prioritásának elve alapján, a tanulók megtanítása önmaguk és társaik elfogadására, megismerésére, megértésére.

A rugalmasság elvét középpontba helyezve a nevelés-oktatás különböző színterein a tanulók aktuális szintjéhez igazíthatók az elsajátítandó ismeretek. Az értékelés, önértékelés folyamatára jellemző a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A módszertani megújulás elve szerint a tanulók esélyegyenlősége egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással segíthető elő, melynek igazodnia kell adottságaikhoz, körülményeikhez, és arra kell irányulnia, hogy a tanulók – az egyéni segítség útján – önállóan tudjanak részt venni minden tevékenységben.

Alapvető mind pszichés, mind pedig egészségügyi és fizikai szempontból a biztonság és állandóság megteremtésének elve, olyan szeretetteljes és motiváló légkör kialakítása, melyben a tanulók szívesen együttműködnek a pedagógusokkal és más szereplőkkel.

A nevelés-oktatás-mozgásfejlesztés, gondozás és az egészségügyi ellátás során érvényesüljön a demokratikus szellemiség elve, felkészítve ezzel a tanulókat a felelős állampolgári szerepre. A tanulók készüljenek fel arra, hogy szabadon kifejezzék véleményüket, önálló döntéseket hozzanak, vállaljanak felelősséget önmagukért, tetteikért és azok következményeiért.

Fontos az alapelvek összhangjának erősítése.

4. Értékek

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők/törvényes képviselők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők/törvényes képviselők, s nem utolsósorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai-technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

Az iskola:

- értékrendjében emberközpontú, humanista;
- tanulóinak elsősorban az EMBER tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, s a másság elfogadásán alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értékként preferálja az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.

5. Célok

Célunk felkészíteni iskolánk végzős diákjait a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelmények - saját képességeik szerint optimálisan, és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel való - teljesítésére. Felkészíteni a tanulókat arra, hogy olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek, amelyek képessé teszik őket a következő iskolafokon való megfelelésre. Megismertetni a tanulókat a kulturált viselkedéssel, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákkal, kialakítani bennük az igényt saját közelebbi és távolabbi jövőjük aktív alakításával kapcsolatban. Tehát a pedagógiai munka célja a kompetenciafejlesztés alapján nyugvó alpműveltséget, tudást, szemléletet, önismeretet elsajátíttatni annak érdekében, hogy a tanulók:

- továbbtanulásra kész diákokká váljanak;
- képessé váljanak az életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő, elvárható önálló döntésekre, önrendelkezésre;
- alkalmasak legyenek a középiskolai, egyetemi életre;
- ismerjék meg önmagukat, képességeiket;
- a rehabilitációra fogékony és nyitott partnerekké váljanak;
- belső motivációjuk alakuljon ki az élethosszig tartó tanulás megalapozására.

6. Feladatok (általános)

Átfogó feladat a mozgáskorlátozott gyermekek nevelése, oktatása, mozgásfejlesztése, egészségügyi ellátása és gondozása, személyre szabott sérülésspecifikus eljárások, módszerek, terápiák és technikák útján úgy, hogy közben teret kapjon a gyermeki lélek szabad kibontakozása is.

A mozgásnevelés vezérelte fejlesztéssel a mindennapi tevékenységekben való aktív részvétel tanítása, az önálló életvitelhez, az iskolai munkához, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges alapok megteremtése.

A diagnózistól, az aktuális fejlettségi szinttől és mozgásállapottól, valamint a személyiségtől függő speciális fejlesztési technikák, módszerek, eszközök megválasztása, kidolgozása, alkalmazása.

A megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök) kialakítása és fejlesztése, különös tekintettel az egyéni szükségletekre.

A 21. századi munkaerőpiac által elvárt kompetenciák fókuszba helyezése, azok célirányos fejlesztése.

Az egyéni képességek pozitívumainak korai felismerése, megerősítése, a kiemelkedő képességek célirányos fejlesztésének megvalósítása tehetséggondozással.

Komplex személyiségfejlesztés önmaguk megismerése, valamint a szűkebb és tágabb közösségbe való beilleszkedés érdekében.

A szabadidő hasznos eltöltésének kialakítása irányított és kötetlen formában megvalósuló tevékenységekben.

Az új pedagógiai módszerek, eljárások beépítése az oktató, nevelő, terápiás munkába.

A speciális fejlesztés, ellátás legoptimálisabb személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.

A külső és belső átjárhatóság megteremtése mellett szükség esetén hosszabb, illetve adaptációs képzési idő és egyéni fejlesztés biztosítása.

A család, általános iskola, középiskola, kollégium együttműködésének, összhangjának megteremtése, kapcsolattartás a tanulók fejlesztése szempontjából fontos intézményekkel.

Minden képzési szinten megjelenő feladatok

Adaptáció

Az intézmény szakemberei a tanulók adottságainak, készségeinek, képességeinek, illetve speciális szükségleteinek megfelelően adaptálják a tananyagot, a különböző módszereket, eljárásokat és eszközöket.

Kompetencia alapú oktatás

A kompetencia az ismeretek, azok alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges motivációt biztosító attitűdök összessége. Az intézmény kiemelt hangsúlyt helyez a kulcskompetenciák fejlesztésére a Nat alapján, melyek részletes kifejtésére a helyi tantervben kerül sor.

Készség-képességfejlesztés

A készségek a tevékenység automatizálódott összetevői. A készség kialakulásának folyamata gyakorlás révén valósul meg. A tanulók számára minden életkorban biztosítani kell annak lehetőségét, hogy adottságaikat, képességeiket a tantárgyak elsajátításában, a sportban, a művészetekben, a tanórán kívüli tevékenységekben fejleszthessék, bemutathassák.

Kooperatív pedagógiai módszerek, technikák alkalmazása

A nevelés-oktatásban érzékelhető változások következtében a hagyományos ismeretszerzéssel szemben felértékelődik a kompetencia alapú tudás, amelynek elsajátítása természetes környezetben, életszerű tapasztalatok szerzésével történik. A majdani sikeres élethez leginkább szükséges kompetenciák, készségek kialakítása nevelési-oktatási feladatként jelentkezik.

A tanulói tevékenységek során tudatosan tervezett, szervezett vegyes, heterogén vagy homogén csoportok jönnek létre, tekintettel arra, hogy a gyermekek egészségügyi és mozgásállapota, valamint készség- és képességstruktúrája melyiket teszi indokolttá a kitűzött céloknak, feladatoknak és módszereknek megfelelően.

A kooperatív tanulásszervezés a mozgáskorlátozott tanulóknál minden évfolyamon eredményesen alkalmazható.

Kollaboratív pedagógiai módszerek, technikák alkalmazása

Az iskola a tanulási folyamat részeként támogatja a kollaboratív módszerekkel történő közös tudásépítést. Ennek során a virtuális együttműködési felületek keretrendszerével is lehetőséget biztosít a 21. századi képességek fejlesztésére. Ennek a módszernek az alkalmazása során megnő a jelentősége az egyéni felelősségnek a csoportos munka során, ahol olyan kiemelt kompetenciák is fejlődnek, mint a team-munka és a kommunikáció. A valós problémák és a kreatív, legtöbbször produktumot eredményező tevékenységek értékelésekor megjelennek az értékelési formák között az önértékelés és a társértékelés. A kollaboratív tanulási környezet megteremtése az iskola pedagógusai, gyógypedagógusai mellett szoros együttműködést igényel egyéb szereplőkkel (informatikus, módszertani asszisztens).

A digitális pedagógia módszereinek alkalmazása

Mind az élethosszig tartó tanulás, mind a munkaerőpiaci elvárásoknak való megfelelés szempontjából fontos a digitális kompetenciák fejlesztése. Ehhez szükséges a pedagógusok ezzel kapcsolatos módszertani kultúrájának folyamatos megújítása, az innovatív megoldások bevezetése valamennyi tantárgy keretein belül. Tanítványaink jövőjének szempontjából szükséges azoknak a képességeknek a kiemelt fejlesztése, amelyeket a 21. századi munkaerőpiac elvár (és vélhetően a közeljövőben is el fog várni). Az ezzel kapcsolatos kutatások az alábbi képességeket emelik ki¹:

- együttműködés
- tudásépítés
- önszabályozó tanulás
- valós problémák megoldása és innováció
- IKT eszközök használata
- kiterjesztett kommunikáció

Ezeknek a képességeknek a fejlesztése, fókuszba helyezése szemléletváltást, módszertani megújulást kíván az intézménytől és az iskolahasználóktól egyaránt.

¹ Prievara Tibor – Nádori Gergely: A 21. századi iskola

A 21. századi képességek fejlesztése, a digitális módszertani megoldások bevezetése, a problémamegoldó gondolkodás területén innovatív megoldások kialakítása – projekt jelleggel – megvalósul a fenntartó VEKOP-7.3.3-17-2017-00009 Digitális módszertani fejlesztés a Közép-Pesti Tankerületi Központ pályázatának keretében, illetve egyéb más programokon belül.

Digitális fejlesztési terv

Fejleszteni kívánjuk a mozgáskorlátozott tanulók problémamegoldó képességeit, digitális kompetenciáit, különösen a matematika, természettudományos, életvitel és gyakorlat, informatika tantárgyak területein. Feltételezzük, hogy a fogyatékosságukból adódó hátrányok egy része ezekkel a tudásokkal kompenzálható lesz.

Az intézmény helyzetelemzés körében megvizsgálta az infrastrukturális, személyi és szakmai feltételeit, azokat értékelve jelölte ki a fejlesztendő területeket.

A legfontosabb célunk a tanulók digitális kompetenciáit fejleszteni annak érdekében, hogy tudásuk megfeleljen a 21. századi elvárásoknak, növelve munkaerőpiaci esélyeiket. A cél érdekében tervezett feladatok:

- pedagógusok digitális kompetenciáinak fejlesztése;
- pedagógusok digitális módszertani kultúrájának fejlesztése;
- digitális pedagógiai módszertannal bíró/rendelkező tanárok számának növelése;
- digitális pedagógiai módszertani programcsomagok adaptálása, bevezetése.

Vállalások

1. A digitális pedagógiai eszköz- és módszertár adaptálása (különös tekintettel a mozgáskorlátozottságra), és a tanítási-tanulási gyakorlatba történő beépítése az alábbi területeken (a felső tagozaton, tanórán és tanórán kívüli foglalkozások keretében):
 - Problémamegoldás Blue-Bot robotokkal
 - o matematika
 - o életvitel és gyakorlat
 - LEGO® robot
 - o matematika
 - o biológia, informatika
 - o szakkör
2. A digitális eszközökkel és módszertanokkal támogatott tanórák arányát a bevont területeken 40%-ra emeljük.
3. A bevont pedagógusok a fejlesztés keretében készített tevékenységeikhez kapcsolódóan digitális tartalmakat (óravázlat) állítanak elő, és megosztják azokat.
4. A tantestület egy részét felkészítjük pedagógus-továbbképzéseken keresztül a programcsomagok bevezetésére (összesen 10 fő, ebből 6 fő bevont pedagógus).

5. Folytatjuk a tanulók számára bevált online biztonságot támogató szemléletformáló programokat, illetve tervezzük a fogyasztóvédelmi jogerősítés fontosságát erősítő programok szervezését.
6. Digitális módszertani asszisztenst foglalkoztatunk annak érdekében, hogy a digitális módszertannal támogatott tanórák zökkenőmentesek lehessenek.
7. Infrastrukturális fejlesztés keretében (eszközbeszerzés: tabletek, laptopok, digitális tábla, robotok) támogatjuk a digitális módszertan implementálását.
8. Fontosnak tartjuk a tudásátadást, a megszerzett tapasztalatok továbbadását. Az intézményben dolgozó pedagógusok nyitottak az újra, a kollektíván belül jól működik a belső tudásátadás, a képzéseken megszerzett tapasztalatokat bemutató órákon, munkaközösségi műhelymunkákon, valamint tantestületi tudásmegosztó fórumokon kívánjuk továbbadni. Megszerzett tapasztalatainkat a Közép-Pesti Tankerületi Központ intézményei, valamint a mozgáskorlátozottakat integráló köznevelési intézmények országszerte is megismerhetik konferenciák, bemutató órák, műhelymunkák keretében.

A fejlesztési terv által kidolgozott pedagógiai elemek fenntarthatóságát az alábbi tevékenységeken keresztül biztosítjuk:

- a pályázatban adaptált és kipróbált programok bevezetése a felső tagozat osztályaiban;
- a programokhoz kapcsolódó informatikai eszközök biztosítása, lehetőség szerint továbbfejlesztése, az eszköztár bővítése;
- a bevezetett programok évenkénti értékelése a tanévértékelő értekezleten.

A fejlesztési terv megvalósulását, a személyi feltételeket minden tanév végén, a nevelőtestületi értekezleten felülvizsgáljuk, az eredmény ismeretében a szükséges intézkedési tervet elkészítjük, melynek felelőse az intézmény vezetője.

Projektpedagógia alkalmazása

Tematikus (projekt) tanítást vagy azon tanulásszervezési formák alkalmazását jelenti, amelyek során

- a tanulók együttműködve,
- érdeklődésük alapján kiválasztott témán,
- fokozott motiváltsággal dolgoznak,
- és eredményeként szélesebb körű érdeklődésre számító produktumot hoznak létre.

A gyermekek egészségügyi és mozgásállapotához igazodva, figyelembe véve képesség- és készségstruktúrájukat, iskolai projektnapok és témahetek, a középiskolában rövid és középtávú projektek valósulhatnak meg. A projekt lehetőséget teremt a szülőkkel való szorosabb együttműködésre is, segítve ezzel a gyermek, az iskola és család közötti kommunikációt.

Egésznapos mozgásnevelés megvalósítása

Célja a mozgásszervrendszer működőképességét optimális szintre emelni, a változó környezeti adottságokhoz igazodó – az életkornak, az állapotnak, a személyiség sajátosságainak megfelelő – legmagasabb szintű mozgásos alkalmazkodókészséget kialakítani.

Az egésznapos mozgásnevelés az iskola fontos specifikuma, olyan tevékenység, amely az egész napot áthatja, és az iskolai tanulmányok időszakában a fejlesztés alapját képezi. Egységes szemlélet jellemzi, amely egyesíti az egyedi és differenciált foglalkoztatás elvét, a komplexitás elvét, a módszerek és eljárások sokszínűségének elvét, a folytonosság elvét, a funkcionalitás és az együttműködés elveit. Mindig egyénileg adaptálható eljárásokból, módszerekből áll, életkor-, sérülés- és állapotfüggő, az elérendő cél által meghatározott. A mozgásfejlesztés nem csupán a mozgásnevelés (testnevelés és rehabilitációs) órákon, hanem a nevelés-oktatás, fejlesztés teljes ideje alatt megvalósuló, komplex tevékenység, melynek területei:

- diagnosztika;
- fizioterápia (gyógytorna) – különböző terápiás eljárások, módszerek alkalmazásával;
- adaptált testnevelés és sport;
- mindennapos tevékenységre nevelés;
- ergoterápia;
- gyógyászati és rehabilitációs segédeszköz-ellátás koordinálása;
- önálló életvezetésre való felkészítés.

A megvalósulás színterei a következők:

- testnevelés/mozgásnevelés mint óratervi óra (egyéni és csoportos, valamint subaqualis) – a mindennapos testnevelés megvalósításán túl terápiás célzattal;
- sporttevékenység (úszás, boccia, tánc, görlabda stb.);
- mozgásfejlesztés az iskolai tevékenységek során;
- mozgásfejlesztés az egyéni igényekhez igazodva (egyéni fejlesztés, egyéni korrekció, adaptáció).

Kommunikációfejlesztés

A tágabb értelemben vett kommunikáció szolgálja a társadalmi integráció előkészítését, az önrendelkezés, önállóság kialakítását, a társadalmi szerepek gyakorlásának lehetőségét. Minden szakaszban külön tanórai foglalkozások segítik a kommunikációs készségek fejlesztését.

A kommunikációs képességek fejlesztése magában foglalja a kommunikáció valamennyi területét.

A kommunikációs képességek fejlesztése emellett az egyéni igényeknek megfelelően kiegészül egyéb terápiás módszerek, eljárások alkalmazásával a különböző fejlesztő, illetve az augmentatív és alternatív kommunikációs foglalkozásokon, melyek eredményei beépülnek a mindennapi kommunikációba.

Drámajáték alkalmazása

A drámajáték olyan reformpedagógiai szemlélet és módszer, amelyet alkalmazunk a tanórák menetében és szakköri szinten egyaránt.

7. A NAT fejlesztési területei

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A nevelő-oktató munka során fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a

méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről, foglalkozik a szexuális kultúra kérdéseivel is – az egyes témakörök feldolgozásakor figyelembe véve az életkort és az érettségi szintet.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Mindezek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásfejlesztési programtól, vagyis az egésznapos mozgásnevelés megvalósításától. A tanulmányokban való helytállást segíti a sport, hiszen a sportjátékok hozzászoktatják a gyerekeket a valódi versenyhelyzetekkel való megbirkózáshoz. Ezen kívül alapjaiban formálja a személyiséget, hiszen kitartásra, kudarctűrésre, sportszerűsége, csapatsportoknál az együttműködésre nevel, erősíti az önbizalmat és egészségesebb önértékelésre sarkall. Az előzőek alapján kiemelten fontosnak tartjuk, hogy tanulóink valamilyen sporttevékenységbe kapcsolódjanak be, illetve törekszünk arra, hogy minél több hazai és nemzetközi parasport-versenyen méretessék meg magukat.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és a megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka, a középfokú oktatás világáról. Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A pályaorientáció a szülők/törvényes képviselők, pszichológusok bevonásával a pályairányítási munkacsoport protokollja alapján valósul meg.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Ennek érdekében az iskola biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos alapvető ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok megismertetését.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

XXI. századi életre nevelés

A kor kihívásaira iskolánknak proaktív gondolkodással kell felkészítenie a tanulókat: a dinamikusan fejlődő világban, az információlavinában való eligazodásra; a kommunikáció új formáira, az internet alapú kapcsolattartásra; az IKT térnyerésével együtt járó veszélyekre; az ezzel kapcsolatos kritikus gondolkodásra;

Ennek részeseként éljen, ismerjen meg és/vagy hozzon létre digitális tartalmakat, alkalmazza azt a gyakorlati életben, a problémamegoldásban.

Intézményünk részt vesz a Microsoft Magyarország Innovatív iskolák programjában, ahol kiemelt figyelmet kapnak az IKT tudatos, bővülő alkalmazási formái mellett a XXI. századi készségek fejlesztése (4K: kreativitás és innováció, kritikai gondolkodás és problémamegoldás, kommunikáció, kollaboráció).

A tankerület VEKOP-7.3.3-17-2017-00009 - DIGITÁLIS KÖRNYEZET A KÖZNEVELÉSBEN című nyertes pályázatában iskolánk a problémamegoldás keretén belül a programozási ismeretek, az algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztését tűzte ki céljául.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Ennek keretében támogatni kell a tanulókat az információforrások közötti eligazodásban, az ismeretszerzés – személyre szabott – formáinak megtalálásában, kialakításában, a megszerzett tudás új helyzetekben való aktivizálásában, alkalmazásában, mindezt természetesen a tanulók eredményességének javítása érdekében.

8. A NAT által az eredményes tanulás érdekében elvárt szempontok megvalósulása

8.1. Tanulási környezet

Az intézmény olyan tanulási környezetet kínál valamennyi tanulónak, amely megfelel a különböző munkaformáknak, tanulásszervezési eljárásoknak, emellett sérülésspecifikusan illeszkedik a tanulók igényeihez, emellett biztonságot nyújt és támogató. Valamennyi tanteremben lehetőség van a digitális eszközök használatára, a közös alkotásra.

A megfelelő tanulási környezet elengedhetetlen feltétele a különböző szereplők együttműködése. Ezt erősítik a team megbeszélések, illetve az egyéni fejlesztési tervek közös, minden fejlesztési területre kiterjedő elkészítése, gondozása, egyeztetése a szülőkkel.

A tanulási tevékenységekben való aktív részvétel elérése érdekében a pedagógusok különféle tevékenységközpontú tanulási formákat részesítenek előnyben, illetve ezt erősítik a téma- és projekthetek, tematikus napok és programok, melyek több terület ismereteit kapcsolják össze.

8.2. Személyre szabott tanulási lehetőségek

Az intézmény minden tanulója egyedi, a tanulási-tanítási, fejlesztési folyamat mindenki egyéni készség- és képességstruktúrájához igazodik. Ezt biztosítják a pedagógiai és különböző terápiás területekhez kapcsolódó diagnosztikus tevékenységekre épülő

fejlesztési tervek is, amelyek megírása és megvalósítása során a különböző szakemberek együttműködése jellemző. A tanulási és fejlesztési folyamatokban ezek mentén valósul meg a differenciálás, amely során minden tanuló annyi segítséget kap, hogy önállóan részt tudjon venni valamennyi tevékenységben. Ennek megfelelően a valamely területen kiemelkedően tehetséges, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók egyéni igényeinek is megfelelően szervezzük a fejlesztő tevékenységeket.

Az egyéni tanulási formák kialakításának fontos szempontja a személyre szabott, sérülésspecifikus eszközök kiválasztása. Amennyiben szükséges, a tanulók valamennyi területen olyan eszközzel dolgoznak, amelyek biztosítják a tevékenységekben való önálló részvételt.

8.3. Képességkibontakoztatás támogatása

Valamennyi fejlesztési folyamat – legyen az akár tanulási, akár valamilyen terápiás célú – minden esetben diagnosztikus tevékenység alapján kerülnek tervezésre és megvalósításra. Ez a diagnosztikus tevékenység a teljes folyamatot végig kíséri annak érdekében, hogy szükség szerint korrekcióra kerülhessen sor. Mind a tervezés, mind a fejlesztési folyamatban fontos a szakemberek, a tanuló és a szülők/törvényes képviselők együttműködése, a folyamatos kommunikáció.

9. Tevékenységek, színterek

Tanórai tevékenységek – kötelező tantárgyi tanórák (szervezési formái lehetnek: hagyományos, tömbösített, projekt, témahét)

Tanórán kívüli tevékenységek:

- múzeumi, könyvtári rendhagyó órák, a múzeumok állandó és időszakos kiállításainak múzeumpedagógiai vezetéssel való látogatása
- zoopedagógiai foglalkozások
- tematikus táborok (kézműves, sport, színjátszó, egészségtudatos, játék) – a tematikus táborok önköltségesek
- tanulmányi versenyek, tantárgyi vetélkedők
- tanulmányi versenyek győzteseinek kirándulása – nem önköltséges
- hagyományőrző foglalkozások
- tanulmányokhoz kapcsolódó tanulmányi kirándulások –tanévenkénti egy egynapos tanulmányi kirándulás nem önköltséges
- versenyek (tanulmányi és sport), fővárosi tanulmányi versenyeken való részvétel
- gyógypedagógiai intézmények szervezésében történő seregszemléken, tanulmányi versenyeken való részvétel
- drámapedagógiai foglalkozások, mesefoglalkozás
- színházlátogatások
- sport, kulturális (zene, színjátszás, ének) és kézműves szakkörök
- nemzeti ünnepeink méltó megünneplése
- kulturális seregszemlék

Szabadidős tevékenységek

- gólyatábor a 9. évfolyamon
- sportversenyek, vetélkedők, bajnokságok
- drogprevenációs programok
- felvilágosító foglalkozások
- mozi-, színházlátogatások
- karácsonyi vásár
- karácsonyi kézműves kuckó
- szalagavató a 12. évfolyamon
- tavaszi kézműves kuckó
- farsang
- Halloween

Közületi tevékenységek

- Diákönkormányzat
- Társadalmi életben való részvétel (más köznevelési és egyéb intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)
- Községi szolgálat (küldés és fogadás)
- Önkéntesség

A nyári és tematikus táborok költségtérítéssel formában kerülnek megvalósításra, az erdei iskola nem önköltséges oktatási forma.

A versenyekre, kulturális eseményekre, seregszemlékre történő szállítás nem költségtérítéssel formában kerül megvalósításra.

10. Feladatok, eszközök, eljárások

10.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célok

Elégedett, belső harmóniában élő személyiség kialakítására törekedni, ennek érdekében támogatni a tanulókat a társas érintkezéshez szükséges készségek elsajátítása folyamatában, a hátrányos helyzettel való tudatos szembenézés során.

Pedagógiai feladatok

A motivációs és érzelmi karakter, a tudás és a szociabilitás, vagyis a személyi, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítése, az értékelés során komplex kép szemlélése, portfólió alkalmazása.

A tanulók személyiségének fejlődését támogató tanulási környezet kialakítása, mely hozzájárul önmaguk megismeréséhez, motivációjukhoz.

A tanulók megismerése (célzott megfigyelés, mérés, közös programok, egyéni beszélgetés stb.), az egész személyiség eredményes fejlesztése érdekében, azt megelőzően.

A tanulók önismeretének, önértékelésének, tanulási motivációjának fejlesztése érdekében a fejlesztő értékelés alkalmazása, az élethosszig tartó tanulás iránti motiváció kialakítása.

Együttműködések kialakítása, segítő szakemberek bevonása a tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatok minél hatékonyabb megvalósítása érdekében.

A személyiségfejlesztés megvalósulásának szinterei

- Óratervi órák, valamennyi műveltségi terület nevelése-oktatása során, függetlenül az oktatásszervezés formájától (vagyis, a hagyományos osztálykeretben tartott, tantermi tanórákon éppúgy, mint pl. egy-egy projekt, csoportfoglalkozás során).
- Az értékelési rend működtetésének szinterei – a portfólió alkalmazásával a tanulók aktivitására építve.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások – szakkörök, játék, manuális foglalkozások, kézműves tevékenységek stb.
- A pályairányítási, pályaaorientációs tevékenységek.
- Tanórán kívüli programok: szakkörök, sportkörök, ünnepek stb.
- Iskolán kívüli programok: kulturális programok, versenyek stb.

10.2 A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít. Az egészségfejlesztés tartalmazza a komplex mozgásprogram tervezését, mely az éves munkatervi feladatokban jelenik meg (pl. Mozgásjavító kupa sportrendezvény-sorozat, egészségfejlesztéssel, egészségneveléssel kapcsolatos programok).

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása;
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermek számára;
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- a környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségtan (modul) tantárgy oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában

- Az egészség fogalma
- A krónikus beteg egészsége
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- Szájhygiénia
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- Megelőzhető betegségek
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok
- A beteg ember táplálásának sajátosságai
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Az egészséghez szükséges testmozgás
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában
- Gerincvédelem, gerinckímélet
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítségével
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői
- A társas kapcsolatok
- A nő szerepei
- A férfi szerepei
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja
- Fogyasztóvédelem
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás
- Iskola-egészségügy igénybevétele
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele

Tanévenként egészségnap szervezésére kerül sor.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- a tanulási eredményesség javítása;
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések elsődleges megelőzése.

10.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja megtanítani a tanulókat:

- életkoruknak megfelelően dönteni baleseti helyzetekben
- segítséget kérni, ha szükséges
- elkerülni a balesetet előidéző helyzeteket

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- alsó tagozaton minden évben és évszakhoz aktualizálva, a tananyagba (természetismeret, olvasás, mozgásnevelés) illesztve, kirándulások, szünetek előtt balesetvédelem keretében;
- felső tagozaton a kémia, életvitel és gyakorlat, mozgásnevelés órákon balesetvédelmi és elsősegélynyújtási oktatás formájában;
- biológia és természetismeret órákon a tananyag részeként (6. évfolyamon egy téma, 8. évfolyamon anyagrészekbe építve);
- osztályfőnöki órákon minden évben kiemelten a kirándulások, tanítási szünetek előtti időszakban, valamint résztémaként a testi fejlődéssel járó változások témában;
- az iskolai védőnő szakmai segítségét igénybe véve.

10.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. Közösségben alakul ki az egyén és a társadalom konkrét, áttekinthető, értelmezhető, átélhető viszonya. Az egyén és közössége dinamikus kapcsolatban áll, kölcsönösen fejleszti egymást.

A tanítási órákon megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

Minden tantárgy tanítása során a természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításának támogatása; a tanulók elfogadó szemléletűvé

nevelése, hogy nyitottá váljanak a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt.

A tanulók megismertetése az európai kultúrával, saját európaiságukkal, az európai és a magyar kultúra viszonyával.

Az iskola kisebb közösségeinek és tanulóinak bátorítása, hogy törekedjenek a nemzetközi kapcsolatok ápolására, aktív alakítására.

A tanulók támogatása a közvetlen környezetük értékeinek megőrzését, gyarapítását célzó tevékenységek végzésében.

A tanulók számára a személyes tapasztalatszerzés biztosítása az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Az osztály- és iskolai közösségekben olyan közösségi szellem kialakítása, amely egymás segítségén, támogatásán alapul, a gyerekek felelősséget éreznek egymás teljesítménye iránt, s a közösen megoldott feladat az egyéni sikerélmény forrása is lehet.

Játékos munkaformákkal az együvé tartozás érzésének fejlesztése, önfegyelemre-fegyelemre, szabálykövetésre nevelés.

Drámajátékok alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban.

Az osztályfőnöki órák közösségi nevelést erősítő témaköreinek (a család, mint közösség, a család funkciói, családi ünnepek-hagyományok, munkamegosztás, házi ápolás; alkalmazkodás a szűkebb és tágabb környezethez, udvariassági szabályok; balesetvédelem, baleset-megelőzés, a közlekedés szabályai; szűkebb és tágabb környezetünk védelme), valamint az erkölcstan órák témaköreinek körültekintő feldolgozása.

Változatos munkaformák alkalmazása az osztályfőnöki nevelőmunkában: szociometriai felmérés; beszélgetés, vita, szituációs játékok stb.

Az egyéb foglalkozások, szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai

Az egyéb foglalkozások során bőven kínálkozik lehetőség kulturális programokra. Ezek közösségteremtő jelentőséggel bírnak (együttes élmény, a minta átadása, a kultúra közvetítése stb.). A személyiség, a közösség fejlesztését és a tehetséggondozást szolgálják: a színház, mozi, múzeumok, kiállítások látogatása, a könyvtár (olvasó ház perc), az informatika terem használata, a tantárgyakhoz kötődő hagyományok ápolása; iskolai, nemzeti ünnepélyeken, házi versenyeken, különböző rendezvényeken, vetélkedőkön való szereplés és a részvétel a szervezőmunkában, szavalóversenyek, zenehallgatás, zenélés, játszóházak, szakkörök.

Olyan szabadidős, kulturális tevékenységekről kell gondoskodni, amelyek értékadóak, befolyásolják a személyiség irányultságát, az érdeklődést, szolgálják a mindennapos testmozgást, segítik a tehetség kibontakozását, az önkifejezést, az önmegvalósulást.

Intézményünk részt vesz az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Programjában, vállalásunk szerint a létrehozott iskolakertet 2024. augusztus 31-ig fenntartjuk. Az iskola területén kialakítandó kertek tervezése, gondozása, a folyamatos tevékenységek során nagy hangsúlyt helyezünk azok közösségépítő erejére.

10.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, a munkaköri leírásban, valamint az iskola más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.

A heti teljes munkaidő ötven százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidő) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

A kötött munkaidő neveléssel-oktatással lekötött munkaidő feletti részében a neveléssel-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatok, tanulói felügyelet, továbbá eseti helyettesítés ellátása.

10.5.1 A pedagógusok alapvető feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- az osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása (megbízás alapján),
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel továbbképzéseken (továbbképzési kötelezettség teljesítése),
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és más elrendelt esetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető és/vagy intézményegység-vezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

10.5.2 Az osztályfőnök alapvető feladatai

Az osztályfőnököt – az intézményegység-vezetővel, valamint a munkaközösség-vezetővel való konzultációt követően – az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök:

- koordinálja az osztályába járó tanulók egyéni fejlesztési terveinek elkészítését, megvalósítását, ennek érdekében az osztályban dolgozó szakemberek együttműködését, szükség szerint team megbeszélések szervezésével;
- segíti osztálya tanulóit gondjaik megoldásában, véleményük kinyilatkoztatásában;
- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire;
- együttműködik az osztály diákönkormányzati képviselőjével, segíti a tanulóközösség kialakulását;
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját, kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösség-képviselőjével;
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét;
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti;
- szülői értekezletet tart;
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása;
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező iskolaorvosi vizsgálatát;
- figyelemmel kíséri a tanulók hiányzását, igazolatlan hiányzás esetén jelzést tesz az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelősének;
- tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az intézmény ifjúságvédelmi felelősével;
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében;
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére;
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban;
- kapcsolatot tart az osztályába járó tanulók szüleivel/törvényes képviselőjével.

Az osztályfőnöki tevékenységek részletesebb leírása az osztályfőnöki protokollban, illetve a kiegészítő munkaköri leírásban található.

10.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

10.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A pedagógiai munka fontos eleme a tehetséges tanulók felfedezése, és az optimális fejlesztésükről való gondoskodás. Kiemelt feladat a bemeneti mérések alapján kialakított tanulási térkép mentén a kiemelkedő készségek, képességek, kompetenciák, érdeklődési területek minél korábbi felfedezésével a legteljesebb és leghatékosabb tehetséggondozás elérése – nagy hangsúlyt fektetve a nem tantárgyi tehetségek felfedezésére, fejlesztésére is.

Arra törekszünk, hogy a tanulók önmaguk is fedezzék fel és fejlesszék tehetségüket, legyenek képesek megfelelő és reális, önismereten alapuló, a védett és nyitott munkaerő-piaci helyzetekre egyaránt figyelő pályaválasztásra.

A tehetséggondozás jelentős része a képzési programban megfogalmazódik:

- képesség szerinti csoportbontás (informatika, nyelv, mozgásnevelés stb.), differenciálás, átjárhatóság biztosítása a csoportok között;
- szakkörök szervezése az érdeklődési körnek megfelelően (művészetek, sport stb.);
- tanulmányi és sportversenyeken, illetve pályázatokon való részvétel.

10.6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcok valamely képesség zavara, részleges hiánya, fejletlensége következtében alakulnak ki, melyek sokszor a mozgáskorlátozottság másodlagos tüneteinek tekinthetők. Ehhez egy bizonyos életkor után hozzájárulnak a serdülőkori problémák, melyeket sokszor a nem megfelelő szociokulturális háttér is nehezít. Az okok pontos feltárása, az ezek alapján szükséges fejlesztő folyamat tervezése mindenképp szakember feladata.

A feltárt problémák alapján fejlesztési terv készítése indokolt:

- differenciált, az egyéni igényekhez igazodó tanórai tanulásszervezés (mentorálás);
- fejlesztő-felzárkóztató foglalkozások biztosítása tanórán kívül.

Abban az esetben, ha a szakértői bizottság javaslata alapján valamely területen a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelés-oktatásra van szükség, az adott terület fejlesztési terve alapján történik a fejlesztés (erre a 4. évfolyam végéig van lehetőség).

Amennyiben a szakértői bizottság vizsgálata és véleménye alapján valamely tanuló egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, abban az esetben – igazodva a szakértői véleményben leírtakhoz – gyógypedagógiai fejlesztéssel történik adott területen a tanulási folyamat támogatása, minden esetben az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően, fejlesztési terv alapján. Ezekben az esetekben az eszközhasználat, az

írásbeli és szóbeli beszámolási/értékelési forma kiválasztása, illetve az értékelés alóli felmentés is a szakértői véleményben foglaltak szerint történik.

A betegségek, környezetváltozások gyakori okozói a lemaradásnak, tanulási kudarcoknak. Ezekben az esetekben a megsegítés leghatékonyabb módja az egyéni bánásmód a beszélgetéseken, családlátogatásokon, differenciált foglalkoztatáson keresztül.

A tanulási kudarcok megelőzése érdekében az iskolai átmeneti szakaszok megkönnyítése az iskolába, középiskolába való átmenet támogatásával, a váltásra való felkészítéssel, egyéni átvezetési tervek készítésével.

10.6.3 A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Cél

A beilleszkedési és magatartási problémák hátterében húzódó, a közvetlen és közvetett környezetben rejlő okok feltárásával, minél korábbi beavatkozással elérni, hogy a pszichés zavarok kialakulásának esélye csökkenjen, illetve a diákok együttműködjenek azok leküzdésében.

Feladatok

A tanulók viselkedésének tudatos megfigyelése a különböző élethelyzetekben.

Kirívó esetben az érintettek részvételével pontos feljegyzés készítése, esetmegbeszélés a megoldási javaslatok kidolgozása céljából.

Szoros kapcsolattartás az iskolapszichológussal, iskolaorvossal, védőnővel, más szakemberekkel, szülőkkel.

Egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése, egyéni bánásmód, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása.

Következetesség érvényesítése a tanulók egész napjának szervezésében (a szabályok be nem tartása esetén is).

Őszinte és bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása a tanuló és az osztályfőnök között.

A szabadidő hasznos eltöltésére különféle programok kínálata.

Tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről (orvosi, rendőrségi szakemberek, civil szervezetek bevonásával).

10.6.4 Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

A gyermek- és ifjúságvédelemi feladatokat az általános iskolai osztályfőnökök jelzései alapján az intézményi gyermekvédelmi felelőssel közösen, az intézményi gyermek-és ifjúságvédelmi programnak megfelelően látják el. A részletes feladatkört az osztályfőnöki protokoll tartalmazza.

10.6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A gyermekek és családjuk szociális helyzetéről a rendszeres kapcsolattartáson, beszélgetéseken, családlátogatáson, környezettanulmányok során gyűjthetők információk. Az országos beiskolázás miatt a családlátogatás költségekkel jár, mely költségek nem háríthatók az osztályfőnökre.

Célunk a tanulók szociális hátrányait feltérképezni, felismerni a lehető legkorábbi beavatkozás érdekében.

A gyermekek helyzetének könnyítése érdekében a családokkal folyamatos kapcsolatot tartani:

- a szülőket rendszeresen informálni (személyes beszélgetések, intézményi és osztály szülői értekezleteken, fogadóórákon stb.) az igénybe vehető juttatásokról, a hivatali ügyintézés módjáról.

Feladatok

A szociális hátrányok felderítése, nyomon követése, a szélsőséges esetek egyeztetése a gyermekvédelmi felelőssel. A részletes feladatkört az osztályfőnöki protokoll tartalmazza.

A szociális hátrányok ellensúlyozása az aktuális törvények figyelembevételével. Pályázati lehetőségek kihasználásával a legrászorultabbak támogatása: ösztöndíjak, kulturális események pályázati támogatásból való szervezése stb.

A Zsótér Pál Alapítvány közreműködésével a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segédeszköz-beszerzésének, szabadidős programokon való részvételének segítése.

10.6.6 Egyéni munkarendet igénybe vevő tanulók támogatása

A Köznevelési törvény értelmében „Magyarországon ... minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni.” (45. § (1)) „A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető” (45. § (5))

„A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.” (Nkt. 45. § (5))

Amennyiben a tankötelezettség teljesítésére – a szakértői bizottság véleménye alapján – beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy igény, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében kerül sor, az adott tanuló „egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.” (27. § (7)).

Az intézmény – a jogszabályokhoz illeszkedve – támogatja az egyéni munkarend keretében tanulók nevelés-oktatását, minél jobban elősegítve a későbbi iskolába történő visszailleszkedésüket.

Az egyéni munkarend státuszának indoka, a tanuló lakhelye, egészségügyi állapota befolyásolja azokat az ellátási formákat, amelyben a tanuló részt vehet:

- Az egyéni munkarendben tanulók számára – előzetes egyeztetés alapján – az intézmény biztosítja az adott tanórákon való részvételt.
- Amennyiben a tanuló állapota indokolja és a megfelelő hatóság előírja az egyéni munkarendet, az intézmény biztosítja az egyéni fejlesztő foglalkozásokat.
- A tanuló állapotához illeszkedve, rugalmasan kerül sor a vizsgák lebonyolítására.

Egyéni munkarendben tanuló diákok félévi és tanév végi osztályozó vizsgáit a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint szervezi meg az intézmény.

10.6.7. Vendégtanulói jogviszony létesítése

A tanulónak joga különösen, hogy jogszabályban meghatározottak szerint vendégtanulói jogviszonyt létesítsen. A vendégtanulói jogviszony létesítését a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő/törvényes képviselő írásbeli kérelmére, a vele tanulói jogviszonyban álló intézmény vezetője engedélyezheti. Az írásbeli kérelmet tehát annak az intézménynek a vezetőjéhez kell benyújtani, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A döntéshozatal az intézményvezető hatáskörébe tartozik. Az intézményvezető dönthet úgy, hogy engedélyezi, de dönthet úgy is, hogy nem engedélyezi a vendégtanulói jogviszony létesítését. A kérelemnek tartalmaznia kell a tanuló adatait, arra való konkrét nyilatkozatot, hogy a kérelem vendégtanulói jogviszony létesítésére vonatkozik, az adott tantárgyat, melyre a kérelem irányul, illetve annak az oktatási intézménynek a megnevezését és adatait, ahol a tanuló vendégtanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és amelynek pedagógiai programjában és helyi tantervében az adott tantárgy (pedagógiai ismeretek) szerepel, ezáltal az intézmény jogosult arra, hogy a tantárgyból osztályozóvizsgát szervezzon. A benyújtott kérelem átvételétől számított 15 napon belül az iskola igazgatója beszerzi a döntéshez a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola javaslatát. A tanulóval jogviszonyban álló iskola igazgatója a benyújtott kérelemről meghozott döntéséről értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, valamint a tanulóval vendégtanulói jogviszonyt létesítő iskola vezetőjét. A vendégtanuló teljesítményének értékelését a fogadó iskola végzi, és írásban értesíti a tanulóval jogviszonyban álló iskolát.

Vendégtanulói jogviszonyból származó eredmények dokumentálása A tanuló minden tanulmányi eredményét be kell vezetni a tanulmányi dokumentumokba, így a vendégtanulói jogviszonyból származó eredményeket is, ennek dokumentálása az alábbi eljárás szerint zajlik. Ha a tanuló vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Vendégtanulói jogviszonyra vonatkozó eljárásrendet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szabályozza.

A KórházSuli Alapítvánnyal együttműködésben – melynek célja alternatív módszerekkel támogatni a tartós betegség, sajátos nevelési igény vagy egyéb ok miatt egyéni munkarendben tanuló vagy átmenetileg a nevelés-oktatásból kiszoruló gyermekek rehabilitációját – létrehozott szakmai műhely keretében az intézmény az egyéni munkarendben tanulók, illetve az egy-egy betegség, műtét miatt az iskolai oktatásból huzamosabb ideig kimaradó tanulók támogatására új megoldási módokat dolgoz ki.

A műhely céljai:

- megoldási módokat találni az iskolai távollét idejére a tanulási folyamatokban való részvételre;
- kialakítani a leghatékosabb együttműködési módokat a család – tanuló – iskola – KórházSuli Alapítvány – egyéb támogatók között;
- az egyéni munkarendben tanulók, illetve tartós betegség miatt távollévő tanulók visszailleszkedését, társadalmi integrációját előkészíteni, a távollét idejét a lehető legrövidebb időszakra csökkenteni;
- a műhely során kialakított jó gyakorlatokat, know-howt dokumentálni, disszeminálni.

A műhely formája:

- folyamatos együttműködés a két szervezet szakemberei között;
- közös pilot programok kezdeményezése, indítása;
- kapcsolati háló kialakítása.

Az együttműködést támogatja, hogy az intézmény fenntartója (Közép-Pesti Tankerületi Központ) ingatlanhasználati megállapodás keretében a működéshez helyszínt biztosít az intézményben a KórházSuli Alapítvány számára.

10.7 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A diákönkormányzati képviselők (3-12. évfolyamról osztályonként) az intézményi diákönkormányzatban tevékenykednek. Az intézményi döntési folyamatban való részvételüket az intézményi DÖK program írja le.

10.8 Kapcsolattartás formái a szülőkkel/törvényes képviselőkkel, tanulókkal, pedagógusokkal, az iskola partnereivel

10.8.1 A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, személyükről és az osztályközösségről információkat kérhetnek tőlük és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök, a mozgásnevelők és a

szaktanárok foglalkoznak. A diákok szabadon véleményt nyilváníthatnak minden kérdésről, ez azonban nem sértheti mások emberi méltóságát:

- javaslatot tehetnek a problémák megoldására, akár a diákönkormányzat érdekképviselői tevékenységén keresztül véleményt nyilváníthatnak
- a partneri igény- és elégedettségmérés során a diákképviselők a diákság véleményét meghallgatva képviselik azokat a diákönkormányzat gyűlésein.

A tanulók a házirendet, napirendet minden tanév elején megismerik, az azokban foglalt kapcsolattartási szabályokat mindenkinek be kell tartania.

10.8.2 A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülők/törvényes képviselők az iskolai életről, a munkatervről, az aktuális feladatokról, rendkívüli intézkedésekről folyamatosan tájékoztatást kapnak. A szülőnek/ törvényes képviselőnek joga, hogy gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeres, érdemi tájékoztatást és nevelési tanácsot, segítséget kapjon.

Az együttműködésre az alábbi fórumok szolgálnak:

- szülői értekezleten, illetve a szülői szervezeten keresztüli kapcsolattartás a szülőkkel/ törvényes képviselőkkel
- a szülők/ törvényes képviselők a honlapon és e-mailben is kapnak az iskolától rendszeres tájékoztatást
- nyílt napok
- a minden tanévben megszervezett témahetek, projektek egyes tevékenységei a szülők/ törvényes képviselők számára nyilvánosak
- fogadóórák
- a szülők/ törvényes képviselők a diákok tanulmányairól, fejlődéséről, illetve magatartásáról, a mulasztásokról, az e-naplón keresztül tájékozódhatnak (kérésre kinyomtatjuk)
- a szülők/ törvényes képviselők az intézmény házirendjét, napirendjét minden tanév elején és minden változtatás esetén megismerik
- a szülők/ törvényes képviselők közvetlenül, vagy választott képviselőik útján juttathatják el kérdéseiket, véleményüket az intézményegység, illetve az intézmény vezetőjéhez

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket/ törvényes képviselőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.

Továbbá tájékoztatást kapnak az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

10.8.3 A pedagógusok együttműködésének formái

Az intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok ellátáshoz elengedhetetlen a különböző szakemberek együttműködése. Egy-egy tanév során ennek fórumai a következők:

- tanévnyitó, félévi és tanévzáró értekezletek,
- nevelési értekezlet egy aktuális témáról, esetleg külső előadó bevonásával,
- munkaközösségi megbeszélés az elkövetkező időszak legfontosabb teendőiről, illetve lehetőség egy-egy aktuális téma megvitatására,
- team megbeszélés az egy-egy tanulóval foglalkozó pedagógusok (apartman pedagógus is), pedagógiai munkát segítő személyzet (szükség esetén a szülő/törvényes képviselő) bevonásával, melynek célja a fejlesztési folyamat nyomon követése, esetleg egy-egy probléma megbeszélése,
- osztályozó értekezlet,
- házi továbbképzés egy-egy aktuális témában, belső vagy külső előadóval,
- körlevelek (előnyben részesítve az e-mailt), hirdetőtábla, napló üzenő fala, egyéb írásos emlékeztetők, honlap, belső zárt rendszeren keresztül (jelenleg Office365),
- a különböző intézményegységekben (általános iskola, középiskola, kollégium) dolgozó kollégák együttműködése elengedhetetlen feltétele az átmenetből (iskolába lépés, kezdő szakaszból alapozó szakaszba lépés, középiskolába kerülés) adódó problémák megoldásának, illetve a kollégiumban lakó tanulók sikeres iskolai előmenetelének biztosításában.

10.8.4 Az iskola kapcsolatai külső szakmai szervezetekkel

Az általános és középiskola a minél sikeresebb szakmai munka megvalósítása érdekében kapcsolatokat ápol különböző szakmai szervezetekkel (ezeket részletesen a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza).

Bázisintézményként intézményünk külön hangsúlyt helyez a tudásátadásra, a mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók nevelése-oktatása területén összegyűjtött jó gyakorlatok megosztására. Ennek megfelelően iskolánk évente több workshopot, bemutatót, konferenciát szervez, fogadva az érdeklődő pedagógusokat, intézményeket.

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1 Az általános iskolai intézményegység specifikumai

Az általános iskola tanulói

Az intézmény általános iskolai intézményegységén azok a mozgáskorlátozott gyermekek folytathatják tanulmányaikat, akik a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság javaslata alapján részt vettek a Barátkozó találkozón (függetlenül a belépés időpontjától).

Az általános iskolai intézményegység a mozgáskorlátozott tanulók nevelését – oktatását – mozgásfejlesztését biztosító pedagógiai fejlesztő program (a kerettanterv vagy az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanterv szerint) alapján, országos beiskolázással, a tanórákat és az egyéb foglalkozásokat legalább 16 óráig szervezve (felügyelet 18 óráig, vagy ameddig a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben) működik. Az általános iskola tanulói olyan mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok, akik a mozgáskorlátozottságuk súlyossága miatt nem tudnak a lakóhelyükhöz közeli iskolában, integrált körülmények között tanulni, ugyanakkor nem szorulnak állandó/rendszeres kórházi és/vagy egészségügyi ellátásra.

Az alapfokú oktatás során elsődleges szempont, hogy a mozgáskorlátozott gyermekek a számukra legmegfelelőbb fejlesztésben részesüljenek, hogy tudásuk, készségeik-képességeik alapján eljussanak odáig, hogy számukra a középfokú oktatás elérhető legyen, akár integrált, akár speciális körülmények között.

Az alapfokú oktatás 8 évfolyamos, de a pedagógiai fejlesztő program (helyi tanterv) kínál felzárkóztatást szolgáló nyújtott képzési formát. Az adott évfolyamra járó tanulók készség- és képességstruktúrája határozza meg, hogy a felzárkóztatást segítő „nyújtás” melyik szakasz nevelési-oktatási folyamatába illeszkedik (az általános iskolai nevelés-oktatás során minden tanuló egy alkalommal vehet részt nyújtott fejlesztési formában):

- a hagyományos, 4 évfolyamos felső tagozat mellett intézményünk nyújtott fejlesztő programot kínál, annak első két évfolyamának 3 tanévre történő nyújtásával;
- az első évfolyam 2 évre történő nyújtásával a készség-, képességfejlesztést helyezük fókuszba, mely által az iskolai eredményesség területén várunk javulást;
- a törvény rendelkezései szerint „Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.” (Nkt. 57. § (1)).

Az alapfokú oktatás során nagy hangsúlyt kap a nyújtott fejlesztő programban a 6. évfolyam végéig egységes szemlélettel történő, készség- és képességfejlesztés alapú, a szövegértés-szövegalkotás és matematikai kulcskompetencia területek kiemelt fejlesztését nyújtó nevelés-oktatás. Ezt a választható és egyéb foglalkozások (egyéni fejlesztés, egyéni korrekció, szakkörök stb.), valamint a szabadidős (kirándulások, kulturális események stb.) programok szervezése is támogatja.

Az általános iskola nyújtott fejlesztő programja és a hagyományos 4 évfolyamos felső tagozat közötti átjárhatóságot a külső és belső mérések és értékelési rendszerek alkalmazása biztosítja: pedagógiai diagnosztizáló külső (DIFER, Digitális országos mérések), belső tudás- és kompetenciaszint-mérések használatával.

2 Jogszabályi háttér

A jogszabályi háttér részletesen az iskolai közös részben jelenik meg.

3 Az általános iskolai nevelő-oktató munka

Az alapfokú oktatás az intézményben több mint 100 éves múltra tekint vissza.

A nevelés-oktatás, mozgásfejlesztés tevékenységei ennyi év tapasztalataiból táplálkoznak és újulnak meg folyamatosan a jelenkor pedagógiai irányzataiban. Azoknak a mozgáskorlátozott fiataloknak is esélyt nyújt az általános iskola elvégzésére, akik mozgásállapotuk súlyossága miatt eddig vagy kizorultak a köznevelés rendszeréből, vagy nem minden ellátást tudtak egy helyen igénybe venni.

Az általános iskola a mozgáskorlátozott tanulók nevelési-oktatási-mozgásnevelési programja, valamint az általános iskolák/enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készített kerettanterve alapján, országos beiskolázással (6-12 fős csoportok szervezésével) működik.

4 Jövőkép

Az általános és középiskola közös jövőképe az iskolai jövőképben jelenik meg.

5 Alapelvek és értékek

Az iskolai alapelvek és értékek részletesen az iskolai közös részben jelennek meg.

6 Célok és feladatok

A célok és feladatok részletesen az iskolai közös részben jelennek meg.

7 Fejlesztési területek

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A területek meghatározásai, kibontásai az iskolai közös részben találhatóak (Az erkölcsi nevelés, Nemzeti öntudat, hazafias nevelés, Állampolgárságra, demokráciára nevelés, Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése, A családi életre nevelés, A testi és lelki egészségre nevelés, Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, Fenntarthatóság, környezettudatosság, Pályaorientáció, Gazdasági és pénzügyi kultúra, Médiatudatosságra nevelés, A tanulás tanítása).

8 Tevékenységek, szinterek

A tevékenységek és szinterek részletesen kibontva a közös iskolai részben jelennek meg.

9 Eszközök, módszerek, eljárások

A nevelési-oktatási tevékenységek során alkalmazott pedagógiai eszközök, módszerek, eljárások részletesen a közös iskolai részben jelennek meg.

Az általános iskolában megjelenő módszerek, eljárások:

Digitális pedagógia

Iskolánkban a 21. században elvárt képességek fejlesztése, ezen belül a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése kiemelt jelentőségű. Mind az alsó, mind a felső tagozaton megjelenik ennek a területnek a kiemelt fejlesztése, amely során hangsúlyos szerepet kap a kódolás, programozás, illetve robotika. Ennek keretében a Blue-bot, illetve Lego robotokkal kifejlesztett módszertani programcsomagokat adaptálunk és implementálunk, a fenntartó VEKOP-7.3.3-17-2017-00009 Digitális módszertani fejlesztés a Közép-Pesti Tankerületi Központ intézményeiben című pályázata részeként. A projekt során hangsúlyos szerep jut a belső és külső tudásátadásnak, a tapasztalatok megosztásának.

Fenntarthatóságra nevelés

Iskolánk nagy hangsúlyt helyez a környezettudatos szemlélet és életmód átadására, kialakítására – mind a közvetített minta, mind a különböző tevékenységeken keresztül. A cél minden esetben fókuszba helyezni a környezeti válság okozta kihívásokat, ezzel cselekvésre ösztönözni tanulóinkat.

A környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei nem csupán a tanórákon érvényesülnek, hanem megjelennek a tantárgyközi kapcsolatokat kívánó projektek, témahetek, a tanórán kívüli foglalkozások alkalmával, de ezen túl az iskolai működtetés egyéb területein is, mindig figyelembe véve a helyi környezet igényeit is.

Tevékenységeink több szinten célozzák meg az ökoszemlélet kialakítását, melyekben valamennyi iskolahasználó szerephez jut:

- pedagógiai szinten komplex, valós problémák kerülnek fókuszba, mely során a tanulók, pedagógusok, pedagógiai munkát segítő munkatársak aktív együttműködése válik szükségessé, sokszor a szülők, egyéb partnerek bevonásával (pl. iskolakert működtetése, kertész tábor szervezése, használt mobiltelefonok gyűjtése stb.); ezeknek a tevékenységeknek a szervezése, megvalósítása során nagy szerep jut a tanulók kezdeményezéseinek;
- az együttműködések szintjén törekszünk arra, hogy mind intézményen belül, mind kívül szélesedjen az együttműködők köre, hogy az iskola aktív alakítója legyen a közvetlen környezetben zajló folyamatoknak (pl. társadalmi felelősségvállalás során érkező partnerek, közös kertészkedés a szülőkkel stb.);

- az üzemeltetés szintjén ugyancsak érvényesülnek a fenntarthatóság elvei, kihasználva így a közvetlen környezet adta minta pedagógiai hatásait (pl. szelektív hulladékgyűjtés, belső terek esztétikus kialakítása, hulladék újrahasznosítása, újrahasznosított papír használata az adminisztráció során stb.).

A különböző tevékenységek összehangolása érdekében munkacsoport dolgozik, melynek tagja lehet iskolánk bármelyik munkatársa. A programok kezdeményezésébe, szervezésébe, megvalósításába a tanulókat is bevonjuk.

Erdei iskola

Erdei iskolát minden évben a negyedik évfolyamos mozgáskorlátozott tanulók számára szerveznek a pedagógusok. Az egyhetes program helyszínét az adott évfolyam pedagógusai határozzák meg.

Az erdei iskola (projektjellegű) pedagógiai programjának egységes feladatai:

- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása;
- sikerélmény nyújtása;
- önállóságra nevelés;
- az önálló életvitel lehetőségeinek megismertetése, a tanulók saját korlátainak figyelembevételével;
- az előkészítő és az alsó tagozaton megszerzett elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása;
- általános tájékozottság fejlesztése.

Az erdei iskola eljárásrendjének átdolgozására, megújítására, a célok-feladatok tudatosabbá tételére az intézmény TÁMOP-3.1.4-12/1-2012-0093 A holnap iskolája című projektje keretében valósult meg. Az erdei iskola nem önköltséges formában kerül megvalósításra.

Az erdei iskola pedagógiai programjának tartalma

Az önálló életvitel jegyében minden nap – mozgásállapottól függően – jelennek meg a tanulók életében a következő tevékenységek:

- Mozgásnevelés – mindennapos testnevelés
- Tartalmi komplexitás (tantárgyi koncentráció)
- Az 1-4. évfolyamokon a különböző tanórákon kialakított attitűdök, elsajátított készségek, képességek, ismeretek integrált megtapasztalása, megtapasztaltatása gyakorlati helyzetekben, szituációkban, feladatokban vagy kirándulásokon, elfogadva a tantárgyon belüli vagy tantárgyak közötti tartalmi integrációt
- Személyi higiénia
- Tankönyhai ismeretek gyakorlása
- Környezetünk tisztasága
- Közlekedés
- Vásárlás
- „Végre szülő nélkül vagyok”

Az erdei iskola megvalósításának személyi feltételei

A pedagógusok (osztályfőnökök, napközis- és kollégiumi tanárok, mozgásnevelők, egészségügyi dolgozók és gyógypedagógiai asszisztensek) a fent leírtakat szem előtt tartva írják meg a minden évfolyamhoz külön tartozó, az adott gyermekcsoport képességeihez, készségeihez, szükségleteihez, a kerettantervhez igazodó programot. A tervezett menetrend optimális betartása érdekében – közös megegyezés és intézményvezetői megbízás alapján – az erdei iskola egyhetes időtartamára az egyik osztályfőnök vezetői munkakört tölt be.

9.1 A nevelő oktató tevékenységek során alkalmazott terápiás eljárások

A terápiás eljárások, módszerek, technikák alkalmazásának fajtájáról, módjáról, időtartamáról az intézményben dolgozó szakemberek döntenek a munkacsoportok javaslata alapján, a szülők és a tanulók aktív közreműködésével és bevonásával.

Kommunikáció

A kommunikáció kiemelt fejlesztési terület, melynek célja előkészíteni a beilleszkedést, hozzájárulni a társadalmi integrációhoz.

- *Logopédia, beszédterápia*

A logopédia feladata a beszédhibák javítása mellett olyan átfogó, a teljes beszéd folyamatot érintő fejlesztő program megvalósítása, amely előkészíti, illetve kiegészíti a tanulókra szabott sérülésspecifikus eljárásokat. Az általános iskola minden szakaszán külön foglalkozás keretében vehető igénybe a beszéd- és nyelvi fejlesztés. A beszédterápia a központi idegrendszer sérüléséhez társuló beszédzavarok korrekciójára irányul. A beszédterápia a mozgásterápia eredményeit felhasználva, arra épülve korrigálja a sérült beszédet, ezzel elősegíti a gyermek, fiatal beilleszkedését szűkebb és tágabb környezetébe.

- *Augmentatív, alternatív kommunikáció*

Az alternatív kommunikáció feladata az aktív és önálló kommunikáció kialakítása, különböző módszerek és eszközök segítségével, mely biztosítja, hogy a kommunikációban is akadályozott sérült személy cselekvő részesévé váljon szűkebb és tágabb környezetének. Az általános iskola minden szakaszán külön foglalkozás keretében vehető igénybe.

A kommunikációoktatás célja, hogy a beszédképtelen gyermekek megtanulják, hogyan tudják szükségleteiknek megfelelően, aktívan kifejezni magukat. A gyermekek a mindennapi kommunikációjukhoz kiegészítő, kisegítő kommunikációs formákat (kommunikációs táblákat, kommunikátorokat, egyéb kifejezési lehetőségeket) használnak. A kommunikációs mód kialakítása és begyakorlása külön speciális foglalkozást igényel.

Ergoterápia

A gyermekek aktív közreműködésével megvalósuló komplex terápia, amely az egymásra épülő, egymást kiegészítő technikák, eljárások, eszközök segítségével jön létre, s ezzel elősegíti a mozgáskorlátozott gyermekek hétköznapi önállóságának kialakítását.

Az ergoterápia legfőbb célja kialakítani a legnagyobb fokú önállóságot annak érdekében, hogy a tanuló a lehető legfüggetlenebb legyen élete minden területén.

- Evés- ivásterápia

Az evés és ivás olyan tevékenység, melynek kivitelezésében ugyanazok a szervek vesznek részt, amelyek a beszédet is létrehozzák. A beszédszervek mozgáskoordinációja elősegíthető a terápiás étkeztetéssel.

Az (etetés-) evésterápia szorosan kapcsolódik a beszéd- és mozgásneveléshez.

Az evésterápia nem külön foglalkozásokon történik, hanem az étkezéskor, etetéskor kell alkalmazni. Végezhetik felkészített pedagógiai munkát segítő munkatársak is.

Kognitív képességek

- Sindelar program

Alkalmazása az alsóbb évfolyamokon a mozgáskorlátozott tanulók fejlesztő programjába beépítve napi rendszerességgel történik. A terápia funkcionális gyakorlási helyzetek sorozatából áll (naponta max. 10 perc), és az ismeretszerzés legfontosabb területeire terjed ki.

- Frostig program

A vizuális észlelési képességek fejlesztését segíti elő egyéni szükségletek alapján. Nem kíván külön óratervi keretet, a gyakorlatok a tanórába ágyazva végezhetők. A fejlesztés az egyéni képességek megítélésén alapul. A fejlesztési diagnózis része a Frostig-teszt.

- Szenzoros integrációs terápia

Mozgáskorlátozott gyermekeknél a pontosan megtervezett ingerek segítik a sérült funkciók integrálódását. A terápia eszközei: különböző hinták, térhálók, térhágcsók, rácshinták, billenő lapok, rugós lapok, gördeszékák, csúszdák, hengerek, fiziolabdák. A szenzoros integrációs terápia elemei az általános iskolában a fejlesztés részét képezik.

- Lovasterápia

A lovasterápia orvosi, pedagógiai, pszichológiai indikáció alapján, terápiás céllal végzett egyéni vagy csoportos foglalkozás ló segítségével.

A foglalkozások a szabadban zajlanak, játékos, ingergazdag környezetet teremtve a terápiának.

A lóval, mint élőlényrel való kapcsolatteremtés, gondoskodás, az iránta érzett felelősségtudat terápiás értékű. A ló elfogadó barát, ugyanakkor mérete és ereje tiszteletet parancsol, alkalmazkodásra tanít, maga a ló lény és reakciói a viselkedés szabályozói, ezzel sajátos kommunikációs lehetőséget biztosít.

A lovasterápia nevelési-oktatási folyamatba való beillesztésére, illetve kipróbálására az intézmény TÁMOP-3.1.4-12/1-2012-0093 A holnap iskolája című projekt keretében került sor.

10 Az általános iskola képzési rendje

alsó tagozat										felső tagozat			
évfolyamok	1/1.	1/2.	2.	3.	4.	5.		6.	7.	8.			
	1.		2.	3.	4.	Fz.	5.	6.	7.	8.			

A program az általános iskolák, illetve az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettantervi szabályozással biztosít nevelés-oktatást. Szakaszolása a következők szerint történik (az ábra szerint):

- alsó tagozat, egységes pedagógiai szakasz (1-4. évfolyam, az első évfolyam 2 tanévre történő nyújtásával);
- felső tagozat, nem szakrendszerű 5. és 6. évfolyammal, valamint a szakrendszerű évfolyamokkal (az 5-6. évfolyam 3 évre történő nyújtásának lehetőségével).

Az adott évfolyamra járó tanulók készség- és képességstruktúrája határozza meg, hogy a felzárkózást támogató „nyújtás” a nevelés-oktatás mely szakaszán érvényesüljön.

Ezzel a belső szakaszolással az általános iskola fejlesztési íve két nagy egységre oszlik: az alsó tagozaton jobban érvényesül a készség-, képességfejlesztés, ami támogatja az egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését, míg a felső tagozaton a sikeres és eredményes iskolai teljesítményhez szükséges tartalmak, a továbbtanulásra való felkészítés érvényesül, amely a munkaerő-piaci és társadalmi integrációt készíti elő.

A pedagógiai fejlesztő program szervezési specialitása a nyújtott fejlesztő program. Ennek keretében, a készség- és képességfejlesztés fókuszba helyezésével, a tanulási eredményesség megalapozása érdekében, az első évfolyam tananyagának elsajátíttatása 2 év alatt történik, mindkét évben a kerettanterv által javasolt, és a helyi tantervben rögzített óraszámokkal.

Azokon az évfolyamokon, ahol az első évfolyam nyújtása még nem valósult meg, lehetőség van a felső tagozat szokásos 4 éves képzése mellett az 5 éves nyújtott fejlesztő programban részt venni. Ennek keretében az 5-6. évfolyam tananyagát az ott tanuló diákok 3 év alatt sajátíthatják el. A normál és nyújtott fejlesztő program átjárhatósága ilyen formában biztosított. A gyakorlat azt mutatja, hogy az átjárhatóságnak különösen az 5. évfolyam első félévében, illetve a 6. évfolyam végén van jelentősége. Az átjárhatóság a tantárgyi mérésektől, a tanuló teljesítményeitől függ. A javaslatot a mérések eredményei alapján a tanulót tanító tanárok közössége teszi, melyről a javaslattétel után az intézményvezető dönt. Az alsó tagozat egyéni fejlődésbeli különbözőségeinek kezelését előtérbe helyező nevelési-oktatási elvei a

nyújtott fejlesztő program 5. és 6. évfolyamon is hangsúlyozottak, egységes fejlesztő szakaszként kezelve az 1-6. évfolyamokat.

Az egységes fejlesztési program célja:

- fejleszteni a tanulók tantárgy feletti és minden tantárgyra ható képességeit;
- megelőzni és pótolni a szövegértés és a problémamegoldás területén tapasztalt hiányosságokat;
- előtérbe helyezni a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat;
- kiemelni a kulcskompetenciák és alapkészségek komplex fejlesztését, tantárgyak kapcsolódási pontjait.

Az alsó tagozat nevelő-oktató munkájának alapvető jellemzői:

- ismeret- és kompetenciaalapú fejlesztés, nevelés-oktatás együttes megvalósulása – az ismeretek és kompetenciák összekapcsolódása, egymást erősítő funkcióinak kiemelése;
- tapasztalati tudás előtérbe helyezése;
- hangsúlyossá válnak az egyéni képességek-készségek, tulajdonságok (individuális oktatás);
- alapvető a tanulás iránti kedv felkeltése, valamint az együttműködés motivációja;
- egyéni tanulási utak jelennek meg – sok esetben a tanulók választhatnak a felkínált lehetőségekből;
- a kooperációt igénylő feladatok előtérbe helyeződnek;
- a motiváló tanári visszajelzés és az önértékelés alapvető jellemzői az értékelő munkának.

A fejlesztés, nevelés-oktatás során valamennyi kulcskompetencia fejlesztése hangsúlyossá válik. Kiemelt kulcskompetencia-területek: anyanyelvi kommunikáció és matematikai kompetencia. A kulcskompetenciákon belül a fejlesztés legfontosabb területei:

- az információ kezelése (kérdések megfogalmazása, célmeghatározás, feladatok részfeladatra bontása, információforrás, információszűrés, módszer megválasztása stb.);
- problémamegoldó gondolkodás (sorba rendezés, osztályozás, előrejelzés, érvek-ellenérvek megfogalmazása, saját vélemények indoklása, alátámasztása, megoldási módok stb.);
- kreativitás (problémák több szempontú megközelítése, kísérletezés, másoktól való tanulás képessége, válaszok váratlan helyzetekben stb.);
- együttműködés (figyelő hallgatás, mások véleményének tiszteletben tartása, együttes munkavégzés képessége, felelősségvállalás, tárgyalás és érvelés, konszenzus és kompromisszum stb.).

11 A beiskolázás (az iskolába történő bekerülés) folyamata

Az általános iskolába kerülés feltételei:

- tankötelezett kor;
- a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság javaslata;
- részvétel a Barátkozó Találkozón.

Barátkozó Találkozó

A szakértői javaslat megérkezése után a gyermekek és szülei/törvényes képviselők úgynevezett „Barátkozó Találkozón” vesznek részt. A találkozó során lehetőség nyílik arra, hogy a szülők/törvényes képviselők és gyermekek megismerkedjenek az iskolával, tájékoztatást kapjanak annak működési rendjéről, az intézmény részéről a szakorvosok, mozgásnevelők, szaktanárok, gyógypedagógiai asszisztensek megismerjék a leendő tanulók mozgásállapotát, képességeit és részképességeit, valamint tájékozódni tudjanak a közösségben való viselkedésükről is.

A Barátkozó Találkozó keretében státuszdiagnózis is készül, melynek alapja egy belső, szakemberek által elkészített vizsgálati protokoll. Ez alapozza meg a terápiás és a tanítási-nevelési folyamatot is.

A különböző szakemberek team-megbeszélést követően javaslatot tesznek a tanuló optimális fejlesztésére, a szükséges speciális képzési, foglalkoztatási formákra, a megfelelő évfolyamra, a foglalkozások időtartamára, a gyógyászati segítő és segédeszköz-ellátásra. Elkészítik a fejlesztő munka tartalmát és stratégiai irányát meghatározó rehabilitációs programot, majd később ez alapján szakterületenként egyéni fejlesztési tervet dolgoznak ki.

Adaptációs (rehabilitációs) év/csoport

Egyre több olyan gyermek kerül az intézménybe (általában nem az iskolakezdés pillanatában), akiknél:

- fejletlenek vagy kialakulatlanok az életkori és az iskolai munkához szükséges készségek;
- mozgásállapotukban intenzív fejlesztésre van szükség;
- szaktárgyi hiányosságaik pótlását kell biztosítani;
- társuló fogyatékoság(ok) és/vagy részképesség-kiesések intenzív korrekcióját kell biztosítani;
- hosszabb betegség, majd az azt követő rehabilitációs időszak után kerülnek vissza a nevelés-oktatás folyamatába.

Ők a hagyományos osztálykeretbe, tanrendbe nem illeszthetők be. Egyénre szabott programmal, órarenddel, foglalkozásokkal, napirenddel, módszerekkel történik a fejlesztésük. Így válik lehetségessé a megfelelő évfolyamba/osztályba történő beillesztésük.

Az adaptációs (rehabilitációs) év feladata: a megfelelő évfolyamba történő beillesztés annak érdekében, hogy az egyes tanulók iskolai élete, tanulmányai az intézményben sikeres legyen.

Működési elve

Az adaptációs (rehabilitációs) csoportba kerülés bármely belső és külső iskolai évfolyamról, s a tanév bármely időszakában realizálódhat, amennyiben mérések (Barátkozó találkozó) alapján indokolt a fokozott képességfejlesztés, mozgásfejlesztés. A fejlesztés szükségességéről a Barátkozó találkozó szakmai teamje, az iskola diákja esetén a tanulóval foglalkozók tesznek javaslatot, melyről az intézményvezető dönt. A döntés értelmében a tanuló egyéni fejlesztési terv szerint halad, szöveges értékelést kap. Az adaptációs (rehabilitációs) iskolai időszak nem tarthat tovább egy esztendőnél.

12 Az általános iskolai intézményegység tevékenységei

12.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos célok, pedagógiai feladatok, szinterek az iskolai közös részben találhatóak.

12.2 A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok az iskolai közös részben találhatóak.

12.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtással kapcsolatos alapismeretek, azok elsajátítási formái az iskolai közös részben találhatóak.

12.4 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanórákon és az egyéb foglalkozásokon megvalósítható közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskolai közös részben találhatóak.

12.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok és az osztályfőnökök helyi intézményi feladatai részletesen az iskolai közös részben találhatóak.

12.6 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek, a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése, az egyéni munkarendben tanulók támogatása, az ifjúságvédelmi feladatok ellátása, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység bemutatása részletesen a közös iskolai részben olvasható.

Az intézményben dolgozó iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.

Az iskolapszichológus a nevelési-oktatói intézményben a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben. Kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatói intézménnyel összefüggő személyközi, kapcsolati, kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.

Az intézményben mentálhigiénés preventív feladatokat végez, az egyén, a tanulócsoporthoz és az intézményi szervezet szintjén.

Az iskolapszichológus megszervezi a krízistanácsadást váratlan és súlyos élethelyzetekben.

Az intézményben alkalmazott iskolapszichológus tevékenységét szabályozza a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132 §-a.

13 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

13.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézményegység által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

A tanulmányok alatti vizsgákat az intézmény a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben szereplő szabályok szerint szervezi meg.

Osztályozóvizsgát tesz az a tanuló,

- akinek az intézményvezető engedélyezi, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít, és eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott;
- akinek az éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 tanóra) meghaladja, és nem osztályozható, amennyiben a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen;
- akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályzást az adott tárgyból;
- az a tanuló, aki egyéni munkarend keretében tesz eleget tanulmányi kötelezettségének, valamennyi tantárgyból osztályozóvizsgát köteles tenni.

Javítóvizsgát tesz az a tanuló:

- aki a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott (legfeljebb három tantárgy esetén)
- aki osztályozóvizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik
- aki az osztályozóvizsga követelményeinek nem felelt meg

Pótló vizsgán vehet részt az a tanuló (igazgatói engedély alapján):

- aki korábban osztályozó vagy javítóvizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távolmarad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Hatálya kiterjed az intézményegység valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

13.2 A vizsgaszabályzat célja

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatait megállapítani, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni és/vagy egyéni munkarendet igénybe vevő tanulói státuszban vannak.

13.3 A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola helyi tantervében található követelményrendszerével.

A közismereti tantárgyakból írásbeli és/vagy szóbeli vizsgát szervezünk, a tanuló érvényben lévő szakértői véleménye tartalmának (értékelés alóli mentesítés, illetve kedvezmények) figyelembevételével.

A vizsga szervezésekor az intézmény mindenben alkalmazkodik a tanuló adottságaihoz, sajátos nevelési igényéhez, a tanulási folyamat során fennálló sajátosságokhoz.

A vizsga részei

1-4. évfolyam

Tantárgy	Vizsga típusa		
	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Matematika	x	x*	
Élő idegen nyelv	x	x	
Etika		x	
Ének-zene		x	
Vizuális kultúra			x
Digitális kultúra			x
Környezetismeret	x	x*	
Technika és tervezés		x	x

* Amennyiben az írásbeli eredménye nem éri el a minimum követelményt.

5-8. évfolyam

Tantárgy	Vizsga típusa		
	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	x	x	
Élő idegen nyelv	x	x	
Matematika	x	x*	
Történelem	x	x	
Etika		x	
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Földrajz	x	x	
Ének-zene**	x	x	
Vizuális kultúra		x	x
Dráma és színház		x	
Hon- és népismeret	x	x	
Állampolgári ismeretek	x	x	
Hit- és erkölcstan		x	
Természettudomány	x	x	
Technika és tervezés		x	x
Digitális kultúra		x	x
Gazdasági és pénzügyi kultúra I.		x	

* Amennyiben az írásbeli eredménye nem éri el a minimum követelményt.

** A tanuló készség- és képességstruktúrájának megfelelően szóbeli vagy írásbeli vizsga szerveződik.

13.4 Az értékelés rendje

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján a szülő kérését követően az igazgató határozat formájában mentesíti egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól, illetve kedvezményekben részesítheti. Számonkérésnél szükség esetén hosszabb felkészülési időt kell biztosítani a tanuló számára, az írásbeli beszámolót szóbeli beszámolóval helyettesítheti. Az írásbeli beszámoló során lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatára.

Az írásbeli vizsgák rendje

Intézményünk a vizsgához szükséges speciális taneszközöket biztosítja, vagy saját eszköz használatát engedélyezi (pl. számítógép, speciális tanulói asztal). Az írásbeli dolgozatot a szaktanár javítja és értékeli.

A szóbeli vizsgák rendje

A szóbeli vizsga tételeit/témaköreit a tantárgyat tanító gyógypedagógus/szaktanár állítja össze. A szóbeli vizsga nem nyilvános. A szóbeli vizsgák háromtagú vizsgabizottság előtt történnek.

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni. Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg.

Az írásbeli vizsga a szakértői javaslat alapján kiváltható szóbeli vizsgával, illetve kivitelezhető a tanuló elfogadott segédeszközével.

Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következő szabályokat betartva határozandó meg:

1–39%–elégtelen

40–54%–elégséges

55–69%–közepes

70–84%–jó

85–100%–jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés szabályi a mérvadók.

Pótló vizsga esetén a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsga kérdésére adott válaszait értékelni kell.

14 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai, a magasabb évfolyamra lépés feltételei

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai megegyeznek a beiskolázás menetével.

A magasabb évfolyamba lépéssel kapcsolatos iskolai rend:

- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az általános iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az érvényben lévő kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
- A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája és érdemjegyei/szöveges értékelései alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból minimum az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszerezni a tovább-haladáshoz.
- Amennyiben a tanuló legfeljebb három tantárgyból tanév végi lezáráskor „elégtelen” érdemjegyet szerzett, javítóvizsgát tehet, kivéve, ha az osztályozó értekezleten az őt tanító tanárok egyöntetűen döntenek az évfolyam ismétléséről. Amennyiben az év végén három tantárgynál több tantárgy esetén elégtelen osztályzatot kapott, az osztályt ismételni köteles a tanuló.

- Az első évfolyam végén osztályismétlés csak szülői/törvényes képviselői kérésre vagy 250 órát meghaladó mulasztás esetén lehetséges. Ez a nyújtott szakasz 2. évében kérhető.
- A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az intézmény vezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
 - az intézmény vezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírt időnél rövidebb idő alatt teljesítse;
 - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott (az osztályozó értekezleten az őt tanító tanárok egyöntetűen megállapítják, hogy nem tudják értékelni), vagy az egyes tantárgyak esetében a tantárgy éves óraszámának több mint 30%-ban hiányzott (az adott tantárgyat tanító tanár megállapítja, hogy nem tudja értékelni);
 - egyéni munkarenddel tanuló volt.

A halmozottan sérült enyhe értelmi fogyatékos mozgáskorlátozott tanulóra a fenti értékelési rendszerben leírt alapelvek, szempontok alkalmazandók, az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tanterve követelményei alapján.

15 Az általános iskola napirendje

Tanítási idő, egyéb foglalkozások

Az intézmény a szülői igények alapján reggeli (6.30-7.45-ig) és esti összevont ügyeletet (16.00-18.00-ig) biztosít.

Az intézmény a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (2) bekezdése értelmében a nevelés-oktatást oly módon szervezi meg, hogy a foglalkozások (kötelező, nem kötelező, választható és egyéb foglalkozások) legalább 16.00 óráig tartsanak.

Ugyanezen törvény 55. § (1) bekezdése értelmében az igazgató a tanulót – a szülő/törvényes képviselő kérelmére – az általános iskolában felmentheti a 16.00 óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól.

A tanulók napi, illetve heti terhelésére vonatkozó rendelkezéseket a 110/2012. (VI. 14.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról 8-9. §-ai tartalmazzák. Az intézmény a kötelező, választható és nem kötelező foglalkozásokon kívül eső időben a feltételek folyamatos javításával biztosítja a tanulók kulturált, nyugodt étkezését, a mindennapi levegőzést, mely egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. A szakemberek koordinálják a gyermekek délutáni elfoglaltságait (egyéb foglalkozások: mindennapos mozgásnevelés/testnevelés, szakkör, sportkör, zenetanulás, úszásoktatás, tanfolyamok stb.).

Az intézmény a napközbeni ellátás során két vagy három (tízórai, ebéd, uzsonna) étkezést biztosít igény szerint.

A tanulóknak ebédelni az órarendben meghatározott időben van lehetőségük tanárok, mozgásnevelők és pedagógiai asszisztensek segítségével, vagy kérésre önállóan.

A délután szervezett nem kötelező, illetve egyéb foglalkozások külön tanulócsoportokban, többnyire nem osztálykeretben történnek.

16 Az általános iskolai intézményegység mérés-értékelési rendszere

A tanulók készség- és képességrendszerének feltérképezése, teljesítményük, fejlődésük követése, a legoptimálisabb fejlesztés megtervezése érdekében az intézmény a következő mérési, diagnosztikus eljárásokat alkalmazza:

évf.	országos mérések	belső mérések (nem saját mérőeszközzel)	saját kialakítású mérések, protokollok
1.	Difer	Sindelar komplex képességfejlesztő- program vizsgálóeljárása	a következő évfolyamba lépéshez szükséges tudást felmérő egységes kimeneti mérés
2.			
3.			
4.			
5.			
6.	Digitális országos mérés		Belső bemeneti mérések az alapkészségek, szociális kompetenciák, önkiszolgálás területén– függetlenül a belépés, illetve átlépés szintjétől: BARÁTKOZÓ TALÁLKOZÓ Vizsgálatok alkalmazása az életkornak megfelelően, melyek kijelölik a fejlesztés útját:
7.			
8.	központi felvételi, Digitális országos mérés		

A következő évfolyamba lépéshez szükséges tudást mérő egységes kimeneti mérés mérőeszközeit és eljárásrendjét a 2017/18-as tanévtől felmenő rendszerben vezetjük be.

A tanulók bekapcsolódnak az országos mérésekbe.

Az intézmény minden egyes tanuló egyéni fejlődési útjának felvázolására a portfólió alapú értékelési módszert alkalmazza. A diák portfóliója tartalmazza az intézménybe kerülésétől kezdve a személyes információkon túl a személyes és tanári visszajelzéseket, megjegyzéseket, a terveket, célokat, értékeléseket, a fejlesztés folyamatában a tanuló által készített produktumokat.

A nevelés-oktatás magasabb szakaszaira történő átlépés támogatása érdekében az intézmény egyéni átvezetési terveket készít annak érdekében, hogy az egyes tanulók következő fokozatba lépése sikeresen, a fejlődés folyamatosságának biztosításával történjen.

17 Helyi tanterv - Általános iskola intézményegység

A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján a NAT2020 a 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre. A 2020/21. tanévben az általános iskola 1. és 5. évfolyamán. Az általános iskola minden képzési szinten ötvözi a hagyományos (osztálykeretben történő) és az újszerű oktatásszervezési eljárásokat:

- a tanórai foglalkozások jelentős része osztálykeretben történik,
- csoportbontás elsősorban a kiemelt fejlesztési területeken valósul meg – testnevelés/mozgásnevelés, technika és tervezés, angol nyelv, digitális kultúra,
- képesség szerinti csoportszervezésre (az osztálykeret felbontásával is) kerül sor a testnevelés/mozgásnevelés területén, illetve azokon a területeken, ahol a tanulók készség- és képességstruktúrája indokolja (pl. matematika, magyar stb.),
- egyéni fejlesztés az egyéni szükségleteknek megfelelően, bármely műveltségi területen történhet, illetve a terápiás jellegű, fejlesztő foglalkozások keretében (ez lehet: egyéni fejlesztés, egyéni korrekció stb.);
- minden tanévben csatlakozunk a digitális témahéthez,
- a fenntarthatóság, a globális problémák fókuszba helyezése minden tanévben különböző tevékenységeken keresztül valósul meg;
- a felső tagozaton projektjellegű tevékenységeket szervezünk, melynek témája minden tanév elején a munkatervben és a tanmenetekben kerül rögzítésre;
- az alsó tagozaton sor kerül egy témahét szervezésére, melynek témája minden tanév elején a munkatervben és a tanmenetekben kerül rögzítésre;
- minden tanév utolsó hetében intézményi szintű projektet szervezünk, melynek témáját a munkaközösségek közösen határozzák meg.

A rehabilitációs órakeret (a köznevelési törvény értelmében az intézményi kötelező órakeret 40%-a) biztosít óraszámokat a csoportbontások, egyéni fejlesztések megszervezéséhez. (Ennek részleteit az óraterv tartalmazza.)

17.1 A választott kerettanterv megnevezése

A NAT2020-hoz illeszkedő tartalmi szabályzók, a kerettantervek.

Általános iskola alsó tagozat:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

Általános iskola felső tagozat:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

Fentiek mentén alakítottuk ki helyi tantervünket.

Általános iskola SNI (ÉF) alsó tagozat

[Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam](#)

Általános iskola SNI (ÉF) felső tagozat

[Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam](#)

17.2 Az általános iskolai óraterv

Az általános iskola tagozatain a kerettantervben meghatározott tantárgyak anyagának tanítása alapvetően hagyományos tantárgyi rendben történik.

Műveltségterületek, Tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom műveltségterület (magyar nyelv és irodalom tantárgyak)

Matematika műveltségterület (matematika tantárgy)

Történelem és állampolgári ismeretek mt. (történelem, hon- és népismeret, állampolgári ismeretek tantárgyak)

Etika/ hit- és erkölcstan

Természettudomány és földrajz mt. (Környezetismeret, Természettudomány, Kémia, Fizika, Biológia, Földrajz tantárgyak)

Idegen nyelv mt. (Angol nyelv tantárgy)

Művészetek mt. (Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és színház tantárgyak)

Technológia mt. (Technika és tervezés, digitális kultúra)

Testnevelés és egészségfejlesztés mt. (Testnevelés/Mozgásnevelés tantárgy)

Közösségi nevelés mt./tanulásmódszertan (Osztályfőnöki tantárgy)

Pénzügyi és vállalkozási ismeretek mt. (Pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgy)

17.3 Órafelhasználások

Az órakeret felhasználásának elvei

- **Szabadon felhasználható kötelező órák felhasználása:** 1. és 2. évfolyamon indítjuk a digitális kultúra tantárgyat heti egy-egy órában, mely elengedhetetlen a mozgáskorlátozottságból adódó hátrányok kompenzálásánál. További órákat kapott a magyar nyelv és irodalom 1-8. évfolyamokon, 8. évfolyamon új tantárgyként vezetjük be a pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgyat.
- A **hon- és népismeret** tantárgy a 6., a **dráma és színház** tantárgy a 7. évfolyamon növeli meg heti 1-1 órával az osztályok alap óraszámát.
- A **habilitációs-rehabilitációs órakeretet** a testnevelés/mozgásnevelés kiegészítésére, csoportbontásra és a kommunikációfejlesztésre fordítjuk.
- A **rendelkezésre álló időkeretből** további 63 órát fordítunk a technika és tervezés, valamint a digitális kultúra bontására, melyek alkalmazása a mozgáskorlátozottságból adódóan létszükséglet, valamint igazolt létszám esetén idegen nyelvi bontásra.

ÓRATERVI HÁLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA 2020/21-től felmenő rendszerben

Tantárgy/osztály	1. a	1. b	2. a	2. b	3. a	3. b	4. a	4. b	5. F	5. a	5. b	6. a	6. b	7. a	7. b	8. a	8. b
Magyar nyelv és irodalom	7 + 1	7 + 1	7 + 1	7 + 1	5 + 2	5 + 2	5 + 2	5 + 2	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	3 + 1	3 + 1	3 + 1	3 + 1
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem									2	2	2	2	2	2	2	2	2
Hon és népismeret												1	1				
Állampolgári ismeretek																1	1
Etika/ hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1	1	1									
Természettudomány									2	2	2	2	2				
Kémia														1	1	2	2
Fizika														1	1	2	2
Biológia														2	2	1	1
Földrajz														2	2	1	1
Angol nyelv							2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Nyelvi csb időkeret terhére							2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház														1	1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Technika és tervezés csb időkeret terhére	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra csb időkeret terhére	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés/mozgás nevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés/tanulásmód szer tan (osztályfőnöki)									1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gazdasági és pénzügyi kultúra I.																1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	22	22	23	23	27	27	27	26	26	28	28	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Maximális óraszám (szabadon tervezhetővel növelt)	24	24	24	24	24	24	25	25	28	28	28	28	28	30	30	30	30
Szabadon tervezhetőből	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	2

felhasznált a tanórákhoz																	
Rendelkezésre álló időkeret	52	52	52	52	52	52	55	55	51	51	51	51	51	56	56	56	56
Maximális óraszám (szabadon tervezhetővel növelt)	24	24	24	24	24	24	25	25	28	28	28	28	28	30	30	30	30
Maradék időkeret	28	28	28	28	28	28	30	30	23	23	23	23	23	26	26	26	26
Ebből csoportbontásra felhasznált	2	2	2	2	2	2	4	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4
Ebből egyéb (napközi) foglalkozás a felhasznált	15	15	15	15	15	15	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Ebből kiscsoportos foglalkozások	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	5	5	5	7	7	7	7
Ebből szakkörök	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	3	3	3	3
Ebből egyéni foglalkozások	4	4	4	4	4	4	7	7	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tehetséggondozás/felzárkóztatás időkereten felül	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rehabilitációs órakeret/időkereten felül	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10
ÓRATÖMEG 1069 óra	61	61	61	61	61	61	65	65	61	61	61	61	61	67	67	67	67

ÓRATERVI HÁLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA SNI (ÉF) 2020/21-től felmenő rendszerben

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1	4+1	4+1	4+1	4+1
Matematika	4	4	3+1	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1
Történelem					2	2	2	1
Hon és népismeret					1			
Állampolgári ismeretek								1
Etika/ hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	3		
Kémia							1	1
Fizika							1	1
Biológia							2	1
Földrajz							1	2
Angol nyelv							2	2
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés/Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (volt ofó)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	26	26	28	28
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális (szabadon tervezhetővel növelt)	24	24	24	25	28	28	30	30
Szabadon tervezhetőből felhasznált a tanórákhoz	2	2	2	2	2	2	2	2
Rendelkezésre álló időkeret	52	52	52	55	51	51	56	56
Maradék időkeret (napközi, csb, szakkör, egyéni)	28	28	28	20	23	23	26	26

17.4 A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolai tankönyvrendelés és -ellátás rendjét a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 184/F-I.§ szakaszai szabályozzák.

A pedagógusoknak az állam által térítésmentesen biztosított tankönyvek kiválasztását a jogszabályok által meghatározott határidőig kell megtenniük. Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért, az aktuális törvényi előírásoknak megfelel. A tankönyvválasztás elsődlegesen a hivatalosan tankönyvvé nyilvánított tankönyvekből történik.

A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig, a mindenkor szabályok szerint érvényben lévő felületen elkészíti a tankönyvrendelést.

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- szerepeljen a hivatalos tankönyv-rendelési listán;
- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra több tanéven keresztül;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely digitális eszközök használatával segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal (pl. veszélyes, időigényes kísérletekről készült filmek, animációk 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek, játékok stb. segítségével);
- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja.

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk. Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.

17.5 A pedagógiai folyamatok megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése történik, melynek intenzitását fokozza az első évfolyam 2 tanévre történő nyújtása. Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat, és tanulásszervezési módokat

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

17.6 Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Heti 5 óra testneveléssel, valamint az adott évfolyamra meghatározott rehabilitációs órakerettel rendelkezünk, melyeket a mozgásnevelés tantárgy megvalósítására, a mozgáskorlátozott tanulók mozgásos fejlesztésére fordítunk.

17.7 A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

Az általános iskolában a szülőknek választási lehetősége van, hogy felekezeti hit- és erkölcsstan, vagy etika órán vegyen részt gyermekük. A választás írásbeli nyilatkozattal történik és egy teljes tanévre szól, tanév közben nem módosítható. Egyéb esetben nincs választható tantárgy.

Minden tanév elején meghirdetünk szakköröket, sportfoglalkozásokat, énekkart, tanfolyamokat, melyek közül a tanulók szabadon választhatnak. A választás két egyéb foglalkozást érinthet és arra a tanévre kötelező.

17.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a sérült, szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését:

- ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
- kedvezményes ebéd biztosítása
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- tanulók jogainak fokozott védelme,
- rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő, külső szakemberek segítségével (drog, alkohol, dohányzás).

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek-és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A tanulási esélyegyenlőség biztosítása

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön.

Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő - oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;

- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési, értékelési eljárások alkalmazása.

17.8.1. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolai csoportjaink összetétele heterogén: diákjaink körében egyre gyakoribb az eltérő fejlődésmenet, a társuló fogyatékoság (pl. érzékszervek működési zavarai, ASD, epilepszia stb.) mely jelentős mértékben befolyásolja az egész személyiség fejlődését. Mindez úgy az alapvető kultúrtechnikák alapozása éveiben - a sérült funkciók működőképességének megteremtése a képességek fejlesztésére, korrekívhatások érvényesítésére, kompenzáló, terápiás megoldások alkalmazására -, mint a felsőbb évfolyamokon új utak keresését teszi szükségessé, újabb kihívások elé állítják szakembereinket.

A pedagógiai folyamat során tág teret kell biztosítanunk a hátrányok kezelésére, az egyéni bánásmódra. Fontos, hogy az intézményünkbe kerülő sajátos nevelési igényű tanulók, gyermekek különböző fejlődési lehetőségei miatt a tanulók képesség szerinti differenciált foglalkoztatása váljék az egyéni képességek fejlesztésének egyik legfontosabb eszközévé.

Diákjaink között, a fejleszthetőség területein fennálló különbözőségekre eddig alkalmazott szokásos differenciálási eljárások, immár nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő speciális eljárások alkalmazását és kiegészítő gyógypedagógiai szolgáltatások igénybevételét, rehabilitációs-, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A fenntartóval történő egyeztetést követően, lehetőség szerint, az alsó, felső tagozaton differenciálással és egy-egy tantárgyterületen csoportbontásokkal biztosítjuk a kulcskompetenciák fejlesztését és megszilárdítását, a tehetség, képesség kibontakoztatását.

Terveink szerint a rehabilitációt, rehabilitációt, egyéni differenciált fejlesztést, csoportbontással és csoportösszevonással, párhuzamos órák szervezésével próbáljuk ellátni több évfolyamon. A csoportba-sorolás alapja: NAT (normál tanrend) szerint haladó, enyhe értelmi fogyatékos, egyéni tanulási programmal haladó és értékelés alól felmentett tanulók köre.

A tanulócsoporthokra megállapított összes óra - kötelező, nem kötelező tanóra, tanórán kívüli foglalkozások -, valamint a rehabilitációs foglalkozások többlet órái jelentik a pedagóguslétszámgigényt, a gyógypedagógusok, pedagógiai asszisztensek foglalkoztatását, valamint egyéb szakemberek, segítők alkalmazását. A pontos tervezés a mindenkori éves tantárgyfelosztás szerint történik, amely megmutatja a tanulócsoporthok számát, szükségletét, a heti óraszámot és az ellátáshoz szükséges pedagóguslétszámot.

17.9 Az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

17.9.1 Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Alapvető elvárás, hogy a tanulóknak minden hónapban, egy adott tantárgyból legalább egy, de egy-egy félév tekintetében minimum a heti óraszámnak megfelelő számú érdemjegye legyen. Heti 1 óraszám esetén minimum két érdemjegy szükséges a félév lezárásához. Az adott tantárgy sajátosságainál fogva, valamint a tantárgyi óraszámok adta lehetőségek szerint törekedni kell arra, hogy a tanulók ne csak írásban, hanem szóban is megmutathassák tudásukat. Ezért, még az alacsony óraszámú tanított tantárgyak esetében is meg kell keresnünk a lehetőségét annak, hogy a tanulók legalább évente kétszer szóbeli feleletet is adjanak.

A rövidebb, diagnosztizáló jelleggel íratott dolgozatok számát a Pedagógiai Program nem korlátozza, alkalmazásukat az adott tantárgyat tanító pedagógus hatáskörébe utalja.

A szummatív jellegű, egy összefüggő téma, vagy akár tanév tananyagegységeit lezáró írásbeli beszámoltatást azonban korlátozza oly módon, hogy kettőnél több írásbeli számonkérés nem eshet egy tanítási napra. A szummatív írásbeli beszámoltatások koordinálása az osztályfőnök és az egy osztályban tanító tanárok közösségének a feladata.

Az írásbeli házi feladatok kijelölése a mindenkori szaktanár/gyógypedagógus hatáskörébe tartozik.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái

- központi felmérő, füzetekben,
- belső, online elektronikus felületeken és programokban
- szaktanár/gyógypedagógus által összeállított felmérés egy adott téma lezárásaként - témazáró dolgozat,
- szaktanár/gyógypedagógus által összeállított rövid tájékoztató mérés a tanulók pillanatnyi felkészültségéről – röpdolgozat,
- írásbeli gyakorló feladatok – valamilyen tananyag, technika, logikai művelet bevésésére, illetve a tanultak megértésének ellenőrzésére (értékelése célszerű csak tájékoztató jelleggel). A tanuló diagnózisa, mozgás-, illetve fizikai állapota határozza meg, vagy módosítja az írásban való beszámolás lehetőségeit. Ennek következtében differenciáltan, egyénre szabottan kerülhetnek összeállításra a feladatlapok.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások rendje

- év eleji, félév eleji felmérés, diagnosztikai, illetve ismétlő jelleggel,
- év végi felmérés, a következő évfolyamba lépéshez szükséges tudást felmérő kimeneti mérés 4. évfolyam végén egy kimeneti központi felmérő matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyból, melynek eredménye két témazáró dolgozat eredményének felel meg, ami befolyásolja az év végi érdemjegyet.

- év közben:
 - **témazáró dolgozatok:** az átfogó tudásmérés szorosan a tanmenethez kötődik, egy-egy nagyobb témakör lezárását jelenti, előfordulása egyenletes, szabályozott, mind a két félévre kiterjed, szükség esetén azokon átível,

Értékelése a megadott százalékok alapján, melyet kétszeres szorzóval számolunk.

1%-39 %	1
40%-54%	2
55%-69%	3
70%-84%	4
85%-	5

Speciális esetekben a szakértői vélemény alapján a feladatok száma csökkenthető, vagy a be nem fejezett feladatok szóbeli kikérdezése javasolt.

- **tájékozódó mérések:** rövid beszámolók, melyek a tananyagban előforduló kisebb egységek rendszeréhez igazodnak, előfordulásuk – természetükből adódóan – nem egyenletes. Értékelése a pedagógus hatáskörébe tartozik, súlyozással

témazáró 200%
 felelet, röpdolgozat 100%
 projektmunka: 100%
 kiselőadás: 100%
 házi feladat, házi dolgozat, gyakorlati feladat: 50 %
 órai munka: 100% (tanári mérlegeléssel természetesen)
 digitális jegy: 50%

Felső tagozaton:

felvételig készítő vizsgajegy 7. 8. évfolyamon (írásbeli, szóbeli): 400%

- írásbeli gyakorló feladatok: ezek alkalmazásának rendjét a tananyag jellege, a tanulók igényei (egyéni is) és a haladás tempója szabályozza.
- Az informatív jellegű beszámoltatás értékelésére szóban vagy szövegesen kerül sor. A szummatív jellegű beszámolók értékelése érdemjeggyel vagy szövegesen történik, a tanulók értékelését összefoglaló táblázatok alapján.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások eszközei:

- év eleji felmérő lapok (helyi),
- pedagógusok által készített, illetve (munka)tankönyvben megtalálható feladatlapok, házi feladatok, félévi felmérő lapok,
- a következő évfolyamba lépéshez szükséges tudást felmérő kimeneti mérés felmérőlapjai

Az iskolai írásbeli beszámoltatások korlátai

Házi feladatok esetében ld. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai című fejezetben.

A beszámolóknak nem követelhetnek meg olyan készségeket, amelyek megalapozatlanok, nem előzte meg őket a tananyag elsajátítását célzó tevékenység. A beszámolók méretének, az írandó szöveg mennyiségének, a kérdéseknek illeszkednie kell a tanulók osztályszintjéhez, és egyéni képességeikhez. Figyelembe kell venni az írásbeli nehézségekkel küzdő diákok egyéni szempontjait, melyet a szakértői javaslat tartalmaz.

Ha a tanulónál a kézi írás nagymértékben nehezített, akkor a beszámoltatásnál kiegészítő módszereket lehet alkalmazni:

- szóbeli feleltetések túlsúlya,
- időhosszabbítás,
- az írásbeli felmérők felnagyítása (nagyobb hely a válaszok leírásához),
- speciális vonalazású füzetek használata,
- számítógép, számológép vagy egyéb IKT eszköz, program használata,
- beszédképtelen gyermekek alternatív kommunikációs módokat használhatnak írásbeli feladataik végzésére.

A témazáró dolgozatok számszerűsített értékelése:

1–39%–elégtelen

40–54%–elégséges

55–69%–közepes

70–84%–jó

85–100%–jeles.

A szóbeli és írásbeli beszámoltatások eredményei azonos mértékben kerülnek figyelembevételre. A témazáró dolgozatok 200%-ban kerülnek figyelembevételre.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások súlya, szerepe

Az informatív beszámoltatások segítségével történik a gyermekek erősségeinek, gyengeségeinek, elsajátított ismereteinek felmérése, amelyek meghatározzák a fejlesztés további feladatait, irányát.

A szummatív beszámoltatások esetében az elmúlt időszakban elsajátított ismeretek szintjéről történik felmérés, melyek minden esetben értékelésre kerülnek a pedagógiai szakasznak megfelelően szövegesen, vagy érdemjeggyel. Az érdemjegyek a félévi és év végi osztályzatok megállapításának alapját képezik

Súlyozás: A munkaközösségek által összeállított és kidolgozott év végi felmérő lapok az egész évben elsajátított ismereteket mérik. A tanév végi osztályzatok megállapításánál az érdemjegyek összessége, valamint következő évfolyamba lépéshez szükséges tudást felmérő kimeneti mérés felmérőlapjainak eredménye, valamint a témazáró dolgozatok 200%-os mértékben kerülnek figyelembevételre.

- a. témazáró 200%
- b. felelet, röpdolgozat 100%

- c. projektmunka: 100%
- d. kiselőadás: 100%
- e. házi feladat, házi dolgozat, gyakorlati feladat: 50 %
- f. órai munka: 100% (tanári mérlegeléssel természetesen)
- g. digitális jegy: 50%

Felső tagozaton:

- a. felvételig készítő vizsgajegy 7. 8. évfolyamon (írásbeli, szóbeli): 400%

17.9.2 Mérés, értékelés

Alapelveink - A tanulói teljesítmény ellenőrzése és értékelése során

A legfontosabb alapelveink a következetesség, a rendszeresség és a változatosság. Változatosság az értékelési formák között, valamint a halmozottan sérült tanulóink esetében (a tanulót tanítók grémiumának javaslata alapján) a szöveges, előremutató, önmagához képest adott teljesítmény értékelése.

Az ellenőrzés és értékelés összhangban van a tantárgyi követelményekkel, figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait és a sajátos nevelési igényből fakadó egyéni szükségleteket (a szakértői véleményben meghatározottak, halmozottan sérült tanulók esetében a vele foglalkozó gyógypedagógusok véleménye – konkrét mérések, megfigyelések, tapasztalatok - alapján).

A tanuló magatartása nem befolyásolja a tanuló tantárgyi érdemjegyeit.

A tanuló tantárgyi érdemjegyét túlnyomórészt az iskolai teljesítménye határozza meg. Az értékelésnél törekszünk a tárgyyszerű, ösztönző, nyilvános, folyamatos, kiszámítható és az önállóságot erősítő értékelésre:

- Ügyelünk az érthetőségre mindenki számára.
- Az értékelt területtől függően személyre szóló megállapításokat is megfogalmazunk.
- Felismerjük az eredményes munkát, amely fejlesztő, ösztönző hatású, rámutatunk a további fejlődés lehetőségeire.
- Hozzáférést biztosítunk az iskolahasználók számára az értékelési rendszer megismerésére.
- Tárgyszerűen, objektíven, azaz érvekkel alátámasztva, a hibák lehetséges okait feltárva, a megoldások lehetőségeit keresve fogalmazunk.
- Az értékelést nem kezeljük megtorlásként, fegyelmezési eszközként.
- Figyelmünket egyedül a tanulói teljesítmények értékelésére összpontosítjuk.
- A teljesítményt pontosan meghatározott követelményekhez mérjük (kerettanterv – kritériumorientált értékelés).
- Figyelünk a validitásra, megbízhatóságra (a mérőeszköz azt méri, amit mérni akarunk).
- Jelezzük a sikert és a kudarcot is.

Célunk

- Az egyes tanuló teljesítményét háromféle célból vizsgálni: diagnosztikus értékelés, alapot ad az értékelési módszerek, eszközök kiválasztásához, egyéniesítéséhez, fejlesztő (segíteni a tanulási folyamatot alakító visszajelzéssel) és minősítő értékelés (minősíteni a tanuló tudásszintjét, és elhelyezni egy rangsorban, amelynek jelentősége van az előmenetele, továbbhaladása szempontjából).
- Megteremteni az előmeneteli biztonságot.
- Valós eredményeket generálni, azaz valós értékelést adni.
- Biztosítani a képességek, készségek, kompetenciák és a tantárgyi tudás változásának nyomon követését.

A portfólió

A portfólió a tanulók személyes fejlődésének nyomon követését segítő eszköz. A portfólió a tanuló önmaga által, tanárai által megfogalmazott céloknak, különböző produktumoknak (pl. írások, rajzok, dolgozatok, mérések, mozgásfejlődés) és önértékelő feljegyzéseknek gyűjteménye.

Az értékelés módszerei

A tantárgyi teljesítmények, valamint a személyiség összességének értékelésekor a szöveges és/vagy érdemjegyes értékelés módszere kerül alkalmazásra.

Az értékelés minden pillanatban áthatja a nevelő-oktató pedagógiai munkát. A pedagógiai módszerek teljes tárháza alkalmazásra kerül (a tanulók előzetes személyiségjegyeinek és/vagy ismereteinek számbavétele, célok megfogalmazása, motiváció és fenntartása, tervezés, kivitelezés, bemutatás, szemléltetés, tapasztaltatás, önálló megismerés, megfigyelés, magyarázat, kifejtés, megbeszélés, összehasonlítás, vita, játék, szerepjáték, változatosság, következtetés, összegzés, rendszerezés, alkalmazás, önálló feladatok, állandó és folyamatos visszacsatolás stb.).

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésénél a fentiekben ismertetett elvek, célok és feladatok érvényesülnek. Minden osztályozó értekezleten az osztályfőnök kollégák szöveges értékelésben ismertetik a tantestülettel a gyermekek e téren elért eredményeit, változásait, fejlődésüket, melyről, ezt megelőzően az összes osztályában tanuló gyermekkel kapcsolatban lévő oktató, mozgásnevelő, nevelő, pedagógiai asszisztens véleményét kikérte.

A magatartás, szorgalom értékelésére az alábbi normákat alkalmazzuk:

A **magatartás** érdemjegye az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezze ki a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (felelősségérzet, a közösség érdekében végzett tevékenység, viselkedés, hangnem).

A **szorgalom** értékelése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezze ki a tanulmányi munkához való viszonyt (rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat).

- A magatartás és szorgalom minősítésrendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal és a szülőkkel.
- Az osztályfőnök és az osztály szükség szerint, de legalább félévenként értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát, a tapasztalatokról tájékoztatja a szülőket (szülői értekezlet).

Félévkor és év végén a tanulók magatartás és szorgalom minősítését az osztályfőnök az ODB és az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg.

A **magatartás** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni

- a tanuló személyiségének előző évhez viszonyított pozitív vagy negatív változását,
- a közösség érdekeivel való azonosulás szintjét,
- a közösség érdekében végzett tevékenységet.

Példás magatartású az a tanuló,

- aki betartja a Házirend követelményeit, viselkedése tanórán és azon kívül példamutató,
- a rábízott feladatokat példamutatóan ellátja,
- nincs igazolatlan órája, és legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetése van.

Jó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit általában megtartja,
- tanórai és azon kívüli viselkedése jó,
- a közösség érdekében vállalt feladatait ellátja,
- 1-2 igazolatlan órája és legfeljebb osztályfőnöki intője van.

Változó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit gyakran nem tartja be,
- tanórai és azon kívüli viselkedése kifogásolható,
- a rábízott feladatok ellátásában nem megbízható,
- maximum 10 igazolatlan órája, illetve osztályfőnöki intője van.

Rossz magatartású az a tanuló

- aki rendszeresen, illetve súlyosan vét a Házirend követelményei ellen,
- hangvétele, viselkedése durva, vagy szándékosan árt a közösségnek,
- 11-nél több igazolatlan órája, illetve igazgatói intője van.

A **szorgalom** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni:

- a tanuló képességeit, és egybevetni az elért tantárgyi eredményekkel,
- a tanuló otthoni körülményeit,
- a szorgalom jegy ennek megfelelően eltérhet a tantárgyi érdemjegyeiktől.

Példás szorgalmú az a tanuló, aki

- képességeihez és körülményeihez képest a maximális teljesítményt nyújtja,
- az órákon aktív, rendszeres munkát végez, teljesítménye egyenletes,
- céltudatos, önellenőrzésre képes.

Jó szorgalmú az a tanuló, aki

- az órákon figyel, aktív, feladatait elvégzi,

- egyenletesen, megbízhatóan dolgozik.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki

- ingadozó teljesítményt nyújt, munkája rendszertelen, önellenőrzése fejletlen,
- az órákon passzív.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- feladatait nem végzi el, egy vagy több tárgyból elégtelen minősítést szerzett.

Tantárgyi bukás esetén – amennyiben a tantestület ezzel többségében egyetért – ha a tanuló képességei szerint ennél jobb teljesítmény nem várható tőle, és mindent megtett a jobb eredmény elérése érdekében, változó minősítés is adható.

A tanulók értékelését összefoglaló táblázatok az alsó tagozaton:

Közismereti tantárgy	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév	I.félév	II.félév
Tantárgyi tudást értékeli: tantárgyat tanító								
Rendszeresen	szöveges értékelés	szöveges értékelés	szöveges értékelés	Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés				
Havonta egyszer	Szöveges minősítés: kitűnő kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul			Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés				
Félévkor	Szöveges minősítés: kitűnő kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul amely kiegészülhet az előre meghatározott skála alapján megírt szöveges értékeléssel			Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés				
Év végén	Szöveges minősítés: kitűnő kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul amely kiegészülhet az előre meghatározott skála alapján megírt szöveges értékeléssel			Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés				

Szöveges értékelés alkalmazása történik az alsó tagozat első évfolyamán, valamint a második évfolyam első félévében. A további évfolyamokon érdemjeggyel történik az értékelés.

A szöveges értékelés átváltása érdemjegyekre a következő szabályok szerint történik:

- felzárkóztatásra szorul = elégséges (2)
- megfelelően teljesített = közepes (3)
- jól teljesített = jó (4)
- kiválóan teljesített = jeles (5)
- kitűnő = dicséretes ötös

A tanulók értékelését összefoglaló táblázatok a felső tagozaton:

Közismereti tantárgy	Adaptációs (rehabilitációs) év	Felzárkóztató (5.)évfolyam	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
Tantárgyi tudást értékel: tantárgyat tanító Rendszeresen Havonta egyszer Félévkor Év végén	Félévkor és év végén			
		Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés		
		Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés		
		Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés		
	szöveges értékelés	Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés		
	szöveges értékelés	Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés		

A tanulók értékelését összefoglaló táblázatok az általános iskolában:

Magatartás, szorgalom	
Értékel: team (osztályfőnök, napközis tanár, az osztályban tanító tanárok, mozgásnevelők) Havonta egyszer Félévkor Év végén	Minden évfolyamon
	Szövegesen, négyzavas skálán
	Szövegesen, négyzavas skálán
	Szövegesen, négyzavas skálán

Készségtantárgy (életvitel-technika, rajz)	1-2 évfolyam félévéig	2. évfolyam év végétől - 8. évfolyam végéig
Tantárgyi tudást értékel: tantárgyat tanító Negyedévenként	I. félév – II. félév	I. félév - II. félév Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés
Félévkor	Szövegesen: kitűnő kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul	Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés
Év végén	Szövegesen: kitűnő kiválóan teljesített jól teljesített megfelelően teljesített felzárkóztatásra szorul	Ötfokozatú, érdemjegyes értékelés

Minden évfolyamon, tanév végén mozgásnevelés tantárgyból a mozgásnevelő szövegesen értékeli a tanulót, leírja az állapotváltozást, mozgásnevelői szakvéleményt ad, melyet a bizonyítványhoz csatolunk.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

A tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét a pedagógusok ismertetik a tanulókkal (a Kréta rendszerén keresztül a szülőkkel is). Nem kerülhet olyan érdemjegy a naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.

A bejegyzések beírásának határideje:

- A szóbeli felelet érdemjegye a Kréta naplóba a felelés napján kerül bejegyzésre.
- Az írásbeli tanulói munkák javításának, értékelésének, bejegyzésének határideje:
 - i. témazáró dolgozat 2 héten belül;
 - ii. írásbeli feladat, röpdolgozat következő órán vagy 1 héten belül;
 - iii. projektmunka, egyéb alkotói tevékenység produktumának értékelése az értékelést követő 1 héten belül kerül rögzítésre.

17.9.3 Saját fejlesztésű mérések

Funkcionális diagnosztika

A funkcionális diagnosztika kiter az általános fizikai jellemzők, külső megjelenés, a motoros struktúrák és alapfunkciók, az emberi mozgások, az életkornak megfelelő tevékenységek, a szenzoros képességek és a motoros képességek vizsgálatára. Ezeken

túl sor kerül a kognitív teljesítmény, az emocionalitás, a család és a környezeti tényezők, az életminőség felmérésére is.

Folyamatdiagnosztika - ellenőrzés-értékelés

Félévkor, illetve év végén újra sor kerül a gyermekek vizsgálatára, felmérve ezzel a változásokat, melyek új utakat jelölhetnek ki a oktatási-nevelési-terápiás folyamatban.

17.10 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A Nkt.46. § (1b) értelmében a tanuló kötelessége, hogy eleget tegyen rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően tanulmányi kötelezettségének.

A Nkt.54. §(1) kimondja, hogy a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi

Az általános iskolában az előzetes értékelés az osztályfőnöki órán történik a tanulók véleményének meghallgatásával. Az osztályfőnök által megállapított jegyeket a nevelőtestület az osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló minősítéséről.

Az értékelést és a minősítést az osztályfőnök és a nevelőtestület a pedagógiai szempontok körültekintő mérlegelésével végzi, amelynek legfőbb szempontja, hogy mi szolgálja leginkább a nevelőmunka eredményességét, a tanuló fejlődését és motivációjának erősítését, de figyelembe vesszük a tanuló, illetve az osztály egyéni sajátosságait is.

Az év végi minősítésnél az első félévi fegyelmező intézkedéseit, az igazolatlan órákat és a késéseket is beszámítjuk. A magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése egymástól függetlenül, külön szempontok alapján történik, melyek az Értékelés módszerei címszó alatt olvashatóak.

17.11 Otthoni felkészüléshez adott feladatok meghatározásának elvei

Az intézmény általános iskolai intézményegységén a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés, kompetenciafejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása;
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
- a FZ, ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

17.12. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagra vonatkozó szabályozás

Magyarország múltjának és jelenének megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése, az identitástudat kialakítása, megerősítése mellett célunk, hogy tanulóink magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Kerületünkben öt nemzetiség rendelkezik nemzetiségi önkormányzattal.
Ezek: bolgár, horvát, német, roma, ruszin

Iskolánk helyi tanterve nem tartalmaz speciális nemzetiségi tananyagot, de fontosnak tartjuk az emberi értékek és gondolkodás sokszínűségének elfogadtatását. Ez a gondolkodásmód beépül egyrészt tanterveinkbe, másrészt az iskolai élet mindennapjaiba.

Iskolánk diákjai közt egyre gyakoribb a bevándorló családok gyermekeinek megjelenése. Többen közülük kettős állampolgárok. Önmagában ez a tény is biztosítja a más kultúrák és azok gondolkodási módjának megismerésének az igényét. A mindennapok gyakorlata mellett azonban a tantervekben is több helyen szerepel a különböző gondolkodású emberek, kultúrák tiszteletben tartásának közvetítése.

Kapcsolódó tantárgyak:

Magyar irodalom 3–8. osztály: kisebbségi mesék, táncok, népszokások.

Ének-zene 2–8. osztály: kisebbségi népdalok; népdalfeldolgozások zeneművekben.

Történelem 6. osztály: népszokások, hagyományok, foglalkozások, tárgyi emlékek.

Történelem 8. osztály. A kisebbségek eredete, kultúrájuk hasonló és eltérő vonásai.

A KÖZÉPISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1 A középiskolai intézményegység

A középiskola, az általános iskolai nevelés-oktatás folytatásaként, az egységes szemlélettel történő fejlesztést célul kitűzve, azoknak a mozgáskorlátozott fiataloknak nyújt esélyt az érettségi megszerzésére (a felsőoktatásba való bekapcsolódás, illetve a munkaerő-piaci megfelelést hosszabb távú célként szem előtt tartva), akik mozgásállapotuk súlyossága miatt eddig – jobbára – kiszorultak a köznevelés rendszeréből. A középiskolai intézményegység kiemelt feladata az ismeretnyújtáson túl a diákok – lehetőség szerinti – legmagasabb önállóságának elérése annak érdekében, hogy a társadalomba való beilleszkedésük zökkenőmentes lehessen, továbbá a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése, valamint személyiségük teljes körű fejlesztése.

A középiskola 4 évfolyamos képzést biztosít gimnáziumi keretek között. Az érettségire való felkészítés az évfolyamok előrehaladtával folyamatosan kerül előtérbe, az emelt szintű érettségit választók esetében kiemelt jelentőséggel.

2 A középiskolai nevelő-oktató munka specifikumai

2.1 Feladatok

Mérések

A középiskolai mérési rendszer többszintű.

A középiskolába való kerülés feltétele a központi írásbeli felvételi vizsgán, illetve a szóbeli felvételi vizsgán való megfelelés - a mindenkorai Felvételi eljárás iránymutatása szerint.

(A középiskola szervez központi írásbeli felvételi vizsgát és érettségi vizsgát is, a mindenkorai aktuális igények és törvényi lehetőségek figyelembevételével.)

Ezen túlmenően más, helyi, illetve központi (budapesti, országos) mérésekre is sor kerülhet a középiskola évfolyamaiban.

A középiskolába később csatlakozni szándékozónál (kényszerülőknél) is elvárás a központi írásbeli felvételi megléte, emellett - ha szükséges - a különbözeti vizsga tölti be a bemeneti mérés funkcióját.

A középiskolai tanulmányok alatt a tanulók évfolyamvizsga keretében adnak számot a tudásukról, évfolyamonként maximum 3 tantárgyból.

Az egyéb kötelező mérésekben (pl. digitális mérések) a középiskola a jogszabályoknak, illetve előírásoknak megfelelően vesz részt.

Gólyatábor

A középiskola 9. osztályának tanulói az első középiskolai munkanapjaikat megelőzően a tanulók és osztályfőnökük, a gólyatáborban ismerkednek meg, mely tábor az osztályközösség kialakulásának és későbbi megerősödésének lehetőségét jelentheti. Célja továbbá az iskolai szokások, hagyományok megismerése. A gólyatábor lehetőség az idősebb tanulók, az iskolai élet mindennapjainak megismerésére.

3 A középiskola képzési rendje

Pedagógiai szakaszok

A 9-12. évfolyam

A szakasz kimeneti célja felkészíteni a tanulókat a nyelvi és informatikai előrehozott, valamint a rendes érettségi vizsgán való sikeres szereplésre, illetve a felsőfokú tanulmányokra, továbbá elsajátítani velük a sikeres munkaerő-piaci integrációhoz szükséges kompetenciákat. A pályaaorientáció elősegíti, hogy minden diák a mozgáskorlátozottságának és képességeinek megfelelő szintű további képzésben vegyen részt, az élethosszig tartó tanulás jegyében folyamatosan keressen ilyen specifikumokat.

4 A beiskolázás (a felvételi eljárás) folyamata

A középiskola 9. évfolyamára való bekerülés

A középiskola hivatalos felvételi eljárásában deklarált módon a beiskolázás a következő szempontok figyelembevételével történik:

- Az országos központi írásbeli vizsgán elért pontszám (maximum 100 pont) a felvételi összeredményében 50 %-ot jelent.
- Az írásbeli vizsgán (általános tanterv alapján folyó felkészítést nyújtó középfokú iskolák számára szervezett vizsga) a központi magyar nyelv és matematika feladatlapok eredményei kerülnek figyelembevételre. Amennyiben a tanuló szakértői véleménye alapján matematika tantárgyból mentesíthető az értékelés és minősítés alól, úgy az adott tantárgyból központi írásbeli felvételi vizsgán nem kell részt vennie, az írásbeli értékelését a magyar nyelv tantárgyból megírt feladatlap eredményének kétszerezésével számoljuk.
- Az általános iskola 6., 7. tanévének végén, és 8. tanévének félévekor a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, és digitális kultúra és értékei kerülnek számításba „hozott pontként”. Ezen kívül a 7. tanév végi és a 8. tanév félévi eredményei közül választható tantárgyként beszámítjuk a kémia, fizika, biológia vagy földrajz tantárgyak valamelyikét. Ez maximum 100 pont, ami azonban a felvételi összeredményében mindössze 25 %-ot jelent.
- A szóbeli felvételi beszélgetés értékelésének szempontjai:
 - olvasási, szövegértési képesség,
 - logikai képesség,

- kommunikációs képesség,
- problémamegoldó képesség.

A szóbeli felvételin szereshető maximális pontszám 25, ez a felvételi összeredményében 25 %-ot jelent.

Pontegyenlőség esetén – az iskola Házirendjében és ennek alapján a mindenkori Felvételi eljárásban szabályozott módon – a felvételi sorrend kialakításánál az alábbi szabályok az irányadók: az eljárásrendben foglaltak alapján egyenlő (%-os) teljesítményt nyújtó jelentkezők esetén a – sajátos helyzetből adódó – prioritás alapján alakul ki a végső sorrend:

- saját általános iskolai tanuló elsőbbsége,

Az intézmény középiskolai képzésére felvételizni szándékozók számára a Nyílt Napok, a már felvételt nyert középiskolások és szüleik számára a beiratkozás és a gólyatábor előtti szülői értekezlet jelenthet ismerkedést, információszerzést, kapcsolatépítést.

A beiratkozás alkalmával a tanuló nyilatkozik a középiskolában tanulni kívánt második idegen nyelvről.

A tanév elején a jelentkezőkkel az iskola megíráthatja azt az idegen nyelvi tesztet, mely alapja a csoportba sorolásnak (kezdő vagy haladó csoport). Az angol nyelvet még nem ismerő tanuló automatikusan a kezdő csoportba kerül.

A középiskola nem első évfolyamára való bekerülés (átjelentkezés, átvétel)

A gimnáziumi osztályokba csatlakozni kívánó, a megelőző tanulmányok másik tanintézményben végző tanulók számára az átvétel feltételei: releváns szakértői vélemény, középiskolába kerülésekor a központi írásbeli érvényessége (magyar nyelv és irodalomból, valamint matematikából), másik intézményben befejezett évfolyam vagy (évközben) az átvételig érvényes tanulói jogviszony, a mi iskolánkban oktatott, de a küldő iskolában nem tanult tárgyakból különbözeti vizsga, lehetőleg az átvételt követő félév végéig, de legkésőbb a tanév lezárásáig.

5 A középiskola helyi tanterve

5.1 A választott kerettanterv megnevezése

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján a NAT2020 a 2020/21-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre. A 2020/21. tanévben a középiskola 9. és 9/Ny évfolyamán.

A NAT2020-hoz illeszkedő tartalmi szabályzók, a kerettantervek. A középiskolában alkalmazott kerettantervek:

A gimnáziumok 9-12. évfolyama számára:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

A Gazdasági és pénzügyi kultúra tantárgy alapját az egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez kiadott tantervek https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet Gazdasági és pénzügyi kultúra II. 9–10. évfolyamon és Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek a 11-12. évfolyam tanterve jelenti.

A kerettantervek tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi óratervi táblázatok tartalmazzák.

5.2 Órafelhasználások

Az órakeret felhasználásának elvei

- **Szabadon felhasználható kötelező órák felhasználása:**

A középiskola egyes évfolyamain a kötelező érettségi tantárgyak óraszámát növeltük meg. A 9-10. évfolyamon az első idegen nyelvet, a 11-12. évfolyamon a második idegen nyelvet támogattuk meg 1-1 órával. Új tantárgyként vezetjük be a Gazdasági és pénzügyi kultúra II. tantárgyat a 9-10. évfolyamon, a Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek tantárgyat a 11-12. évfolyamokon.

A *Dráma és színház* tantárgy a Művészetek tantárgy keretében önállóan jelenik meg a 11. és a 12. évfolyamon.

A *Természettudomány* tantárgy a 11. évfolyamon azon tanulók számára kötelező tárgy, akik fakultáción, érettségi felkészítőn nem tanulnak valamely természettudományos tárgyat.

- **A habilitációs-rehabilitációs órakeretet** a testnevelés/mozgásnevelés kiegészítésére, csoportbontásra és a kommunikációfejlesztésre fordítjuk.

- **A rendelkezésre álló időkeretből** további 52 órát fordítunk a digitális kultúra bontására, és az idegen nyelvi csoportok bontására, melyek alkalmazása a mozgáskorlátozottságból adódóan, valamint a továbbtanulás szempontjából szükséges.

5.3 A gazdasági és pénzügyi nevelés középiskolai céljai

A szabadon tervezhető órakeret terhére bevezetett tantárgy célja az általános műveltség szintjén megjelenő gazdálkodási és pénzügyi ismereteket és a kapcsolódó sajátos kompetenciákat fejlessze, ezek segítségével járuljon hozzá a tanulók személyiségének fejlődéséhez és aktív, tudatos pénzügyi életvitelükhöz. A tantárgy tanítása során mód nyílik a gazdaság és pénz világának megismerésére, a vállalkozói kompetenciák fejlesztésére, valamint feladata továbbá, hogy integrálni tudja azokat a kompetencia-elemeket, amelyek a leendő szakemberek, a piacképes munkaerő képzéséhez, fejlesztéséhez hozzájárulhatnak

A gazdasági és pénzügyi kultúra feladata a többi tantárggyal összhangban a személyes és társas kapcsolati kompetenciák, valamint a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztése, mint a NAT2020-ban kiemelt fejlesztési terület. Ehhez nyújt további segítséget az MNB Pénzügyi Oktató Programjának kapcsolódó projektjei és tananyagai.

A cél minden esetben a munkaerőpiaci igények és a sérülésspecifikus oktatás – lehetőség szerinti – optimalizálása.

5.4 Óratervek

Gimnáziumi óraterv 4 évfolyamos
(2023-2024. tanévtől felmenő rendszerben)

	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4+1	4+1
Matematika	3	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	3	3+1
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2 ²	
Kémia	1	2		
Fizika	2	3		
Biológia	3	2		
Földrajz	2	1		
Angol nyelv	3+1	3+1	4	4
Angol csb. heti időkeret terhére	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3+1	3+1
II. id. nyelv csb heti időkeret terhére	3	3	4	4
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Dráma és színház			1	1
Digitális kultúra	2	1	2	
Digitális csb heti időkeret terhére	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (éf.)			4 ³	4
Gazdasági és pénzügyi kultúra II.	1	1	1	1
Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek			1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	32	32	30	29

Rehabilitációs órakeret	10	11	12	12
Rehabilitációs órakeret terhére mozgásnevelés csb.	10	11	12	12

Osztályok heti időkerete – NAT	57	57	58	58
Csoportbontás	9	8	10	8
Kiscsoportos foglalkozás, tanulószoba	14	15	14	16

Tehetséggondozás, felzárkóztatás	1	1	1	1
---	----------	----------	----------	----------

² A Természettudomány tantárgy a 11. évfolyamon azon tanulók számára kötelező tárgy, akik fakultáción, érettségi felkészítőn nem tanulnak valamely természettudományos tárgyat.

³ A 11. és 12. évfolyamon legalább 4-4 tanórát bármely érettségi tantárgy oktatására kell fordítani. Ha a tanuló a 11. évfolyamon természettudomány tantárgyat tanulja, akkor legalább további 2 órát kell hetente egyéb érettségi tantárgyból felvennie.

Gimnáziumi óraterv, NYEK-es, 5 évfolyamos
(2020-2021. tanévtől felmenő rendszerben
amely érvényes a 2019-2020. tanév 9/Ny évfolyamára is)

	9/Ny	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.
Magyar nyelv és irodalom	1	3	4	4+1	4+1
Matematika	1	3	3	3+1	3+1
Történelem		2	2	3	3+1
Állampolgári ismeretek					1
Természettudomány				2	
Kémia		1	2		
Fizika		2	3		
Biológia		3	2		
Földrajz		2	1		
Angol nyelv	15	3+1	3+1	4	4
Angol csb. heti időkeret terhére	10	4	4	4	4
II. idegen nyelv	3	3	3	3+1	3+1
II. id. nyelv csb heti időkeret terhére	3	3	3	4	4
Ének-zene		1	1		
Vizuális kultúra		1	1		
Dráma és színház				1	1
Digitális kultúra	3+1	2	1	2	
Digitális csb heti időkeret terhére	4	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret (éf.)				4*	4
Gazdasági és pénzügyi kultúra II.		1	1	1	1
Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek				1	1
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	4	5
Rendelkezésre álló órakeret	30	32	32	30	29

Rehabilitációs órakeret	10	10	11	12	12
Rehabilitációs órakeret terhére mozgásnevelés csb.	10	10	11	12	12

Osztályok heti időkerete – NAT	56	57	57	58	58
Csoportbontás	17	9	8	10	8
Kiscsoportos foglalkozás, tanulószoba	9	14	15	14	16

Tehetséggondozás, felzárkóztatás	1	1	1	1	1
---	----------	----------	----------	----------	----------

5.5 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámai, a szabadon tervezhető órakeret terhére a megemelt óraszámok, a különböző évfolyamok és tantárgyak vonatkozásában az óratervi táblázatokból kiolvashatóak.

Alapvető elképzelés, hogy a gazdasági és pénzügyi kultúra (11-12. évfolyamon a Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek) tantárgy tantervbe emelésével diákjaink világlátását, vállalkozói, pénzügyi kompetenciáit olyan szintre emeljük, hogy az intézményt elhagyva akár a felsőoktatásban (szakképzésben), akár – alkalmazottként – a munka világában, akár önfoglalkoztatóként, saját vállalkozásukat vezetve eredményesen igazodjanak el a gazdaság és a pénzügyek világában.

A kötelező érettségi tárgyak mélyebb elsajátíthatóságát, begyakorlását célozza a 11-12. évfolyamokon megjelenő plusz óraszám.

5.6 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontás elsősorban a kiemelt fejlesztési területeken valósul meg, ezek a mozgásnevelés, az informatika, az idegen nyelv és az egyéb fejlesztő foglalkozások.

A képesség szerinti csoportszervezésre (az osztálykeret felbontásával is) a következő területeken kerül sor: mozgásnevelés, tantárgyi fakultációk, érettségi felkészítők.

Az egyéni fejlesztés - indokolt esetben és az egyéni szükségleteknek megfelelően - bármely műveltségi területen, illetve a szakszolgálati ellátás keretében történhet (ez lehet: egyéni fejlesztés, egyéni korrekció, egyéni párhuzamos fejlesztés stb.).

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására, illetve a mozgásállapotból adódó hátrányok kompenzálására.

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rend. értelmében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámban vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktató, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie, illetve a fenti elvek mentén oktató természettudomány integrált, fizika, kémia, biológia, földrajz moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.

A tanulók a gimnáziumban minden érettségi fakultációból év végi eredményt szereznek, amely a bizonyítványban, a naplóban és a törzslapon is megjelenik.

5.7 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolai tankönyvellátás rendjének jogszabályi háttere a köznevelésről szóló törvény, emellett tekintetbe vesszük a családok támogatásáról szóló törvényt, a tankönyvpiac rendjéről szóló törvényt, a mindenkori költségvetési törvényt és a tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló jogszabályokat.

A tankönyvek

- tartalmazzák a tantervben előírt ismeretanyagot,
- feleljenek meg a didaktikai követelményeknek,

- alkalmazkodjanak a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.

A tankönyv szolgálja eredményesen az adott osztályok sajátos céljait:

- a mozgásállapot miatti fokozott igénybevétel miatt figyelembe vesszük a tankönyvek, és egyéb taneszközök korábbi elhasználódását,
- újabb taneszközt csak indokolt esetben, az oktatás minőségének jelentős javítása reményében, felmenő rendszerben vezetünk be,
- törekszünk a digitálisan is elérhető tartalmak, tananyagok minél szélesebb körű alkalmazására,
- törekszünk a tartós tankönyvek beszerzésére, és ezáltal a költséghatékonyság megvalósítására a tankönyvekkel való gazdálkodás terén is.

A tankönyvek beszerzésére a szaktanárok tesznek javaslatot.

A munkafüzeteket, munkatankönyveket nem tekintjük tartós tankönyvnek, vagyis ezeket mindig újonnan kapják tanulóink.

5.8 A középiskolában választható tantárgyak és a tanárválasztás szabályai

A középiskolában a kötelezően választható tantárgyak körét elsősorban a második idegen nyelv jelenti. Gimnáziumban a kötelező angol nyelv mellett mindenképpen egy második (német vagy orosz) nyelvet kell választani a tanulónak a beiratkozás során, melyet a további középiskolai évfolyamokon párhuzamosan tanul a kötelező angol nyelvvel. Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tett a tanult idegen nyelvből, az intézményvezető mentesítheti a vizsgával lezárt idegen nyelv tanulása alól.

Egyéb foglalkozások csak a szabadidő terhére választhatók, az intézmény által felajánlott (aktuális) lehetőségek közül.

A tanárválasztás jogát az intézmény tiszteletben tartja, a mindenkor érvényes jogszabályok, a humánerőforrások kapacitása és a már működő órarend (tantárgyfelosztás) lehetőségei szerint.

5.9 Érettségi vizsgára való felkészítés

A középiskolában a kötelező érettségi tárgyak: magyar nyelv- és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv.

A választott (ötödik) érettségi tárgyból, valamint ha a tanulók közül valaki emelt szintű vizsgát kíván tenni – az eredményes felkészülés érdekében – az iskola külön (tárgyanként, heti egy vagy két órában) szervez felkészítő foglalkozásokat.

A földrajz, biológia, a második idegen nyelv és a természettudományos tantárgyak a felajánlott, választható érettségi tárgyak, mindegyik közép-, illetve emelt szinten is választható.

Az **emelt szintű érettségire történő felkészítés** során az 11–12. évfolyamon az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények alapján készülnek a diákok. A Nemzeti Alaptanterv (NAT) irányelvei alapján ezek a következő területeket érintik:

Tantárgyak és tantárgyi követelmények: Az emelt szintű érettségire való felkészülés során a diákoknak a NAT-ban meghatározott tantárgyakhoz kapcsolódó követelményeket kell teljesíteniük. Például a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, biológia stb. tantárgyak esetében.

Kompetenciák és készségek: Az emelt szintű érettségire való felkészülés során a diákoknak olyan kompetenciákat és készségeket is fejleszteniük kell, amelyek általánosan hasznosak lehetnek az életben. Ide tartozik a kritikai gondolkodás, problémamegoldás, kommunikáció stb.

Szaktudás és elméleti ismeretek: Az emelt szintű érettségire való felkészülés során a diákoknak mélyebb szaktudást és elméleti ismereteket kell elsajátítaniuk a választott tantárgyakban. Ez magában foglalja a specifikus témakörök, fogalmak és elméletek megértését.

Vizsgafelkészítés és gyakorlás: Az emelt szintű érettségire való felkészülés során a diákoknak rendszeresen gyakorolniuk kell a vizsgafeladatokat, írásbeli és szóbeli feladatokat, valamint az érettségi vizsga formátumát.

Mind a kötelező, mind a választható érettségi tárgyakból az érettségi vizsgára bocsátás feltétele, hogy a tanuló az óratervben előírt óraszámmal év végi osztályzattal rendelkezzen. Előrehozott érettségi vizsga esetén évközi osztályozó vizsgán szerzett év végi érdemjegy is elfogadható.

Ha a tanuló valamely tantárgyból sikeres előrehozott érettségi vizsgát tesz, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesíti. Ezért az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén az adott tantárgy tanulása és érdemjeggyel történő értékelése alól mentesül.

Ha egy diák az öt kötelező érettségi tárgy valamelyikéből - a szakértői bizottság által javasoltak szerint - felmentést kér, s ezt az intézményvezető (illetve érettségi elnök) elfogadja, akkor a választható tantárgyakból annyit kell megjelölnie, hogy az öt érettségi tantárgy meglegyen. Ha a diák olyan tantárgyból szeretne érettségi vizsgát tenni, melyet az intézmény nem ajánl fel, és arra humán erőforrás és/vagy órakeret az adott tanévben nem áll rendelkezésre, akkor az érintett tárgyból – másik intézményben, vendégtanulóként – tehet érettségi vizsgát.

A középiskola alapvetően középszinten készíti fel diákjait az érettségi tantárgyakból, ha egy diák emelt szinten kíván érettségizni, a fent megjelölt tárgyakból igényelheti az intézményben a felkészítést.

5.10 Tantárgyi és vizsgakövetelmények az érettségi vizsgákon

A kötelező és választható érettségi tárgyak általános követelményeit a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 3. számú melléklete szabályozza, a részletes vizsgakövetelményeket

az Oktatási Hivatal a honlapján hozza nyilvánosságra. Az egyes érettségi tantárgyak írásbeli vizsgarészei központilag összeállított feladatsorok megoldásából állnak a részletes vizsgakövetelményekben meghatározott témakörökből. Az egyes érettségi tantárgyi szóbeli vizsga témaköreit a részletes vizsgakövetelmények, a tételeket a szaktanárok maguk határozzák meg a jogszabályi előírásoknak megfelelően minden tanév első félévének végéig, s azt nyilvánossá teszik a tanulóknak a helyben szokásos módon (szóbeli, írásbeli tájékoztatás).

5.11 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az iskolai beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Alapvető elvárás, hogy a tanulóknak minden hónapban, egy adott tantárgyból legalább egy, de egy-egy félév tekintetében minimum a heti óraszámnak megfelelő számú érdemjegye legyen. Az adott tantárgy sajátosságainál fogva, valamint a tantárgyi óraszámok adta lehetőségek szerint törekedni kell arra, hogy a tanulók ne csak írásban, hanem szóban is megmutathassák tudásukat.

A szummatív jellegű, egy összefüggő téma, vagy akár tanév tananyagegységeit lezáró írásbeli beszámoltatás kettőnél több írásbeli számonkérése nem eshet egy tanítási napra (de ettől el lehet térni a tanulók többségének kifejezett kérésére).

A szummatív írásbeli beszámoltatások koordinálása az osztályfőnök és az egy osztályban tanító tanárok közösségének a feladata.

Az írásbeli házi feladatok kijelölése a mindenkor szaktanár hatáskörébe tartozik.

Értékelés egyéb fogyatékoságok esetén

Azoknál a tanulóknál, akiknél a mozgáskorlátozottság mellett más fogyatékoságok (kommunikációs akadályozottság, hallássérülés, látássérülés) is jelen vannak, a beszámoltatás formájára az érvényes szakértői véleményben leírtak és az érettségi vizsgaszabályzata együttesen alkalmazandó. A tanév közbeni felkészítés során a nagykorú tanuló vagy a kiskorú tanuló gondviselője által a szakértői véleményben foglalt javaslatra hivatkozó kérelem, és az igazgató által a kérelemre hozott határozat szerint kérhető számon a tanuló.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái:

- szaktanár által összeállított felmérés egy adott téma lezárásaként - témazáró dolgozat,
- szaktanár által összeállított rövid tájékoztató mérés a tanulók pillanatnyi felkészültségéről – röpdolgozat,
- írásbeli gyakorló feladatok – valamilyen tananyag, technika, logikai művelet bevésésére, illetve a tanultak megértésének ellenőrzésére (értékelése célszerű csak tájékoztató jelleggel).

A tanulók diagnózisa, mozgás-, illetve fizikai állapota határozza meg, vagy módosítja az írásban való beszámolás lehetőségeit. Ennek következtében differenciáltan, egyénre szabottan kerülhetnek összeállításra a feladatlapok.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje:

- év eleji, félév eleji felmérés, diagnosztikai, illetve ismétlő jelleggel,
- év végi felmérés, évfolyamdolgozat, próbaérettségi
- év közben:
 - témazáró dolgozatok: az átfogó tudásmérés szorosan a tanmenethez kötődik, egy-egy nagyobb témakör lezárását jelenti, előfordulása egyenletes, szabályozott, mind a két félévre kiterjed, szükség esetén azokon átível,
 - tájékoztató mérések: rövid beszámolók, melyek a tananyagban előforduló kisebb egységek rendszeréhez igazodnak, előfordulásuk – természetükből adódóan – nem egyenletes.
 - írásbeli gyakorló feladatok: ezek alkalmazásának rendjét a tananyag jellege, a tanulók igényei (egyéni is) és a haladás tempója szabályozza.
 - évfolyamvizsga: a kötelező érettségi tárgyakból, olyan felosztásban, ahogyan az a majdani – középszintű – érettségien szerepel, illetve próba-érettségi az igazi érettségit megelőzően, felmérő jelleggel.

Az írásbeli beszámoltatás korlátai

A beszámolók nem követelhetnek meg olyan készségeket, amelyek megalapozatlanok, nem előzte meg őket a tananyag elsajátítását célzó tevékenység. A beszámolók méretének, az írandó szöveg mennyiségének, a kérdéseknek illeszkednie kell a tanulók osztályszintjéhez, és egyéni képességeikhez. Figyelembe kell venni az írásbeli nehézségekkel küzdő diákok egyéni szempontjait.

Ha a tanulónál a kézi írás nagymértékben nehezített, akkor a beszámoltatásnál kiegészítő módszereket lehet alkalmazni:

- szóbeli feleltetések túlsúlya,
- az írásbeli felmérők felnagyítása (nagyobb hely a válaszok leírásához),
- speciális vonalazású füzetek használata,
- gépi írás, számítógép vagy egyéb IKT eszköz használata.

Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

A központi felmérők és a témazáró dolgozatok eredményei súlyozott (dupla, évfolyamdolgozatok esetén tripla) értékkel szerepelhetnek a félévi és év végi értékeléskor, az osztályzatok megállapításánál.

A rövid tájékoztató beszámolók (röpdolgozatok) és az írásbeli gyakorló feladatok rávilágítanak a tanulók erősségeire, gyengeségeire, képet adnak az addig megszerzett ismereteikről, és ezen információk birtokában meghatározhatók a fejlesztés további feladatai, irányai.

Szóbeli értékelés:

Érdemjegyet kaphat a tanuló szóbeli feeleltre, amely lehet részletes vagy összefoglaló, tételszerű számadás, önálló kiselőadásra, óráközi, tanórai tanulmányi munkára, tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre. A tanulói szóbeli feeleletek/teljesítmények értékelése a teljesítéssel egyidejű, nyilvános és indokolandó.

Projektek, önálló prezentációk

A tanév során a modern pedagógia elveire épülő egyéb produktumok/prezentációk értékelésére is sor kerülhet. Ennek keretében bekerülhet az értékelésbe a 21.századi kompetenciák értékelése is, pl. az együttműködés.

Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje:

A tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét a pedagógusok ismertetik a tanulókkal (a Kréta rendszerén keresztül a szülőkkal is). Nem kerülhet olyan érdemjegy a naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.

A bejegyzések beírásának határideje:

- A szóbeli felelet érdemjegye a Kréta naplóba a felelés napján kerül bejegyzésre.
- Az írásbeli tanulói munkák javításának, értékelésének, bejegyzésének határideje:
 - témazáró dolgozat 2 héten belül;
 - írásbeli feladat, röpdolgozat következő órán vagy 1 héten belül;
 - projektmunka, egyéb alkotói tevékenység produktumának értékelése az értékelést követő 1 héten belül kerül rögzítésre.

5.12 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskola pedagógusai törekednek arra, hogy a tanulók az ismeretanyagot – lehetőség szerint – a tanórákon minél nagyobb mértékben és mélységben sajátítsák el.

Írásbeli házi feladatokat bármely tárgyból kaphatnak a tanulók. A középiskolában az ismeretszerzés a saját tanulásra, önképzésre támaszkodik.

Az írásbeli és szóbeli házi feladat a mindenkori törzsanyag részeként kérhető számon. A szaktanárok törekednek arra, hogy a számonkérés során megvalósuljon az írásbeli és szóbeli számonkérés helyes aránya.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

A tanulókat (versenyre készülő, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) a tantárgy jellegéből adódóan tanulónként nagyobb mértékben is eltérhet.

5.13 A tanulmányok alatti és az azt lezáró vizsgák vizsgaszabályzata

5.13.1 A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- felvételi vizsgára,
- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javító- (indokolt esetben pótló) vizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik felvételüket vagy átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő, továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A helyi vizsgaszabályzat nem tartalmazza az állami (érettségi) vizsgákat, azokra egységesen magasabb jogszabályok vonatkoznak.

5.13.2 A vizsgák típusai

A felvételi vizsga

A középiskola a tanulói jogviszony létesítését - a köznevelési törvénnyel összhangban –tanulmányi követelmények teljesítéséhez és életkor feltételhez köti.

Az intézmény középiskolai intézményegységében azok a tanulók folytathatják tanulmányaikat, akik a központi felvételi, illetve az intézmény által szervezett felvételi beszélgetés követelményeinek megfelelnek. Bekerülésre az általános iskola (beleértve a Mozgásjavító Általános Iskolát is) elvégzése után az érettségi megszerzéséig van lehetőség. (A bekerülés feltétele: indokolt mozgásállapot, középiskolai képzésbe kerülés esetén az írásbeli központi megírása a középiskolába kerüléskor, indokolt esetben különbözeti vizsga.) Azok a tanulók, akik az általános iskolai tanulmányaikat ebben az intézményben fejezték be, és a 6. év végi valamint a 7. év végi eredményeit tekintve a magatartás és szorgalom jegyei nélkül számított 4,6-es össztanulmányi átlaggal rendelkeznek, mentesülnek a felvételi eljárás alól, jelentkezésüket az eljárásban maximálisan elérhető pontszámmal vesszük figyelembe. Amennyiben a fenti feltételek nem állnak fent, úgy részt kell venniük a felvételi eljárásban. Az intézmény azoknak a súlyos mozgásállapotú tanulóknak is esélyt nyújt a középfokú oktatásra, akik mozgáskorlátozottságuk súlyossága miatt más esetben csak egyéni munkarendet igénylő tanulóként tudták a tankötelezettségüket teljesíteni.

A felvételi eljárás során a jelentkezők pontegyenlősége esetén a saját általános iskolai tanulót valamint azt a tanulót, akinek különleges helyzete indokolja, előnyben

részesítjük. Különleges helyzetet jelent például az a súlyos mozgásállapotú tanuló, aki mozgáskorlátozottságának súlyossága miatt más esetben csak egyéni munkarendet igénylő tanulóként tudná tankötelezettségét teljesíteni.

A szóbeli felvételi beszélgetés során a tanulók szövegértési, logikai, kommunikációs és problémamegoldó képességeit vizsgáló és mérő, az életkorban elvárható általános műveltségre épülő feladatok megoldását várjuk el a jelentkezőtől.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló, akinek éves hiányzása összességében a jogszabályban előírt mértéket meghaladja (így a tanuló csak eredményes osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon), illetve az a tanuló, akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának előírt mértékét meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból.

Osztályozó vizsgát tesz továbbá az, aki vendégtanuló, illetve, aki tanulmányait egyéni munkarendet igénylő tanulóként végzi, aki előrehozott érettségire kíván jelentkezni, de még nem teljesítette a helyi tantervben előírt követelményeket, és nem szerezte meg az előírt osztályzatot.

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola helyi tantervében található követelményrendszerével.

A közismereti tantárgyakból írásbeli és/vagy szóbeli vizsgát szervezünk. Készségtárgyak esetében a pedagógus döntése alapján írásbeli vagy gyakorlati vizsgát szervezünk.

Az osztályozó vizsga értékelési rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni. Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Az írásbeli vizsga a szakértői javaslat alapján kiváltható szóbeli vizsgával, illetve kivitelezhető a tanuló elfogadott segédeszközével.

Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következő szabályokat betartva határozandó meg:

1–39%–elégtelen

40–54%–elégséges

55–69%–közepes

70–84%–jó

85–100%–jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés szabályi a mérvadók.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki tanulói jogviszony átvétellel való létesítéséhez más iskolatípusból kéri felvételét, eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és

azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkeznek, akik tanulmányait valamely tantárgyból a már működő emelt szintű csoportban kívánja folytatni (pl. idegen nyelvi csoport esetén).

A vizsga minden tekintetben megegyezik az egyéb tanulmányok alatti vizsgákkal. A tantárgyi követelményeket a szakmai munkaközösségek jelölik ki.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tesz az a tanuló, aki tanév végén valamely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, aki osztályozó, különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le, és aki az osztályozó-, pótló vizsga követelményeinek nem felelt meg. (Javítóvizsga a hivatalos tanév végén (augusztus 31-ig), egy esetben tehető, ugyanabban az időszakban, a vizsgáról való igazolt távolmaradás esetén az intézményvezető dönti el, hogy az érintett tanuló megismételheti-e a vizsgá(ka)t (pótló javító vizsga).

Pótló vizsga

Pótló vizsgán vehet részt az a tanuló, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó vagy javítóvizsgát tenni.

Az osztályozó és a pótló vizsgákon szerzett elégtelen érdemjegy javítóvizsgán javítható.

5.13.3 A tanulmányok alatti vizsgák célja

Továbbhaladás a középiskolában

A középiskolában a továbbhaladás feltétele: minden tantárgyból érvényes osztályzat megléte.

Kivételt képez, aki előrehozott osztályozó vizsgát, elismerhető, illetve beszámítható egyéb vizsgát tett, vagy az adott tárgyból mentesítésről vagy értékelésről szóló, releváns és érvényes szakértői véleménnyel rendelkezik.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatait megállapítani, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

5.13.4 A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

5.13.5 Az értékelés rendje

A vizsgaformák, vizsgarészek (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)

Vizsgatárgy	írásbeli	szóbeli	gyakorlati
Magyar nyelv	x	x	
Irodalom	x	x	
Történelem	x	x	
Matematika	x	x*	
Idegen nyelv	x	x	
Digitális kultúra		x	x
Biológia	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x		
Földrajz	x	x	
Gazdasági és Pénzügyi kultúra II./Közgazdasági és pénzügyi alapismeretek	x		
Művészetek		x	

*elégtelen, de legalább 12 %-os eredmény esetén az elégséges eredmény elérése céljából

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni. Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-ával egyezik meg. Az írásbeli vizsga a szakértői javaslat alapján kiváltható szóbeli vizsgával, illetve kivitelezhető a tanuló elfogadott segédeszközével.

Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

1–39%–elégtelen

40–54%–elégséges

55–69%–közepes

70–84%–jó

85–100%–jeles.

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés szabályi a mérvadóak.

5.13.6 Helyi tantervi vizsgák

Helyi szakaszvizsga („kisérettségi”) letétele kötelező a középiskola valamennyi 11. évfolyamos tanulója számára az alábbi érettségi tantárgyakból: magyar nyelv és

irodalom, történelem, 12. évfolyamon matematika és idegen nyelv tantárgyakból. Utóbbi alól felmentést jelent az előrehozott érettségi ténye. A tanulók az addig tanult tananyagból vizsgáznak.

5.13.7 Az egyes évfolyamok vizsgái

A évfolyamvizsgán elért eredmény (érdemjegy) bekerül a naplóba, s az adott tanév minősítésekor háromszoros súllyal számít be az év végi osztályzat megállapításába.

9. évfolyam

Az évfolyamvizsga letétele kötelező a középiskola valamennyi 9. évfolyamos tanulója számára, maximum három kötelező érettségi tárgyból a vizsga idejéig elsajátított tananyagtartalmakból.

10. évfolyam

Előrehozott érettségi vizsgák tehetők (angol nyelvből és/vagy informatikából) közép- vagy emelt szinten, amelyet szükség esetén az osztályozó vizsgák előznek meg.

11. évfolyam

Az évfolyamvizsga letétele kötelező a középiskola valamennyi 11. évfolyamos tanulója számára maximum három kötelező és/vagy kötelezően választott érettségi tárgyból a vizsga idejéig elsajátított tananyagtartalmakból.

Előrehozott érettségi vizsgák tehetők a jogszabályban meghatározott módon közép- vagy emelt szinten, amelyet szükség esetén az osztályozó vizsgák előznek meg. A már érettségi eredménnyel rendelkező tantárgyakból nem kell évfolyamvizsgát tennie a tanulónak.

12. évfolyam

Az évfolyamvizsga letétele kötelező a középiskola valamennyi 12. évfolyamos tanulója számára maximum három kötelező és/vagy kötelezően választott érettségi tárgyból a vizsga idejéig elsajátított tananyagtartalmakból. A már érettségi eredménnyel rendelkező tantárgyakból nem kell évfolyamvizsgát tennie a tanulónak.

5.14 A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A nevelőtestület pedagógusai a tanuló cselekedeteit és magatartását értékelik a cselekedet és viselkedés komolyságának arányában. A jutalmazás célja az elismerés, ösztönzés. A büntetés célja a cselekedet megismétlődésének megakadályozása, és egyfajta értékrend, precedens közvetítése. A tanulók a tanév folyamán bármikor kaphatnak dicséretet vagy elmarasztalást (a jutalmazás elvei, ill. a fegyelmi intézkedések alapján). Mindezeket az e-naplóba bejegyzni az osztályfőnök.

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki a tanulmányi munkáját képességeihez mértén kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, például versenyeken való részvétellel, az iskola dicséretben részesíti, illetve jutalmazza, év végén - lehetőség szerint - oklevéllel vagy jutalomkönyvvel.

A jutalmazás alapvető formái: osztályfőnöki és igazgatói írásbeli dicséret, illetve szóbeli dicséret az iskola nyilvánossága előtt.

A jutalmazottak kikerülhetnek az iskola honlapjára is.

Az egész évben kiemelkedő munkát végző tanulók a tanév végén könyvvel és oklevéllel jutalmazhatók. A jutalmak odaítéléséről a nevelőtestület, vagy az osztályfőnökök javaslata alapján a tanulót oktató tanárok döntenek az intézményegység vezetője vagy az intézményvezető bevonásával.

Az a tanuló, akinek kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi verseny győztese, kulturális tevékenységben eredményes, jó sportoló, az iskoláért kiemelkedő társadalmi munkát végzett, nem hiányzott a tanévben stb.), jutalmát a tanévzárási ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan kapja meg. Az iskola nyilvánossága előtti jutalmazásra az osztályfőnök vagy szaktanár terjeszti elő a tanulót.

A versenyző tanulók munkájának irányítása a szaktanár feladata, a kiemelkedő teljesítmény értékelhető szóbeli dicsérettel vagy érdemjeggyel.

Fegyelmi intézkedések

Az iskolai rendtartásban, házirendben foglaltak megsértése fegyelmi intézkedést von maga után.

Fegyelmi fokozatok:

- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés, 2 eset után (félévenként) a magatartás jegy csak jó lehet (további esetekben ennél rosszabb),
- osztályfőnöki intő, a magatartás jegy csak jó lehet (további esetekben ennél rosszabb)
- osztályfőnöki rovó, a magatartási jegy csak közepes lehet
- igazgatói megrovás, a magatartás jegy csak rossz lehet.

Annak a tanulónak az esetében, akinek osztályfőnöki megrovása, vagy igazgatói megrovása van, az osztályfőnök mérlegelheti annak lehetőségét, hogy a tanuló nem vehet részt az osztályközösséget érintő rendezvényeken, iskolai szervezésű táborokban, kirándulásokon.

A magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei

A magatartás, szorgalom értékelésére az alábbi normákat alkalmazzuk:

A **magatartás** érdemjegye az életkori sajátosságokhoz igazodva fejezze ki a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyt (felelősségérzet, a közösség érdekében végzett tevékenység, viselkedés, hangnem).

A **szorgalom** értékelése az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezze ki a tanulmányi munkához való viszonyt (rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat).

- A magatartás és szorgalom minősítésrendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal és a szülőkkel.
- Az osztályfőnök és az osztály szükség szerint, de legalább félévenként értékeli a tanulók magatartását, szorgalmát, a tapasztalatokról tájékoztatja a szülőket (szülői értekezlet).
- Félévkor és év végén a tanulók magatartás és szorgalom minősítését az osztályfőnök az ODB és az osztályban tanító tanárok véleményének meghallgatásával állapítja meg.

A **magatartás** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni

- a tanuló személyiségének előző évhez viszonyított pozitív vagy negatív változását,
- a közösség érdekeivel való azonosulás szintjét,
- a közösség érdekében végzett tevékenységet.

Példás magatartású az a tanuló,

- aki betartja a Házirend követelményeit, viselkedése tanórán és azon kívül példamutató,
- a rábízott feladatokat példamutatóan ellátja,
- nincs igazolatlan órája, és legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetése van.

Jó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit általában megtartja,
- tanórai és azon kívüli viselkedése jó,
- a közösség érdekében vállalt feladatait ellátja,
- 1-2 igazolatlan órája és legfeljebb osztályfőnöki intője van.

Változó magatartású az a tanuló,

- aki a Házirend követelményeit gyakran nem tartja be,
- tanórai és azon kívüli viselkedése kifogásolható,
- a rábízott feladatok ellátásában nem megbízható,
- maximum 10 igazolatlan órája, illetve osztályfőnöki rovója van.

Rossz magatartású az a tanuló

- aki rendszeresen, illetve súlyosan vét a Házirend követelményei ellen,
- hangvétele, viselkedése durva, vagy szándékosan árt a közösségnek,
- 11-nél több igazolatlan órája, illetve igazgatói intője van.

A **szorgalom** jegyek elbírálása során figyelembe kell venni:

- a tanuló képességeit, és egybevetni az elért tantárgyi eredményekkel,
- a tanuló otthoni körülményeit,
- a szorgalom jegy ennek megfelelően eltérhet a tantárgyi érdemjegyeiktől.

Példás szorgalmú az a tanuló, aki

- képességeihez és körülményeihez képest a maximális teljesítményt nyújtja,
- az órákon aktív, rendszeres munkát végez, teljesítménye egyenletes,
- céltudatos, önellenőrzésre képes.

Jó szorgalmú az a tanuló, aki

- az órákon figyel, aktív, feladatait elvégzi,
- egyenletesen, megbízhatóan dolgozik.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki

- ingadozó teljesítményt nyújt, munkája rendszertelen, önellenőrzése fejletlen,
- az órákon passzív.

Hanyag szorgalmú az a tanuló, aki

- feladatait nem végzi el, egy vagy több tárgyból elégtelen minősítést szerzett.

Tantárgyi bukás esetén – amennyiben a tantestület ezzel többségében egyetért – ha a tanuló képességei szerint ennél jobb teljesítmény nem várható tőle, és mindent megtett a jobb eredmény elérése érdekében, változó minősítés is adható.

FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA

1. Az intézményegység

A Mozgásjavító EGYMI a 2023/24. tanév szeptemberétől indította el új intézményegységét, a fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolát. 2024. szeptemberétől 20 fő súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló ellátását biztosítja az iskola.

A fejlesztő nevelés-oktatás alapidokumentumai a jelen rehabilitációs pedagógiai program és a tanulók egyéni fejlesztési terve.

A rehabilitációs pedagógiai program törvényi háttere:

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2. Jövőkép

„Lássuk meg egymásban a fényt,
és legyünk egymásnak a fény.”

Minden szakmaiságon felül a lefontosabb feladatunk és célunk, hogy beintegrálódjunk a Mozgásjavító EGYMI szakmai rendszerébe, életébe, hogy bővítsük az intézmény módszertani sokszínűségét, és üde színfoltja legyünk az intézménynek. El szeretnénk kerülni, hogy egy szegregált intézményben elszeparálódjunk. Ennek érdekében mi azt tudjuk megtenni, hogy jelen leszünk az intézményi szintű rendezvényeken, programokon, részt veszünk a hagyományörzésben, és mi is új hagyományokat teremtünk. Mivel sokak számára ismeretlen terület a fejlesztő nevelés-oktatás, célnak tekintjük a közösségformálást és a kollégák, diákok szemléletformálását. Szeretnénk jó példát mutatni, többek között hospitálási lehetőségekkel, illetve integrált foglalkozások megtartásával. Ezen foglalkozásokon a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók és az ép értelmű mozgáskorlátozott diákok együtt és egymást segítve szerezhetnek jó és közös élményeket. A jövő gyógypedagógusainak úgy szeretnénk mintát mutatni, hogy szomatopedagógia, illetve értelmileg akadályozottak pedagógiája szakirányú gyakorlataikat az intézményegységen belül teljesítik, ezzel is gazdagítva módszertani repertoárjukat. A szülőknek lehetőséget teremtünk– külső szakember bevonásával – szülőklubok megtartására, hiszen számukra is fontos a közösségformálás, és -alkotás. A kollégák és külső szakemberek szemléletformálása érdekében gyakorlatfókuszú előadások tartása a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók nevelése-oktatása témakörében.

3. Az intézményegység tanulói

20 fő, 6 és 23 év közötti súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló ellátását biztosítja az intézményegység. Bekerülési feltétel, hogy a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság kijelölje az intézményt a tanuló számára.

A mozgás- és az értelmi képességek súlyos fokú érintettsége jellemző valamennyi tanuló esetén. Ehhez társulnak érzékszervi-, kommunikációs akadályozottságok, valamint társult betegségek, egészségügyi problémák (epilepszia, gyomorszonda). 2024. szeptembertől a tanulók nevelése-oktatása 5 csoportra bontva zajlik (4 tanuló/csoport).

Valamennyi tanuló magas támogatási szükségletű és mindenkinek komplex gyógypedagógiai ellátásra van szüksége, nem lehet élesen elkülöníteni egy-egy képesség fejlesztését, hiszen minden terület összefügg egymással. A tanulók csoportba sorolása nem kizárólag az életkor alapján történik, hanem a képességprofiljuk is mérvadó, illetve figyelembe vesszük, hogy kik azok a tanulók, akik jól tudnak együtt dolgozni egy csoporton belül. Ha van olyan tanuló, aki többször és konzekvensen szélsőségesen viselkedik, akár autoagresszív, vagy a társaival/szakemberekkel agresszív, nem tud a csoportba beilleszkedni, azt minden esetben szóban és írásban is jelezzük a szülő felé, és a szakemberekkel, szülőkkel együtt konzultálva megoldást keresünk az adott helyzetre.

4. Az intézményegység működése

4.1. Szakemberek

Egy csoporthoz megfelelő létszámú szakember tartozik (gyógypedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek). Minden csoportvezető pedagógus gyógypedagógus végzettséggel rendelkezik, a szomatopedagógia és az értelmileg akadályozottak pedagógiája szakirány a hangsúlyos. A tanulók mozgásállapotának fejlesztése, szinten tartása, a kommunikáció, a szociális készségek fejlesztése van a fókuszban a szakmai munka során. A csoportos foglalkozásokon kívül egyéni mozgásnevelést is biztosítunk a tanulóknak, mely foglalkozásokat szomatopedagógus vagy gyógytornász végzettségű szakemberek látnak el. Ezenkívül külsős szakemberekkel is kapcsolatban állunk: neurológus, ortopéd szakorvos, ortopéd műszerész. Célunk, hogy mi, a szakemberek mindig közösen gondolkodjunk a komplex gyógypedagógiai munka során, megosszuk egymással tapasztalatainkat, tudásunkat, ennek alapfeltétele a szakemberek magas szintű felkészültsége, a szükséges gyógypedagógiai, pszichológiai, egészségügyi és más tudományterületekről eredő ismeretek szintetizálása, integrálása. Emellett a szakemberektől elvárt cél az egységes szemléletmód-, munkamorál kialakítása, az innovatív-, nyitott gondolkodás, pozitív hozzáállás, humor, a megfelelő-, azonos bánásmód a tanulókkal, illetve, hogy a foglalkozások alkalmával sikerélményhez juttassuk a gyerekeket, fiatalokat.

4.2. Infrastruktúra

Az intézményegység közel 600 m² területű, minden igényt és szükségletet kielégítő modern eszközökkel felszerelt tér, tágas csoportszobákkal, terápiás szobákkal. A területen található helyiségek:

- 5 csoportszoba
- étkező a tanulóknak, állítható asztallal, hűtővel, mosogatógéppel, sütővel, mikróval, egyéb konyhai eszközökkel felszerelve
- fürdő mosógéppel, szárítógéppel, zuhanyzóval, zuhanyzéssel, káddal, elektromos kezelőággal, WC-vel felszerelve
- előtér, ahol a tanulókat fogadjuk
- terápiás szobák: tornaszoba, Snoezelen szoba, sószoba, zeneszoba, Tangentor, AAK szoba, Bemér terápiás szoba, tornaszoba járás gyakorlásához
- játékkölcsonzó
- dolgozók öltözője
- dolgozók teakonyhája
- intézményegység-vezetői iroda

5. Tevékenységrendszer

A súlyos és halmozottan fogyatékos személyeknek komplex gyógypedagógiai ellátásra van szükségük, ezért komplex formában valósul meg a hagyományos értelmű oktatás, fejlesztés, nevelés, terápia.

A tanulók haladása nem osztályfokok szerint történik, de igazodunk a tanév rendjéhez. Minden tanulót az alapján értékelünk, hogy önmagához mérten mennyit fejlődött, változott.

Egyénileg történik a képességek, szükségletek és igények felmérése, a fejlesztési folyamat megtervezése, megvalósítása és értékelése. Ebben a folyamatban támaszkodunk a szülők tapasztalataira és igényeire is.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók felmérése nem egyszeri vizsgálatot, hanem folyamatdiagnosztikát igényel, ezért minden tanév elején 8-12 hetes megfigyelés után egyéni fejlesztési tervet készítünk a tanulók számára. Egyénre szabottan felmérjük a tanuló képességeinek szintjét, leírjuk, hogy milyen módszerekkel, feladatokkal, eszközökkel, terápiákkal tudjuk segíteni a fejlődésüket, meglévő képességeik szinten tartását.

A tanulókkal foglalkozó szakember-team minden félévben és tanév végén szöveges értékelést készít a diákok egyéni fejlődéséről, mely az egyéni fejlesztési tervek alapján készül. Ilyenkor felülvizsgáljuk a célokat, az értékelés tartalmazza az egyes fejlesztési területen elért eredményeket, a felmerülő nehézségeket, szükséges javaslatokat.

Minden szülőtől kérünk egy „útlevelet” a gyermekéhez, melyben leírja, milyen a gyermeke habitusa, személyisége, akarata, mit tud, mi várható el, mi az, amit szeret/nem szeret. Ez azért is hasznos, mert több szakember foglalkozik egy tanulóval, és ha új munkatárs érkezik, számára is fontos információkat nyújt a tanuló „útlevele” az egyéni fejlesztési tervek mellett.

Módszertani alapelvek

- komplexitás
- személyiségközpontúság
- differenciálás
- kooperáció
- cselekvéses tanulás-kommunikációs beágyazottság
- önállóság, aktív cselekvés
- kis lépésekben haladás
- folyamatos motiváció
- szintentartás
- autonómia
- emberi méltóság

A foglalkozások, fejlesztések komplex módon valósulnak meg, mivel minden fejlesztési terület összefügg egymással. A személyiséget helyezzük a középpontba, hogy az egyénnek mire van szüksége, amiből következik az egyéni differenciálás. A súlyos és halmozottan fogyatékos személyek a legtöbb tevékenység kivitelezésében külső segítségre szorúlnak, de a kooperáció jellemzője, hogy a szakember és a tanuló partnerként közösen vesznek részt a tanítás-tanulás folyamatában. A kooperáció vonatkozik a tanulókkal foglalkozó valamennyi személy (szülők, szakemberek, segítők) folyamatos információ- és tapasztalatcseréjére. A tanulók minden tevékenységet cselekvésbe ágyazottan tapasztalnak meg, mely tanulási helyzeteket folyamatosan kommunikációval kísérünk, és erősítünk meg, mindenre reagálunk, hogy kialakuljon egy kölcsönös kommunikáció. Célunk, hogy a tanulók minél aktívabban, önállóbban vegyenek részt a saját életükben, figyelembe vesszük kéréseiket, akaratukat, önálló véleményüket. Az önállóságuk többek közt abban is megnyilvánulhat, ha kifejezik nemtetszésüket egy-egy feladat alkalmával, vagy adott napon nem kívánnak ebédelni, és mi ezt figyelembe is vesszük. A tanév során kis lépésekben haladunk, lényeg a sok ismétlés, megerősítés, visszacsatolás, hogy az ismeretek jól beépüljenek a tanulók mindennapi tevékenységrendszerébe. Ezt segíti a folyamatos motiváció, érdeklődés fenntartása, biztatjuk a tanulót az aktivitásra, hogy kihozhassa magából a legtöbbet, illetve amit tud, azt a képességét mindig kamatoztassa (szinten tartás). A legfőbb elv számunkra az emberi méltóság megőrzése. Autonóm személyként kezeljük a tanulókat, fiúként-lányként, férfiként-nőként tekintünk rájuk, tiszteletben tartjuk a kéréseiket, igényeiket, személyiségüket.

5.1. A foglalkozások rendje

A napirend kialakítása, megismerése, megszokása a biztonságot jelenti a súlyos és halmozottan fogyatékos személyek számára. Ebben az állandóságban fontos a rugalmasság is, hogy a változásokat gördülékenyen kezelje mind a tanuló, mind a szakember. Minden foglalkozáson nagy hangsúlyt fektetünk az optimális testhelyzet felvételére, -megtartására, -tudatosítására, illetve a szociális készségek fejlesztésére. Mivel csoportban zajlik az egész napunk, kiemelten kezeljük a szociális kapcsolatok

építését, erősítését, hogy a fogyatékos személyeknek ne csak a szakemberekkel legyen aktív kapcsolata, hanem a többi tanulóval is.

Összességében a fejlesztő nevelés-oktatás foglalkozásaival a célunk az élménynyújtás, ami az ismeretszerzést, a tudást jelenti a tanulók számára, hiszen ők olyannak látják a világot, amilyennek mi mutatjuk nekik.

A fejlesztő nevelés-oktatás napirendje

9:25 – 10:05	Csoportos foglalkozás (mindig reggeli kör)
10:05 – 10:25	Tízórai
10:25 – 11:05	Csoportos foglalkozás (mindig mozgásnevelés)
11:05 – 11:20	Szünet (ADL funkciók)
11:20 – 12:00	Csoportos foglalkozás
12:00 – 12:15	Szünet (ADL funkciók)
12:15 – 12:55	Étkezés terápia + ADL funkciók
12:55 – 13:10	Szünet (ADL funkciók)
13:10 – 13:50	Csoportos foglalkozás

A heti 20 óra fejlesztés felosztása

- Reggeli kör 4 óra/hét
- Mozgásnevelés 5 óra/hét
- Étkezés terápia, ADL funkciók 4 óra/hét
- Környezetismeret 2 óra/hét
- Érzékelés-észlelés 2 óra/hét
- Kommunikáció 1 óra/hét
- Zene 1 óra/hét
- Kreatív 1 óra/hét

Az egyéni mozgásnevelés foglalkozások folyamatosan zajlanak a napirendbe beépítve. Ezen alkalmakon a tanulók a tornaszobában, illetve az uszodában vagy a tangentor szobában vesznek részt egyéni mozgásnevelésen.

5.2. A fejlesztő nevelés-oktatás foglalkozásainak témakörei

Köszönőkör

- Közösségi szabályok, szokások megismerése, tudatosítása
- Figyelemösszpontosítás: egyénre, közösségre, környezetre
- Önkifejezés különböző eszközök, kommunikációs csatornák segítségével
- Köszönési formák
- Hangulatok, érzelmek kifejezése
- Közös zenélés különböző hangszerekkel
- Ünnepek-, évszakok dalai, versei

Mozgásnevelés

- Kontraktúraoldás, - prevenció
- Passzív átmozgatás (korrekciós irányú passzív nyújtás)
- Izmok nyújtása, lazítása masszázzsal
- Deformitások ellen ható gyakorlatok, szekunder kontraktúra prevenció
- Ortézisek-, modulok használata
- Fej-, törzs kontroll kialakítása
- Támaszreakció kialakítása (tenyértámasz, alkartámasz)
- Reflexgátló testhelyzetek felvétele, -megtartása
- Optimális testhelyzet kialakítása, -megtartása, -tudatosítása
- Mozgásállapotnak megfelelő testhelyzet kivitelezése és megtartása pozicionálással
- Preventív gerinctorna, tartásjavítás
- Szelektív izomerősítés
- Helyzetváltoztató mozgások gyakorlása, fiziológias mozgássorok
- Bobath labdával végzett gyakorlatok
- Különböző testhelyzetek felvétele, -megtartása önállóan/szükséges mértékű segítséggel
- Poszturautánzás
- Mozdás összekapcsolása verbális kommunikációval (dalok, mondókák)
- Manipuláció fejlesztése, kézfunkció ügyesítése
- Nyúlás-fogás-megtartás-elengedés gyakorlása
- Felső végtag gyakorlatok
- Célvezérelt mozgások fejlesztése
- Gazdaságos mozgáskivitelezés: mozgásindítás, -leállítás fejlesztése
- Labdagyakorlatok
- Karika-, tornabot gyakorlatok
- Szem-kéz koordináció fejlesztése
- Szem-láb koordináció fejlesztése
- Okulomotoros koordináció fejlesztése
- Kinesztetikus érzékelés, propiocepció (mélyérzékelés, saját test megélése)
- Testséma fejlesztése
- Veszibuláris érzékelés fejlesztése
- Téri orientáció fejlesztése
- Reakciókészség fejlesztése
- Állóképesség növelése
- Statikus-, dinamikus egyensúly fejlesztése
- Ülőegyensúly fejlesztése
- Álló egyensúly fejlesztése bordásfalnál végzett gyakorlatokkal
- Séta járókerettel/járássegítő korlátnál
- Járásképp javítása
- Akadálypálya leküzdése
- Séta nehezített talajon
- Megfelelő lépéstávolság-, lépéshossz kialakítása, -tudatosítása

- Mozgásbiztonság kialakítása
- Bowling
- Boccia

Étkezőterápia, ADL funkciók

Étkezés

- Optimális testhelyzet kialakítása az étkezésekhez
- Szájzárás kialakítása
- Rágás facilitálása
- Nyelvlökéses nyelés korrekciója
- Szem-kéz-, száj-kéz-, két kéz koordinációjának fejlesztése
- Kanálfogás kialakítása (marokfogás)
- Ivás cumisüvegből: a cumi körüli szájzárás kialakítása
- Pohárból való ivás kialakítása
- Önálló étkezés kialakítása

ADL funkciók

- Kézmosás kialakítása, -gyakorlása
- Arcmosás kialakítása-, gyakorlása
- Fogmosás kialakítása, -gyakorlása
- Fésülködés gyakorlása
- Szobatisztaság kialakítása, toalett tréning
- Szükségletek jelzésének kialakítása, -tudatosítása
- Önálló mosdóhasználat kialakítása, -gyakorlása
- Együttműködés az öltözés-, vetkőzés folyamatában
- Önálló öltözködés kialakítása

Környezetismeret

- Időbeli tájékozódás: napok, hónapok, évszakok
- Tavasz jellemzői: ruhadarabok, időjárás, zöldségek, gyümölcsök
- Nyár jellemzői: ruhadarabok, időjárás, zöldségek, gyümölcsök
- Ősz jellemzői: ruhadarabok, időjárás, zöldségek, gyümölcsök
- Tél jellemzői: ruhadarabok, időjárás, zöldségek, gyümölcsök
- Ünnepeink, szokások, hagyományok
- Térbeli tájékozódás gyakorlása
- Tájékozódás a csoportszobában, intézményben és környékén
- Helyiségek-, szobák berendezései, bútorok megnevezése
- Igényesség környezetünkre: rendrakás, házimunka folyamatainak megismerése
- Szobanövények-, udvari növények gondozása
- Kerti munkafolyamatok, kerti eszközök megismerése
- Udvari játék
- Közlekedési eszközök
- Szociális készségek fejlesztése: család, barátok megnevezése

- Érzelemkártyák: érzelmek felismerése, -kifejezése
- Tágabb környezet megismerése: más kultúrák, szokások
- Testséma fejlesztése: testrészek megnevezése
- Bee bot robot használata
- Formaegyeztető: színek és formák gyakorlása
- Konstruktív játékok
- Kép-tárgy egyeztetés
- Egyforma-különböző gyakorlása
- Memóriajáték
- Állatok jellemzői, állathangok
- Bábozás
- Diavetítés
- Egyszerű, látványos kísérletek bemutatása
- Tanulmányi séta

Érzékelés-észlelés:

- Látásfejlesztés
- Színegyeztetés
- Alak-háttér észlelés, - differenciálás
- Egyforma-különböző differenciálása
- Sötét-világos megkülönböztetése
- Okulomotoros koordináció fejlesztése
- Hallásfigyelem fejlesztése
- Hangszerek megkülönböztetése, -egyeztetése
- Halk-hangos megkülönböztetése
- Állathangok megkülönböztetése, - egyeztetése
- Környezetünk hangjai
- Taktilis-haptikus érzékelés fejlesztése
- Különböző nagyságú-, súlyú-, tapintású tárgy megfogása, érzékeltetése
- Kellemes-, kellemetlen inger megkülönböztetése
- Kinesztetikus érzékelés, propiocepció (mélyérezékelés, saját test megélése)
- Szagérzékelés fejlesztése, illatok megkülönböztetése
- Ízérezékelés fejlesztése, ízek megkülönböztetése
- Veszitbuláris érzékelés fejlesztése
- Masszás, relaxáció

Kommunikáció

- Választási lehetőségek felkínálása, választás, döntéshozatal
- Hangadásra való bátorítás
- Köszönési formák
- Kommunikációs képességnek megfelelő AAK eszköz használatának kialakítása, - tudatos használat
- IGEN-NEM kialakítása

- Saját név meghallása
- Társak-, pedagógusok nevének ismerete
- Fényképek egyeztetése személyekkel
- Beszédértés fejlesztése
- Szerialitás fejlesztése: napirendi feladatok egymásutánisága
- Történetmesélés képkártyákkal
- Önkifejezés facilitálása
- Hangulatok, érzelmek kifejezése
- Véleményalkotás

Zene

- Hangszerekkel kísért éneklés
- Hangszerek megkülönböztetése
- Halk-hangos megkülönböztetése
- Különböző zenei stílusok
- Zenei élményszerzés
- Zenei élmény aktív résztvevőjévé válás
- Ünnepeinkhez kapcsolódó dalok
- Ritmusérzék fejlesztése
- Tibeti hangtálakkal relaxáció

Kreatív

- Önkifejezés, alkotói tevékenység, kreativitás kibontakozása
- Szociális készségek fejlesztése: közös alkotói folyamat megélése
- Manipuláció fejlesztése, kézfunkció ügyesítése
- Festés ujjal, ecsettel, szivaccsal
- Gyurmázás
- Színezés ceruzával, filctollal
- Tépés, gyúrás gyakorlása
- Ragasztás gyakorlása
- Teremdekoráció készítése
- Sütési-főzési alapanyagok megismerése (tapintás, szaglás, kóstolás)
- Konyhai munkafolyamatok megismerése (gyúrás, nyújtás, szaggatás, keverés)
- Gyümölcsturmix készítése
- Tea készítése
- Egyszerű sütemények készítése

Foglalkozásrend minta

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök
9:25 – 10:05	Reggeli kör	Reggeli kör	Reggeli kör	Reggeli kör
10:05 – 10:25	Tízórai	Tízórai	Tízórai	Tízórai
10:25 – 11:05	Mozgásnevelés	Mozgásnevelés	Mozgásnevelés	Mozgásnevelés
11:05 – 11:20	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)
11:20 – 12:00	Mozgásnevelés	Környezetismeret	Környezetismeret	Kreatív
12:00 – 12:15	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)	Szünet (ADL funkciók)
12:15 – 12:55	Étkezés terápia, ADL funkciók	Étkezés terápia, ADL funkciók	Étkezés terápia, ADL funkciók	Étkezés terápia, ADL funkciók
12:55 – 13:10	Szünet	Szünet	Szünet	Szünet
13:10 – 13:50	Érzékelés-észlelés (sószoja)	Zene (zeneszoja)	Érzékelés-észlelés (Snoezelen szoba)	Kommunikáció (AAK szoba)

6. Kapcsolattrendszer

Az intézményegység kapcsolatot tart az intézményegységekkel, a belső és külső szakmai munkacsoportokkal. Az intézményegység munkatársai részt vesznek az intézmény horizontális munkaközösségeinek munkájában.

Szülőkkel való kapcsolattartás

A gyermek elsődleges szakértője a szülő, ezért is fontos a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás. Személyesen mindennap lehetőségünk van megbeszélni a gyermekükkel kapcsolatos pozitív változásokat, az esetlegesen felmerülő problémákat, és közösen gondolkodni a megoldásokon. Minden hét végén írásos- képi beszámolót küldünk a szülőknek a gyermekükről az iskolai e-mail rendszeren keresztül. Elvárjuk a szülőtől is, hogy jelezze felénk a gyermekével kapcsolatos pozitív, negatív történéseket, hiszen ebben a munkafolyamatban a célunk a partneri viszony kialakítása és fenntartása szülő és szakember között. Partneri viszony alatt a kompetenciahatárokat betartó, a tanuló érdekeit szem előtt tartó kapcsolatot értjük. A szülőnek is kötelezettsége, hogy a gyermeke érdekeit képviselje, együttműködjön, a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról értelmében: a szülő köteles „a gyermek ellátásában közreműködő személyekkel és szervezetekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni”

Tanév elején, félévkor és tanév végén szülői értekezletet tartunk, ahol lehetősége van szülőknek és szakembereknek közösen megbeszélni fontosabb témákat, a tanulók ellátásával kapcsolatos dolgokat. Igény szerint fogadóórát is biztosítunk a szülőknek. Nagy hangsúlyt fektetünk a család jövőképeinek feltérképezésére, megbeszélésére, hiszen idejében el kell kezdeni gondolkodni, intézkedni, hogy az oktatási szféra után hol és milyen intézményi keretek közt tudja megkapni a súlyos és halmozottan fogyatékos felnőtt a megfelelő ellátást.

EGYMI - MÓDSZERTANI KÖZPONT PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. Az EGYMI tevékenységrendszer

A Módszertani központ tevékenységrendszer szerteágazó:

- megszervezi az intézmény ellátási körébe tartozó mozgáskorlátozott tanulók egészségügyi, pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátását függetlenül attól, hogy a gyermek, tanuló az intézmény vagy valamely együttnevelést vállaló intézmény beíratott tanulója;
- koordinálja az intézmény tanulóinak logopédiai ellátását;
- ellátja a tanulók gyógypedagógiai pszichológiai ellátását;
- gondoskodik a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának támogatásáról, a pedagógiai szakmai feladatok ellátásáról.

A Módszertani központ tevékenysége minden olyan mozgáskorlátozott gyermekre (szüleire, pedagógusaira, a befogadó közösségre) irányul, aki Budapesten vagy az ország bármely köznevelési intézményében integrált keretek között részesül nevelés-oktatásban, továbbá rendelkezik a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság által készített szakértői javaslattal.

Életkor vonatkozásában a Módszertani központ tevékenysége kiterjed az óvodai, általános és középiskolai nevelésben-oktatásban részesülő mozgáskorlátozott gyermekekre, továbbá igény szerint utógondozás keretében a felsőfokú képzésben részt vevő, illetve munkavállaló fiatalokra is.

Mozgásállapot vonatkozásában egyetlen kritérium, hogy a szakorvosok által regisztrált diagnózis mozgáskorlátozottságot okozó kórforma legyen.

Ennek megfelelően az intézmény Módszertani központja gyűjti össze és szintetizálja az intézmény valamennyi szervezeti egységében felhalmozott tudást, tapasztalatot, és forrásközpontként, tudásbázisként funkcionál a mozgáskorlátozott gyermekek fejlesztése, nevelése-oktatása, ellátása területén.

1.1. Célok

A mozgáskorlátozott gyermekek sajátos nevelési igényéből eredő hátrányait csökkenteni annak érdekében, hogy a különböző típusú ellátási formákkal a mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók önállóságra nevelése, ezáltal társadalmi beilleszkedése elérhetővé váljon.

A különböző ellátási formák megszervezéséről gondoskodni, az ellátási formákat elérhetővé tenni, az intézményi tapasztalatok megosztását biztosítani.

A mozgáskorlátozott gyermekek nevelés-oktatásában közreműködő szakembereket személyes kapcsolatok építésével közelíteni egymáshoz, a tanulók esélyegyenlőségének javítása érdekében.

Ennek során

- Meg kell szervezni a mozgáskorlátozott tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátását annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényükből eredő hátrányaik csökkenjenek.
- Meg kell teremteni a kapcsolatot a tapasztalatcserére, a közös alkotás lehetőségére azok között az intézmények között, amelyekben megjelennek a mozgáskorlátozott gyermekek.
- Szakmai felkészítések, továbbképzések lehetőségét kell biztosítani a mozgáskorlátozott gyermekek rehabilitációjában-rehabilitációjában, együttnevelésében résztvevő pedagógusok számára.
- Meg kell szervezni az intézmény intézményegységeiben felhalmozott tudás összegyűjtését és szintetizálását annak érdekében, hogy az a mozgáskorlátozott tanulók nevelését-oktatását, sérülésspecifikus ellátását szolgálja (belső továbbképzések szervezése, mérési-értékelési tevékenységben való részvétel, stb.)
- Széles körben kell terjesztetni - a mozgáskorlátozott tanulók automatikus felmentése helyett – az egyénre szabott fejlesztés fontosságát, ennek érdekében szakmai együttműködést kell kialakítani a mozgáskorlátozott gyermekeket, fiatalokat ellátó köznevelési intézményekkel, a felsőoktatás releváns képviselőivel, valamint a köznevelési fejlesztéseket generáló, illetve végrehajtó szakmai közreműködőkkel.

1.2. A mozgáskorlátozott gyerekekre irányuló tevékenységek

A mozgáskorlátozott gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs ellátása az intézményen belül a következő tevékenységek során jelenik meg:

- mozgásnevelés;
- egyéni fejlesztés (mozgásfejlesztés és egyéni képességfejlesztés egyaránt);
- logopédiai ellátás.

A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelt, oktatott mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátása utazó gyógypedagógiai szolgáltatás keretében valósul meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátást gyógypedagógusok, gyógytornászok, szakedzők, ergoterápiában, mozgásterápiában jártas szakemberek végzik, akik szükség esetén igénybe vehetik más szakterületek (pl. szakorvosok, technikusok, gyógyászati segédeszköz-gyártók stb.) képviselőinek tudását is.

A gyermekek sérülésspecifikus ellátása csapatmunkában (team munkában) valósítható meg – a különböző szakemberek (pedagógus, gyógypedagógusok, ortopéd szakorvos, neurológus, gyermekgyógyász és egyéb szakemberek), illetve a család együttműködésében.

A logopédiai ellátás többnyire az intézményen belül, az intézménybe beíratott tanulók által vehető igénybe. Logopédia, augmentatív, alternatív kommunikációs tanácsadás,

kommunikációs eszközök kölcsönzése a befogadó intézmények, illetve más gyógypedagógiai intézmények által is lehetséges.

A gyógypedagógiai pszichológiai ellátást az intézmény beíratott tanulói, a pszichológusok által nyújtott támogató tevékenységet az intézmény munkatársai, illetve az intézmény tanulóinak szülei vehetik igénybe.

1.2.1. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelt, oktatott mozgáskorlátozott gyermekek ellátásával kapcsolatos feladatok

Fontos, hogy a gyermekkel kapcsolatos fejlesztéseket, történéseket egy szakember, az utazó gyógypedagógus koordinálja, ennek megfelelően feladatai igen sokrétűek.

A gyakorlatban ez a következőket jelenti (időrendben haladva):

- Előnyös, ha a gyógypedagógus már a szakértői vizsgálat időpontjában kapcsolatban áll a családdal.
- A gyógypedagógus a szülővel együtt készül fel a Szakértői Bizottság által javasolt óvodába, iskolába való felvételre.
- Felkeresi a leendő csoportvezetőt, osztályfőnököt/mentorpedagógust, s tájékozik a tárgyi és személyi feltételekről.
- Tájékoztatja a pedagógust, sokszor a nevelőtestületet is a gyermek fogyatékosságával kapcsolatos ismeretekről, törvényekről – ösztönzi a nevelőtestületet a team-munka kialakítására, illetve a család fejlesztésbe történő bevonására.
- Folyamatosan konzultál a pedagógusokkal, felhívja figyelmüket a vonatkozó szakirodalomra.
- Figyelemmel kíséri a gyermek csoportba/osztályba történő beilleszkedését. Részt vesz a pedagógiai munkát segítő szakember, illetve szükség esetén a személyi segítő felkészítésében.
- Támogatja a pedagógus(oka)t az egyéni fejlesztési terv kidolgozásában, a differenciálás módszertani elemeinek tanítási folyamatba történő beépítésében, ösztönzi a pedagógusokat egyéni átvezetési tervek kidolgozására, amellyel támogatható az óvodából az iskolába, alsóból a felső tagozatba, általános iskolából a középiskolába, valamint a munkaerőpiacra történő átlépés mind a gyermek, mind a környezete számára.
- Részt vesz a mozgáskorlátozott tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátásában. A sérülésspecifikus fejlesztés lehet mozgásfejlesztés, komplex fejlesztés, logopédia/kommunikációfejlesztés, tanulási folyamat megsegítése, úszás.
- Állandó kapcsolatot tart a szülővel, s a felmerülő nevelési, életviteli kérdésekben tanácsal látja el őket.
- Ha szükségesnek látja, megfelelő szakorvosi vizsgálatra küldi a gyermeket, pl. állapotváltozás vagy segédeszköz-használat eldöntése miatt.

- Tanácsal segíti a továbbtanulás, pályairányítás, pályamódosítás optimális lehetőségeinek megkeresését.
- Támogatja az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó gyermekek tehetségének kibontakoztatása.
- A megfelelő bútorzat, segédeszköz, illetve a tanulást segítő eszközök kiválasztásában tanácsot ad, és ezek beszerzésében is segít (ez az ergoterápiás szakember területe). A szükséges speciális eszközöket elfogadtatja és megtanítja használatukat. Az eszközellátást a Módszertani központ az eszközkölcshözön keresztül is segíti.

1.3. A befogadó intézményre, közösségre, a mozgáskorlátozott gyermekeket nevelő családokra irányuló tevékenységek

A tevékenységeket olyan szakemberek végezhetik, akik végzettségük és szakmai tapasztalatuk alapján kellő ismerettel rendelkeznek a mozgáskorlátozott gyermekek neveléséről, oktatásáról, gondozásáról, ellátásáról (szomatopedagógusok, mozgásterápiában jártas szakemberek, logopédusok, ergoterapeuták, pályairányítási szakemberek, pszichológusok, ortopéd orvosok, neurológusok stb.).

A mozgáskorlátozott gyermekek/fiatalok rehabilitációján túl fontos feladata a Módszertani központnak a családok támogatása.

Ennek formái:

- tanácsadás (felkérés alapján külső helyszínen/országos lefedettséggel az utazás biztosításával)
- családi délután tanévenként két alkalommal;
- családi tábor tanévenként egy alkalommal (3 nap két éjszaka, külső helyszínen).

Tanácsadás, szaktanácsadás

Felkérés alapján, országos lefedettséggel, oktatási, pedagógiai, gyógypedagógiai, egészségügyi, életviteli, ellátási, gondozási módszerek, eljárások, terápiák, eszközök megismertetésére, terjesztésére irányul, továbbá magában foglalja a pályairányítási tanácsadást, pályakorrekciót, utógondozást. Megvalósulási formáját tekintve online, ritkább esetben jelenléti formában valósítható meg.

Céljait, feladatait, eljárásrendjét a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében kidolgozott protokoll, illetve a TÁMOP-3.4.2.A-11/1-2012-0004 azonosítószámú „A munkahelyi átvezetés támogatására tervezett program” tartalmazza.

Sajátos szolgáltatási formát kínál az intézmény interaktív tanácsadója (<http://tanacsado.mozgasjavito.hu/>), melynek célja a mozgáskorlátozott gyermekek szüleinek, a velük foglalkozó szakembereknek segítséget nyújtani a nevelés-oktatás során felmerült kérdésekkel, eszközválasztással stb. kapcsolatban (fejlesztése a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében valósult meg).

Felkészítések, képzések

„Érzékenyítő programok”, képzés, továbbképzés, önképzés segítése, szervezése befogadó gyermekközösségnek, többségi pedagógusoknak, szülőknek, fenntartónak. A pedagógus felkészítések, továbbképzések tárháza széles körű:

- Mozgáskorlátozott gyermekek együttnevelését támogató, pedagógus-továbbképzés (55 órás, modulrendszerben kidolgozott; fejlesztése a TÁMOP-3.1.6-08/1-2008-0005 azonosítószámú projekt keretében történt).
- Az egésznapos mozgásnevelést támogató megújult eszközrendszer használatára való felkészítés – nem akkreditált, ugyanakkor a gyógypedagógia, szűkebb körben a szomatopedagógia területén hiánypótló képzés a mozgáskorlátozott személyek ellátása, rehabilitációja-rehabilitációja során használható eszközökről (fejlesztése a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében valósult meg).
- Augmentatív, alternatív kommunikációs technikák, eljárások, eszközök használata a nevelés-oktatás során – nem akkreditált felkészítés a nem- vagy alig-beszélő gyermekek nevelésének-oktatásának támogatása érdekében, megismertetve az AAK eszközöket, technikákat (fejlesztése a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében valósult meg).

A mozgáskorlátozott gyermekek nevelése-oktatása során megszerzett, illetve kifejlesztett tudás átadásának megszervezése intézményen belüli továbbképzések megtartásával. A TÁMOP 3.4.2. során kidolgozott és az intézményi együttműködések révén, a hálózati tanulás szintjén továbbfejlesztett tevékenység: „belső” munkatársak-továbbképzés hozzáférhetőségének biztosítása a partnerintézmények számára.

A célzott felkészítések, továbbképzések mellett az intézmény nagy gondot fordít a szakemberek informálisabb együttműködésére, lehetőséget biztosít a horizontális tanulás lehetőségének biztosítására:

- szakmai konferenciák szervezése;
- szakmai fórumok szervezése – általában a gyógypedagógia és egyéb tudományterületek együttműködésének lehetőségét is hangsúlyozva (a szakmai fórumok szervezése külön protokoll szerint történik, melynek fejlesztése a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében valósult meg).

Információs szolgáltatás

A vonatkozó törvényi szabályozásokról (köznevelési törvény, esélyegyenlőségi törvény stb.), értelmezésükről, a nevelési-oktatási intézmények alapidokumentumainak követelményeiről, az elérhető szolgáltatásokról, az ellátórendszerről összegyűjtött információk megosztása szervezett keretek között.

Kapcsolatépítés kezdeményezése, segítése

Intézmények, szervezetek, szülők, szakemberek együttes érdekérvényesítése, együttműködése, konkrét problémák megoldása érdekében (nevelés, oktatás,

fejlesztés, ellátás, érdekképviselő területéről), eseti vagy folyamatos együttműködés, utóbbinál Együttműködési megállapodás keretében.

Résztétel az együttműködő intézményekkel közös projektekben, tanulmányi, kulturális, és sporteseményeken.

A szakmai hálózat kialakítása érdekében együttműködés a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottságával, valamint a mozgáskorlátozott gyermekek ellátásában résztvevő szervezetekkel, szakemberekkel (a budapesti szakmai hálózat kiépítése a koragyermekkori – 0-6 éves – életkorra a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében valósult meg).

Kiadványok, módszertani füzetek készítése

Egy-egy kórforma, diagnózis ismertetéséről, a hozzájuk kapcsolódó egészségügyi teendőkről, alkalmazott terápiás eljárásokról, módszertani lehetőségekről, alkalmazható gyógyászati segédeszközökről, vonatkozó aktuális jogszabályokról stb. készített kiadványok támogatják a szakemberek munkáját. Eddig megjelent kiadványok:

- Kékesiné János Rozália: Gépírás-, gépi írás tanítás
- Sárközi Judit: Utazótanári tapasztalatok az inklúziós környezet megteremtésére (TÁMOP-3.1.6-08/1-2008-0005 azonosítószámú pályázat keretében)
- Bartos Adél: A húzható járókeretek használata a járástanítás során (TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú pályázat keretében).

A fenti, nyomtatott formában megjelent kiadványokon kívül számos elektronikus formában rendelkezésre álló kiadvány készült az intézmény szakemberei által.

Támogató tevékenység: pályairányítás, pályaválasztás, pályakorrekció, utógondozás

A pályairányítást támogató munkatárs feladata – igény és megkeresés szerint – a pályaválasztás, a pályakorrekciók segítése, tanácsadása, szervezése. E tevékenység irányulhat az intézmény tanulóira, de az integrációban tanuló fiatalokra is. Utógondozói feladatokat a Módszertani központ elsősorban az intézmény volt tanulóival kapcsolatban végez. Az utógondozói tevékenységet támogatja az egyéni átvezetési terv munkaerő-piaci átvezetésre vonatkozó része.

Pályairányítás

A szakemberekből álló team [a gyermek kezelőorvosa (pl. ortopéd szakorvos), a társuló fogyatékoságokat kezelő szakorvos (pl. szemész, kardiológus), neurológus szakorvos (epilepsziával valaha is kezelt esetben alapvető a véleményének kikérése), pszichológus, pedagógusok, konkrét továbbtanulás vagy szakmaválasztás esetén a vonatkozó készségtárgyakat tanító (technika, rajz) kolléga] és a család véleménye nélkülözhetetlen a lehető legmegfelelőbb pályairányításhoz.

Az integrációba történő pályairányítás során kiemelt cél – a lehetőségek, igények figyelembevételével – a tanuló lakóhelyén vagy közelében történő beiskolázás. Amennyiben ez nem oldható meg, fontos olyan kollégium választása, ahol a

mozgáskorlátozott fiatal elhelyezhető, ahol „élni” tud (akadálymentes, illetve szándék van az akadálymentesítésre).

Utógondozás

A kialakult gyakorlat szerint az utógondozás az első munkába állásig, vagy öt évig, de igény szerint tovább is tart. A középiskolába lépés után egyre ritkább a megkeresés. Ez – jó esetben - azt jelenti, hogy megtalálta a fiatal a helyét az új környezetben.

A nyolcadik évfolyam tanévének végén a szülőknek, a gyermeknek, a befogadó intézménynek felajánlja az intézmény a további kapcsolattartást.

Megkeresések leggyakrabban az érintettektől érkeznek, ezen kívül a szülők és a befogadó intézmények, ritkábban a lakókörnyezet jelentkezése jellemző.

Iskolaváltáskor, munkába álláskor vagy bármilyen pályakorrekció esetén lényeges a gyermekről (fiatalról) szerzett minden ismeret, információ, speciális oktatási, nevelési, gondozási eljárás, módszer, eszköz átadása a befogadó iskola (intézmény, munkahely) pedagógusai (alkalmazottai) számára.

A mozgáskorlátozott gyermekek rehabilitációját szolgáló eszközök használatának tanítása, kölcsönzése

A mozgáskorlátozott gyermek (ember) életében számtalan indokoltsággal, céllal és funkcióval bíró különböző segéd- és segítő eszköz alkalmazására kerülhet sor. Az eszközök alkalmazásának közös célja a minél önállóbb mozdulatok, mozgások, tevékenységek végzésének segítése, támogatása, ezáltal az életminőség pozitív irányú befolyásolása. Az eszközök használatának tanítása egyben kiemelt nevelési feladat a mozgáskorlátozott gyermekek rehabilitációjában.

Az eszközök kölcsönzön keresztül a következő eszközfajták kölcsönözhetőek:

- korrektív, kompenzáló speciális eszközök;
- hely-, helyzetváltoztatást segítő speciális eszközök;
- speciális fejlesztő eszközök;
- speciális taneszközök;
- infokommunikációs eszközök.

Az eszközök kölcsönzése az eszköztípusonként kifejlesztett protokollok szerint történnek (a protokollok kidolgozására a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011 azonosítószámú projekt keretében került sor).

Az intézmény egyénre szabott tanácsadással segít a funkció szerinti segédeszköz, vagy segítő eszköz kiválasztásában, beszerzésében, a használat betanításának metodikájában.

Attitűdformálás

A befogadás, elfogadás minél korábbi gyermekkorban kezdődik, annál természetesebb a gyermekek számára. Azonban a későbbi életkorokban sem okoz ez problémát, ha a gyermekek érzik a pedagógusok és a környezet empátiáját, pozitív odafordulását a fogyatékossgal élő társuk felé. Ezért is olyan fontos az attitűdformálás, melyet felkérés alapján, óvodás életkortól a középiskoláig szervezünk többféle formában.

Az attitűdformálás egy különleges módja, amikor a speciális intézményben, közös tevékenység, sportolás, játék keretében az ép és mozgáskorlátozott gyermekek együttműködve, egymást segítve szereznek tapasztalatokat. A játék során erősödik az empátiájuk, az elfogadás és a segítőkészség.

Célcsoportok lehetnek:

- intézmény pedagógusai
- intézmény tanulói
- családok

Formái:

- osztályfőnöki óra
- attitűdformálás a befogadó intézményben
- integrált délután a speciális intézményben

Az attitűdformáló programokat támogató tevékenységek, forgatókönyvek kidolgozására a TÁMOP-3.4.2.A-11-1-2012-0004 pályázat keretében került sor.

Koragyermekkorai ellátási formák

A célcsoportra irányuló tevékenységek egyrészt a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálattal történő együttműködésben, részben az intézmény által szervezeten történnek. Az intézmény által szervezett, kínált ellátási formák célja, hogy minél korábbi időszakban kialakuljon az együttműködés az intézménybe kerülő mozgáskorlátozott gyermekek családjával, az ellátásukat végző szakemberekkel. Ellátási formák ebben az életszakaszban (fejlesztésük a TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0003 azonosítószámú projekt keretében történt):

- családi játszóház szervezése (Csemete program), amely közös játéktevékenységet biztosít a mozgáskorlátozott gyermeket nevelő családoknak;
- információs előadások szülők részére (Útmutató útravaló), melyhez elektronikus kiadvány is rendelkezésre áll a 0-6 éves korosztály fejlődésének mérföldköveiről;
- játékgyűjtemény olyan játéktevékenység-adaptációkkal, amelyek biztosítják a mozgáskorlátozott gyermekek aktív részvételét a tevékenység során.

A korai életszakaszban kínált ellátások külön protokoll szerint szerveződnek.

A feladatellátás formái, színterei

- Nyílt napok az intézmény munkájának bemutatására (szülők, pedagógusok részére)
- Szakmai konferenciák, szakmai és szülői fórumok, tájékoztató előadások, módszertani bemutatók (szülőknek, pedagógusoknak, más szakembereknek, fenntartónak)
- Tanfolyami képzés, felkészítés (elsősorban többségi pedagógusoknak, hogy a napi pedagógiai gyakorlatban alkalmazható ismereteket szerezhessenek a mozgáskorlátozott gyermekekről és a velük való foglalkozás sajátosságairól)

A KOLLÉGIUM INTÉZMÉNYEGYSÉG PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. Törvényi háttér

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.)

2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram)

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat)

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához.

2. A kollégium alapfeladata

Az intézmény kollégiumi intézményegységében azok a mozgáskorlátozott diákok kapnak lakhatást, akik a **Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat, Székhely Szakértői Bizottság** javaslata alapján kollégiumi ellátásra javasoltak.

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégiumi intézményegység a mozgáskorlátozott, halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott tanulók nevelését – oktatását – mozgásfejlesztését támogatja, országos felvételi körzettel rendelkezik, folyamatos (24 órás) ellátást biztosít.

Az egészségügyi ellátást biztosító betegszobai háttér lehetővé teszi, hogy a súlyosan mozgáskorlátozott diákok családjaiktól, lakóhelyüktől távol is minden egészségügyi ellátást megkaphassanak a szűrővizsgálatoktól, a különböző szakrendelésekig való eljuttatáson át (busszal való szállítás - kísérés) egészen a segédeszköz-ellátásig (helyszíntre szállítás, kísérés).

A felső tagozatos diákok számára kialakított tréninglakás program során az önálló életre nevelés szervezett formában valósul meg integrált nagyvárosi környezetben.

Az önálló élet program a középiskolás diákok számára nyújt lehetőséget, mely során életkoruknak, mozgásállapotuknak megfelelő módon egyre jobban megtanulhatják az önálló életvezetés különféle módjait.

A kollégiumban lakó diákok számára megvalósul az egésznapos mozgásnevelés, amely során az ADL funkciók fejlesztésével, illetve egyéb kiegészítő terápiákkal tesszük az egész napot átfogó rendszerre mozgásfejlesztést – együttműködve az intézmény óvoda, illetve iskolai intézményegységeivel.

2.1. Egyéb ellátási formák

A kollégium intézményegységben lakó valamennyi diák számára elérhetők további szolgáltatások, elsősorban az intézmény civil szervezetein keresztül.

A Zsótér Pál Alapítvány segíti a tanulók önállóságának fejlesztését (tréninglakás program működtetése), gyógyászati segédeszközökkel való ellátását, illetve kulturális, nyelvi és egyéb programok megszervezésében nyújt anyagi támogatást stb.

A Mozsár József Diák Sport Egyesület (MDSE) a sport (sportkörök, versenyeken való részvétel stb.), valamint a tehetséggondozás területén segíti a pedagógusok munkáját, és nyújt sportolási lehetőséget mozgáskorlátozott diákok számára.

3. A kollégium intézményegység tanulói

A kollégium tanulói olyan mozgáskorlátozott, halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok, akik a mozgáskorlátozottság súlyossága miatt nem tudnak lakóhelyükön többségi iskolában, integrált körülmények között tanulni, ugyanakkor nem szorulnak állandó/rendszeres kórházi ellátásra.

A gyermekek, diákok a kollégiumban 5 éves kortól a középiskolai tanulmányok végéig kaphatnak lakhatást, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottság javaslata alapján.

A kollégiumi egységek, az apartmanok (12-14 fős) közösségeinek kialakítását befolyásolja a tanulók nemek, életkor és mozgásállapot szerinti megoszlása.

A diákok mozgásállapota befolyásolja a nevelési-oktatási, mozgásfejlesztő, egészségügyi és gondozó munkát. A pedagógiai tevékenység során arra törekszünk, hogy minden gyermek számára megtaláljuk az egyéni képességeinek legmegfelelőbb és leghatékonyabb fejlesztést, rehabilitációs-rehabilitációs ellátását.

4. A kollégiumi nevelő-oktató munka értékei, alapelvei, céljai, feladatai

4.1. A kollégium értékei

Kollégiumi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a közösségi értékek, tudás- és kultúrákövetítés, az esélyteremtés, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai-technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Az apartman rendszerben működő szervezeti egységeink, melyek kialakítása során az esztétikum, a személyes tér biztosítása mellett az akadálymentesítés szempontjai is érvényesültek, teret adnak a mindennapos tevékenységek elvégzéséhez, a tanuláshoz és a szabadidő eltöltéséhez egyaránt.

A kollégium az alapelveit, a nevelési céljait és feladatait, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat a Nat kulcskompetenciáinak, fejlesztési feladatainak, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeinek figyelembe vételével, valamint alapvető céljaihoz igazodva határozza meg.

Kulcskompetenciák

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

4.2. Alapelvek

A kollégiumi nevelés alapelvei:

- a diákközpontúság elvének érvényesítése: a diák individuumként történő kezelése, mely a fejlesztés során a sérülésspecifikus adottságokat figyelembe veszi
- a rugalmasság elvének követése: középpontba helyezve a nevelés- oktatás különböző színterein a tanulók aktuális szintjéhez igazíthatók az elsajátítandó ismeretek. Az értékelés, önértékelés folyamatára jellemző a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.
- a biztonság és állandóság elvének megteremtése: pszichés, egészségügyi és fizikai szempontból olyan szeretetteljes és motiváló légkör kialakításával, melyben a tanulók szívesen együttműködnek a pedagógusokkal és más szereplőkkel.
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az egyéni és életkori sajátosságok, és a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteltben tartása, ápolása.

4.3. Célok

A kollégiumi nevelés céljai:

- segíteni a tanulók szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődését, tanulását, a sikeres életpályára való felkészülését, személyiségük fejlesztését, kibontakoztatását;
- a mozgáskorlátozott diákok számára olyan környezetet biztosítani, amelyben az önállóság fejlődése, az önérdek-érvényesítés megvalósulhat;
- a tanulás során a szomatopedagógiai elveket is figyelembe véve nevelni, oktatni, támogatni és fejleszteni a mozgáskorlátozottságból származó tanulási nehézségekkel küzdő diákokat;
- a felső tagozatos és a középiskolás kollégisták számára szaktanári támogatást nyújtani a tantárgyi ismeretek elsajátításához, a készség- és képességfejlesztéshez;
- olyan körülményeket biztosítani, amelyben lehetőség nyílik a helyes énkép és pozitív attitűd kialakítására (figyelembe véve a jelentős életkori eltérést);
- szervezett keretek között olyan biztonságos ellátást nyújtani, amely során a gyermekek, tanulók méltóságukat megőrizve és önállóságukat fejlesztve, a mindennapos tevékenységek során életkoruknak és mozgásállapotuknak megfelelő mértékben legyenek megsegítve;
- az egyénnek és közösségnek olyan szabadságot kínálni, amellyel képessé válik a szabadidő hasznos és tevékeny eltöltésére, a felelős gondolkodás kialakítására.

4.4. Feladatok

A kollégium feladata olyan környezet létrehozása, ahol az ellátás, az öntevékenység és önállóság a gyermekek állapotát tekintve differenciáltan, de maximálisan, biztonságosan és szervezeten megvalósul.

Különböző programok szervezésével és kapcsolatok létrehozásával a társadalomba való integrálódás elősegítése.

Család és életvezetési modell nyújtása, mely a diákok szocializációját, önálló életre való felkészítését nagymértékben támogatja.

Egyénre szabott kapcsolat kialakítása, a gyermekek, tanulók készség-, képességstruktúrájának, elképzeléseinek megismerése alapján, a különböző szakemberek együttműködésével, amely a tanulásban, később a pályaorientációban válik támogató tényezővé.

Megfelelő szabadság biztosítása a minőségi, hasznos és tevékeny szabadidő eltöltéséhez.

Kooperatív, kollaboratív és digitális pedagógiai módszerekkel és technikákkal a 21. századi képességek fejlődéséhez való hozzájárulás.

5. A kollégium tevékenységrendszer

A kollégium – igazodva az Nkt. 28. §-ának rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok,

csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai támogatást biztosít.

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a tanulói, a szülői és az iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

Mozgáskorlátozott kollégistáink ellátása, oktatása, nevelése akadálymentes környezetben történik. Berendezéseink lehetővé teszik a méltóságteljes, balesetmentes ellátás módját. A mindennapos tevékenységek során speciális támogató technológiákkal tudjuk segíteni az önállóvá válást.

Az oktatási feladatok ellátása során biztosítjuk a speciális, tanulást segítő eszközöket.

Az eszközök, berendezések lehetővé teszik a szabadidő hasznos eltöltését, illetve az arra való nevelést.

6. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumi csoportok kialakításának alapját egy-egy apartmancsoport adja, de egyes tevékenységek során a csoportalakítást más szempontok is befolyásolhatják (életkor, érdeklődési terület, osztályfok stb.). Egy-egy apartmanban különböző korú gyermekek is lakhatnak, kihasználva az egymástól való tanulás pozitív hatásait. A kollégiumi életrendje igazodik az intézményi Házirendben, valamint az SZMSZ-ben megfogalmazottakhoz.

A kollégiumban, egy-egy apartmanban négy asszisztens és egy pedagógus látja el a nevelési és gondozási feladatokat. A kollégiumban a nevelési feladatokat jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – csoportonként egy kollégiumi nevelőtanár látja el, aki:

- a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,

- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg. Részletes feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban. Részletes feladatait a munkaköri leírás tartalmazza.

Egy-egy csoporton belül a kollégiumi nevelőtanár koordinálásával valósulnak meg a kollégium pedagógiai céljai. A kollégisták mozgásállapotából adódó személyes gondozási feladatok és az önállóságra nevelés kiemelt feladat. A kollégium munkatársainak ismeretekkel kell rendelkezniük a mozgáskorlátozottsággal járó kórformákról, az azokból eredő hátrányokról, valamint azok leküzdésének módszereiről, terápiáiról, segítő eszköztáráról.

A kollégium minden kollégájának segíteni kell az önálló életvezetés kialakítását, életkornak és a mozgásállapotnak megfelelően.

Az apartman életrendje támogatói háttérrel biztosít a tudatos, tervezett életvitel kialakításához, a feladattudat és tudatosság erősítéséhez, az időbeosztás megtervezéséhez, betartásához. Önállóságra nevel, szocializál, kapcsolatokat-kapcsolódási pontokat hoz létre, empátiára és türelemre nevel, valamint a szomatopedagógia elveit figyelembe véve fejleszt. Ez a rend kifejezésre kerül a reggeli ébresztőtől kezdve, az öltözködésen át a közös reggeliig és iskolába készülődésig, a délután folyamán a tanulás, a saját környezet rendben tartása, a tervezett vacsorakészítés, a szabadidős tevékenységek, és tisztálkodás során egyaránt.

6.1. A kollégiumi tanulás rendje

A kollégium a kötelezően biztosított foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, aktív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, egyénre szabott tanulási utak támogatására, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó

ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

6.1.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

Tanulást segítő foglalkozások:

A kollégium alapfeladata a tanulási tevékenység figyelemmel kísérése, segítése az egyénre szabott feltételek, nyugodt körülmények biztosításával, megteremtve a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához és a világban való eligazodáshoz.

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozás.

Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

Csoportvezetői foglalkozások:

- közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- tematikus csoportfoglalkozások: az előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat
- ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Témanapok, témahetek, projektek

- Bekapcsolódás az EMMI által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába
- Az Alapprogramban rögzített témakörökben, a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez, illetve a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakhoz kapcsolódó témanapok, témahetek, projektek megvalósítása.
- A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől.

6.2. A kollégiumi nevelés fejlesztési területei

Tanulás tanítása:

A tanulási módszerek tanításának célja az egyedi, egyéni tanulási, információfeldolgozási, gondolkodási és munkastílus megismertetése, az önismeret fejlesztése, mely hozzásegíti a tanulókat a nekik legmegfelelőbb önálló tanulási körülmények, technikák és módszerek megismeréséhez, alkalmazásához. Az intézmény egyik fő célja a szocializáció támogatása, fejlesztése. A mozgáskorlátozott diákoknak gyermekként és felnőttként is az „ép emberek világában" kell boldogulniuk. Elengedhetetlen, hogy olyan tanulás-módszertani kompetenciákat tudjanak magukénak, melyek segítik őket a világban eligazodni, a fontosat a lényegtelenről elkülöníteni, a problémák megoldásához praktikus megoldási utakat választani. Minden pedagógus feladata - a Nat-ban megfogalmazottak szellemében - a tanulók megtanítása az egyéni, önálló tanulásra. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. A kollégium valamennyi munkatársa törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Ezzel lehetőség nyílik a tanulók tanulásának módszertani segítésére, hatékony tanulási stratégia megválasztására, a helyes időbeosztás kialakítására, a célszerű rögzítési módszerek, valamint az önművelés igényének kialakítására, mely az élethosszig tartó tanulás alapja.

Erkölcsei nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének segítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés életszerű helyzetekben készíti fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére a tanulókat. Segít választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. Célunk megalapozni és fejleszteni azokat a készségeket, melyekkel a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység kialakítása elérhető.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segíti a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén kialakítjuk bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését, és azt a felismerést, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége (mozgáskorlátozott diákjaink esetébe a hazafias eszmék tudatosítása). Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismertetjük a történelmét, sokszínű kultúráját.

Családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséhez. Kiemelt feladat foglalkozni – megfelelő életkori és érettségi szinten – a szexuális nevelés kérdéseivel.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is segíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az

önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a diák-önkormányzati rendszer

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanulók helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődésüket, készségeik optimális alakulását, tudásuk és kompetenciáik kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönzi a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. A tanulók legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. A kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus környezetet biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása. A segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulóknak meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. A kollégiumi nevelés során felkészítjük a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá segítjük, hogy bekapcsolódjanak a közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Fejlesztjük az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolával együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégium – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíti, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát, világosan lássák a rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás, és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetjük a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

7. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A mozgáskorlátozott diákok egészségfejlesztése során a mozgáskorlátozottságból adódó egészségügyi ismerteket életkorhoz és személyiséghez igazított formában, az egyéni bánásmódot figyelembe véve tanítjuk meg. Az ismeretek nyújtásában részt vesz a pszichológus, mozgásnevelő, az intézményegységek pedagógusai, a kollégiumi nevelőtanárok és a szakorvosok, valamint a betegszoba dolgozói.

A megvalósulás szinterei:

- egyéni és/vagy csoportos foglalkozások;

- célzott tréningek az étkezés, közlekedés, tisztálkodás, öltözködés területein;
- az apartmanokban a mindennapi tevékenységek során.

A diákok szakember által vezetett önismereti tréningeken vehetnek részt, ahol stresszoldó módszereket, konfliktuskezelési technikákat sajátíthatnak el. Lehetőségük nyílik az emberi játszmák elemzésére, szituációs játékok során megtanulják a helyes és erőszakmentes kommunikáció alapjait. Felvilágosítást kapnak, melyek a devianciához vezető út állomásai, a drogok természetéről, emberi közösségbe való beszivárgásáról, elidegenítő hatásáról, ezzel elejét vehetik a szenvedélybetegségek kialakulásának.

Alapvető ismereteket szereznek a testi egészség és a mentálhigiéné összefüggéseiről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjáról és az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzéséről.

Az egészségnevelés és környezeti nevelési során kiemelt fontosságú az egészséges táplálkozás kialakítása a diákok számára.

Feladatunk, a mindennapos mozgás keretén belül, felkelteni az érdeklődést a mozgás iránt, a mozgás rendszerességének kialakulásával a mozgásállapot romlásának megelőzése, és az egészséges életmód fontosságának tudatosítása.

A kollégiumi élet feladata a mindennapos testi és szájhigiéniai szokások és a megfelelő öltözködési kultúra kialakítása, továbbá a segédeszközök rendszeres karbantartása, tisztántartása a fertőzések megelőzése érdekében.

A katéterezés és egyéb egészségügyi okok következtében kialakuló fertőzések, betegségek megelőzése minden érintett tanuló esetében kiemelt feladat.

A környezettudatosság kialakítása a szűkebb és a tágabb környezetünkben, védve a természeti kincseinket, a szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás a mindennapi tevékenységek szerves része. A rend és tisztaság igényének kialakítása és fenntartása, a megfelelő étkezési és tisztálkodási szokások, a szobatisztaság kialakítása, a baleset és fertőzésveszély tudatosítása szintén a gyakorlatban valósul meg.

A kollégium hozzájárul az intézményi egészségfejlesztési terv megvalósulásához.

7.1. *Habilitációs-rehabilitációs tevékenységek*

A kollégium diákjai az intézményegységek alapelveihez igazodva egésznapos mozgásnevelés során komplex rehabilitációban vesznek részt, melynek fontos színtere a kollégium.

Az egésznapos mozgásnevelés célja kialakítani a mozgás-szervrendszer működőképességének optimális szintre emelését, a változó környezeti adottságokhoz igazodó – az életkornak, az állapotnak, a személyiség sajátosságainak megfelelő – legmagasabb szintű mozgásos alkalmazkodó készséget.

Területei:

- Diagnosztika
- Fizioterápia (gyógytorna) – különböző terápiás eljárások, módszerek alkalmazásával
- Adaptált sport
- Mindennapos tevékenységre nevelés

- Ergoterápia
- Gyógyászati és rehabilitációs segédeszköz-ellátás
- Önálló életvezetésre felkészítés

A megvalósulás színterei:

- Sporttevékenység (úszás, boccia, művészi torna, görlabda, tánc... stb.)
- Mozdásfejlesztés - a kollégiumi tevékenységek során is
- Mozdásfejlesztés az egyéni igényekhez igazodva (egyéni fejlesztés, egyéni korrekció, adaptáció)

8. A tanulók fejlődését támogató tevékenységrendszerek

8.1. *Tehetséggondozás a kollégiumban*

A kollégiumi nevelés során kiemelt feladat a tehetséggondozás, együttműködésben az intézmény iskolai intézményegységeivel, illetve más szervezetekkel. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy a különböző szociális és családi körülmények közül érkező, vagy iskolai kudarcokkal, tanulási zavarral küzdő tanulóknak is legyen esélye tehetségét kibontakoztatni.

8.2. *Felzárkóztatást segítő foglalkozások*

Az iskolai intézményegységekkel való szoros együttműködés lehetővé teszi a mérések eredményeinek megosztását a bekerülés, illetve a rendszeres kontrollok alkalmával. A tanulók képességeinek, meglévő tudásának, egyéni szükségleteinek, motivációinak, érdeklődési körének, pszichológiai és érzelmi sajátosságainak, egészségügyi és szociális állapotának ismeretében lehetővé válik a differenciált egyéni fejlesztés a kollégiumi nevelés során is.

8.3. *A pályaválasztást, az önálló életkezdést elősegítő foglalkozások*

A pályaaorientáció területe, a sikeres pályaválasztás előkészítése a kollégium kiemelt feladata. Egy jól megválasztott pálya meghatározza az emberi életminőséget, ezért nagyon fontos a megfelelő támogatás és tájékoztatás. Ebben a folyamatban meghatározó szerep jut a kollégiumnak, hiszen itt zajlik a közösségi élet, szabadidős tevékenységek, iskolai felkészülés, szakkörökön való részvétel személyre szóló fejlesztő tevékenysége, amelynek révén a diákok tapasztalatokat gyűjthetnek saját személyiségvonásaikról, kialakulhat érdeklődési területük.

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek

A kollégiumi csoportok tevékenységének szervezése során törekszünk arra, hogy a mozgáskorlátozott diákok számára olyan élethelyzeteket, körülményeket biztosítsunk, amellyel támogatjuk az önálló életkezdéshez szükséges kompetenciák kialakulását.

Önálló élet program

Azok a kollégista, középiskolában tanulmányokat folytató diákok, akik elsajátították mindazt, ami az életkezdéshez szükséges, részt vehetnek az önálló élet programban a kis apartmanban. A program során az önállóság kiteljesedik, segítségnyújtás kizárólag a mozgásállapotból adódó nehézségek következtében történik.

8.4. A hátrányos helyzetű tanulónak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások

A kollégium a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetele, tanulmányi eredményeinek követése érdekében folyamatosan kapcsolatot tart az iskolai intézményegységek munkatársaival.

A tanulók felzárkóztatása érdekében egyéni tanulástámogató, felzárkóztató foglalkozások szervezésére kerül sor, amennyiben a tanuló tanulmányi eredményeinek havi átlaga nem éri el a 2-es osztályzatot. A felzárkóztatás, korrepetálás (gyógy)pedagógus vezetésével történik.

Ugyancsak a tanulók felzárkóztatását segítik a tanulópárok együttműködése, amely során belső vagy külső, egy-egy területen jó tanulmányi eredménnyel rendelkező tanulótárs segíti a diák felzárkózását.

A kollégiumi tehetséggondozó tevékenység során kiemelt szerepet kapnak a hátrányos helyzetű tanulók. Esetükben folyamatos a kapcsolattartás az iskolai osztályfőnök, a tehetségsegítést végző munkatárs és a kollégiumi nevelőtanár között annak érdekében, hogy a megkezdett munka komplex módon, a kollégiumban is érvényesülni tudjon. Ennek keretében a különböző versenyeken való részvételt és az ösztöndíjprogramokba való bekapcsolódást a kollégium is aktívan kezdeményezi, támogatja.

9. A kollégiumi közösségi élet

A kollégiumi közösségi élet alakítására a kollégiumi csoportonként szerveződő, illetve a teljes kollégium közösségét is megmozgató rendezvényeken keresztül kerül sor.

Csoportonként az adott közösség életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése történik. Kollégiumi szinten általában egy-egy hagyományt jelentő rendezvény lebonyolítása támogatja a közösséghez tartozás élményének megélését.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- az intézménnyel közös diákönkormányzat működésének támogatása;
- kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések).

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

A foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi, gondozói kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus, gondozók tanácsaira, segítségére.

9.1. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A szabadidő eltöltésének három helyszíne van: a kollégiumon belüli, iskolai épületen belüli és házon kívüli. A kollégiumon belül lehet egyéni és csoportos program, ahogy a házon kívül szintén. Ezek lehetnek kisebb séták és nagyobb kirándulások, táborok, kulturális programok (színház, mozi, cirkusz, jutalomkirándulás stb.). A kollégiumi szabadidős tevékenységek minden esetben csoportokban valósulnak meg: szakkörök, tehetséggondozás, illetve iskolai termek használata a tanulószobai foglalkozások után, filmclub, zenei programok, diszkó, sportesemények, sportfoglalkozások stb.

Az épület elhagyása felnőtt kíséret nélkül kimenő engedélyhez kötött.

A kollégium szorosan együttműködik az intézményegységekkel a szabadidős programok szervezése, lebonyolítása során. Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett - irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti, természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai, egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú, a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó, a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők szerveződnek a diákok számára a szabadidő hasznos eltöltése érdekében.

A sportolási lehetőségeket az óvodai és iskolai intézményegységekkel és a Mozgásjavító Diák Sport Egyesülettel közösen szervezzük.

10. A kollégium hagyományai

A kollégium egyre gazdagodó hagyományrendszerrel rendelkezik. Az intézmény életében különös fontossággal bír a hagyományok ápolása, őrzése és továbbfejlesztése, illetve új hagyományok teremtése.

A hagyományok érték- és normaközvetítő szerepük mellett az örömszerzést is szolgálják. Szerepük megnő a tanulók beilleszkedésének segítésében, kötődésük erősítésében. A hagyományok ápolása nemcsak intézményi szinten történik, hanem az események színterei az apartmanok, ezáltal válnak a működő közösségek, apartmanok a kollégium hagyományrendszerének alkotóelemeivé.

A kollégium hagyományai

- Családi ünnepek – egyéni apartman programok
- Születésnap, névnap
- Mikulás, karácsony, húsvét

- Tanulmányaik befejezése után elballagó diákok búcsúztatása - búcsúvacsora
- Közös kollégiumi rendezvények
- Népi ünnepek, jeles napok – évadnyitó szüreti bál
- Búcsú a ballagóktól – évfutó kerti parti
- Állami és nemzeti ünnepek (az iskolával karöltve)
- Gasztronómiai vetélkedő sorozat – „nemzetek ízei projekt”
- Nyári táborok

Azonos korosztálynak, vegyes korosztálynak, családoknak szervezett hagyományos programok

- Kirándulások
- Kulturális intézmények látogatása (színház, hangversenyterem, múzeum stb.)

Hagyománnyá válható programok:

- Nyílt Napok
- Szülőklubok
- Az elballagott diákok beszámolóit tapasztalataikról, életútjuk alakulásáról

A fejlesztési feladatok megvalósítását megkönnyíti a hagyományos rendezvények fotó- és videofelvételeinek korszerű technikákkal történő archiválása, bevonva az ez iránt érdeklődő diákokat is a munkába. Ezek a felvételek az intézmény honlapján is megjelennek.

11. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti. A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kollégium az iskolai közösségi szolgálat keretein belül és annak koordinálásával kapcsolatot tart más középokú nevelést-oktatást végző intézményekkel. A kollégium kapcsolatot tart az óvoda, az általános iskola és a szakközépiskolai intézményegységekkel, azokkal szakmai közösséget alkot.

Az intézményegységek kollégáival szoros együttműködésben napi kapcsolatot tart, amelyeknek színterei a team megbeszélések, hospitálások, esetmegbeszélések, konzultációk.

A pedagógusok együttműködésének formái

Az intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok ellátásához elengedhetetlen a különböző szakemberek együttműködése. Egy-egy nevelési év során ennek fórumai a következők:

- nevelési értekezlet egy aktuális témáról, esetleg külső előadó bevonásával;
- intézményegységi, munkacsoporti, munkaközösségi megbeszélés az elkövetkező időszak legfontosabb teendőiről, illetve lehetőség egy-egy aktuális téma megvitatására;
- team megbeszélés az egy-egy gyermekkel foglalkozó gyógy/pedagógusok, pszichológus, szakorvosok, betegszobai ápolók, állami gondozásban levő gyermek/tanuló gondozója, pedagógiai munkát segítő személyzet; szükség esetén a szülő bevonásával, melynek célja a fejlesztési folyamat, egészségi állapot nyomon követése, esetleges problémák feltárása, megbeszélése;
- házi továbbképzés egy-egy aktuális témában, belső vagy külső előadóval;
- körlevelek (előnyben részesítve az e-mailt), hirdetőtábla, intézményi levelezőrendszer kommunikációs csatornái;
- a különböző intézményegységekben (óvoda, általános iskola, középiskola, kollégium) dolgozó kollégák együttműködése elengedhetetlen feltétele az átmenetből (óvodából iskolába lépés, alsó tagozatról felső tagozatra lépés, középiskolába kerülés) adódó problémák megoldásának, illetve a kollégiumban lakó gyermekek, tanulók sikeres iskolai előmenetelének biztosításához.
- együttműködést tartunk fenn az intézmény pszichológus munkacsoportjával (gyermekek megfigyelése apartmanban, tanácsadás apartmanpedagógusoknak, pedagógiai asszisztenseknek, szülőknek).

A szülőkkel való kapcsolattartás

A szülők folyamatos és rendszeres tájékoztatást kapnak a szakemberektől, a diákok kollégiumi munkájáról, eredményeiről, problémáiról, fejlődéséről. A kollégiumi nevelőtanár folyamatosan nyomon követi és ellenőrzi a diákok iskolai teljesítményét, fejlődését, sikereit és tájékoztatja a szülőket, illetve az apartmanban dolgozó többi felnőttet.

A tanulók – a szülők közreműködésével és felelősségvállalásával – igénybe vehetik az intézmény külső kapcsolatai révén elérhető szolgáltatásokat: segédeszközök beszerzése, javítása, egészségügyi ellátás, szakorvosi hálózat, pszichológus, közép- és felsőfokú intézmények megismerése.

A szülők a rendszeresen elvégzett elégedettségi vizsgálatok során adhatnak visszajelzéseket, javaslatokat az intézmény – így a kollégium – által nyújtott ellátási formákkal kapcsolatban.

A szülőkkel való kapcsolattartás szinterei

- A Barátkozó találkozó az intézménybe kerülő gyerekek és szüleik vesznek részt. A találkozón lehetőség nyílik arra, hogy a szülők és a kollégium leendő diákjai

megismerkedjenek az intézménnyel, a szakemberek pedig megismerjék a tanuló mozgásállapotát, képességeit.

- A kollégiumi Nyílt napok lehetővé teszik, hogy a szülők láthassák gyermeküket a kollégiumi élet keretein belül. A szülők kérdésekkel, kérésekkel fordulhatnak a kollégium dolgozóihoz.
- A szülői értekezletek (az intézményi rendhez igazodva) félévente lehetőséget nyújtanak a szülőknek, hogy a pedagógusokkal és az intézmény szakembereivel felvesyék a kapcsolatot.
- A családlátogatások során a gyerekek otthoni szokásainak és életrendjének feltérképezésére kerül sor.
- A szülőklub lehetőséget biztosít arra, hogy a szülők megbeszélhessék problémáikat, kölcsönösen segíthessenek egymáson.
- A szülői tréningek során a szülők különböző szakemberek segítségét vehetik igénybe (pszichológus, ergoterapeuta), akik segítséget nyújtanak a diákok otthoni gondozását, eszközhasználatát illetően

12. A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám

TÉMAKÖRÖK	1-8. évf.	9. évf. 9.Ny. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2
Erkölcsei nevelés	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
Családi életre nevelés	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
ÖSSZESEN	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező tanulócsoport-vezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégium a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A tematikus csoportfoglalkozások szervezését és tartalmát az Alapprogramban „**A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve**” határozza meg.

13. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során - egyéni képességeihez, állapotához, életkorához mérten - elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben a lehető legönállóbb életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

INTÉZMÉNYI MELLÉKLETEK

1. Diákönkormányzat

Az intézményben működő diákönkormányzat munkáját, működését három (kollégium, általános iskola, középiskola) pedagógus közvetlenül, továbbá az intézmény vezetése és a dolgozói köre közvetve segíti.

A működés célja

A demokrácia és a parlamentarizmus szabályainak elsajátítása, a tanulók személyiségének fejlesztése, a közösségi szellem erősítése, a közösségi szerepek, funkciók gyakorlása, az önállóságra nevelés elősegítése annak érdekében, hogy a tanulók felnőttként felelős állampolgárokká váljanak.

A DÖK döntési jogköre

Saját működéséről és szervezeti hatásköréről, illetve egy tanítás nélküli munkanap programjáról az intézményi diákönkormányzat önállóan dönt.

A DÖK egyetértési jogköre érvényesül:

- az intézményi szintű ünnepek, megemlékezések, alkalmainak, programjának kialakításában,
- az intézményi versenyek és vetélkedők kialakításában.

A DÖK véleményezési jogköre kiterjed:

- a tanév rendjének, munkatervének, házirendjének, napirendjének kialakításában,
- a tanulókat is érintő kérdések (pl. sporteszközök használata, a szakkörök, illetve a könyvtár működési rendje stb.) során,
- a házirend, napirend kialakításában, tartalmában,
- a tanulók kitüntetése, jutalmazása, illetve elmarasztalása, „fegyelmi” ügyében.

A DÖK javaslattevő jogköre érvényesül:

- az intézményi élettel kapcsolatos valamennyi kérdésben (pl. házi versenyek).

A DÖK feladata

- az osztályok, apartmanok DÖK felelőseinek segítése, irányítása, vezetése
- a DÖK éves munkatervének elkészítése, illetve jóváhagyatása
- az aktuális DÖK programok megszervezése, lebonyolítása
- a tanulók jogainak és érdekeinek képviselése az intézményi testületekben és az Iskolaszék előtt

- pályázatokon való részvétel (az intézményi Diákönkormányzatot különböző pályázatokon a DÖK felnőtt és gyerek/fiatal tagjai képviselik, ezzel is gyarapítva a DÖK erkölcsi elismertségét és anyagi helyzetét)
- a diákönkormányzati ülések rendszeres lebonyolítása, ahol a diákok választott képviselői vesznek részt.

A Diákönkormányzat működése

A DÖK vezetők (kollégium, általános és középiskola) - a támogató pedagógusok segítségével - a tanév elején elkészítik az éves munkatervet, mely alapján a DÖK működik.

A kész munkatervet az intézmény nevelőtestülete és vezetősége is jóváhagyja.

A képviselők minden évfolyamon (3. osztálytól) az osztályfőnöki órákon, az apartmanok képviselői az apartman közösségi teamen beszámolnak havi munkájukról, eredményeikről, illetve tájékoztatják társaikat a hónap aktuális feladatairól. Társaik javaslatait, módosításait, ötleteit, problémáikkal kiegészítve terjesztik elő a havi értékelő megbeszéléseken.

A DÖK szükség szerinti gyakorisággal ülésezik, ahol az előző hónap/időszak munkájának értékelése, illetve az aktuális programok előkészítése, a felvetődő közösségi problémák megbeszélése, értékelése, a segítségkérés lehetőségeinek megtárgyalása a feladat.

Működteti az intézményi rádiót, szerkeszti az intézmény újságját.

A DÖK képviselői munkájuk alapján, év végén dicséretben részesíthetők. A nem megfelelő munkát végző képviselők azonban az osztályközösségük, képviselt apartmanjuk által év közben is „visszahívhatók”.

Diákönkormányzathoz kapcsolódó programok

- Rádió, újság
- Diszkó, apartman-bál
- Papírgyűjtés
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Madáretetés
- Kimenőengedélyek
- Farsang
- Diáknap

2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelmi intézkedéseknek – a mindenkor hatályos – 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint a 2011. évi CXCV. törvény A Nemzeti Köznevelésről előírásainak való megfelelés mellett – intézményi szinten **célja:**

- biztosítani a gyermekek, a fiatalok jogait
- biztosítani a gyermek, a fiatal egészséges óvodai, iskolai (általános- és szakközépiskola), kollégiumi és családi környezetben való felnevelését;
- befolyásolni a gyermek, a fiatal környezetét a gyermekkel, a fiatallal szembeni káros magatartások megváltoztatására;
- szükség szerinti kapcsolatot tartani a lakóhelyi önkormányzattal, a családsegítő szolgálattal;
- segítséget kérni a gyámhatóságtól súlyosabb veszélyeztetettség esetén;
- a gyermek, fiatal hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetét feltérképezni, javulását elősegíteni

Az intézmény fő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatai:

- statisztikai adatok szolgáltatása a törvényi előírásoknak megfelelően;
- a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése;
- lehetőségekhez mérten a veszélyeztetett helyzet megszüntetésének elősegítése;
- az érintettek segélyezése (a szülő által az önkormányzathoz benyújtott segélykérelmek véleményezése és az igazolások kiadása), óvodai, iskolai és otthoni életük alakulásának nyomon követése, az esetleges pályázati, ösztöndíj lehetőségekről információ nyújtása, segítség azok elkészítésében;
- pályairányítás támogatása (szociális tanulmányi ösztöndíj);
- a 18. életévüket betöltött fiatal felnőttek segélyezésének nyomon követése;
- prevenció és felvilágosítás (balesetvédelem: balesetmentes közlekedés; egészséges életmód; drog, alkohol, szexuális élet);
- kapcsolattartás, team beszélgetések, pszichológusi segítségkérés kezdeményezése

Az intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért az intézmény vezetője a felelős, aki kialakítja a megfelelő szemléletet, megfelelő személyt bíz meg a szakmai feladatok koordinálásával, valamint folyamatosan ellenőrzi és értékeli az elvégzett munkát.

A szakmai munka koordinálása, a külső és belső kapcsolatok ápolása az **intézményi gyermek- és ifjúságvédelmi felelős** feladata.

Minden pedagógus, kiemelten az óvodai csoportvezetők, az osztályfőnökök, az apartman pedagógusok feladatai:

- minden gyermekre és fiatalra való odafigyelés, személyiségük megismerése

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokban, a fejlődést veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában;
- a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek figyelemmel kísérése, felzárkóztatásuk biztosítása;
- a családi házzal történő kapcsolattartáson keresztül a családban jelentkező problémákra történő felfigyelés;
- az iskolai eszközökkel megoldhatatlannak látszó problémákról a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tájékoztatása, aki az intézményvezetővel együtt gondoskodik a megfelelő lépésekről.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység célcsoportjai:

- gyermekek, fiatalok
- szülők, család
- pedagógusok és pedagógiai munkát segítők
- külső intézmények, szervezetek, szakemberek: házi- és gyermekorvosok, szakorvosok, Rendőrség, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Jegyzők stb.)

Tevékenységi területek

- Felderítés: a tanulók, gyermekek személyiségének, egészségi állapotának, családi hátterének, baráti és kortársi kapcsolatainak megismerése – a pedagógiai jellemzés és környezettanulmány elkészítésén keresztül.
- Feltárt káros hatások megelőzése, ellensúlyozása:
 - családlátogatás, életvezetési tanácsadás
 - fejlesztő, felzárkóztató nevelési-oktatási program
 - nevelési tanácsadóhoz való irányítás
 - szabadidős tevékenységek szervezése
 - közreműködés az egészségnevelésben
- Amennyiben a feltárt veszélyeztetettséget nem lehet pedagógiai eszközökkel megoldani, abban az esetben jelzéssel kell fordulni az önkormányzatok, illetve gyermekjóléti szolgálatok felé.
- A nagykorú tanulók saját jogon történő ellátottságának elősegítése.

3. Belső támogató csoportok

Szülői munkaközösség

Az óvoda, az iskolai osztályok, valamint a kollégium szülői munkaközösségei alkotják az intézményi szülői munkaközösséget. Az intézményi szülői munkaközösség élén a választmány áll. A választmány a szülői munkaközösség legfőbb döntéshozó, véleményező, javaslattevő fóruma. A választmányba az osztály szülői munkaközösségek, valamint az óvoda és a kollégium szülői csoportjai saját döntésük alapján 1–1 képviselőt delegálnak. A képviselők az osztályban tanuló diákok, valamint az óvodás és kollégista gyermekek szüleit képviselik.

Az intézményi szülői munkaközösség feladata a nevelő–oktató munka segítése, támogatása, az intézmény és a szülők közötti együttműködés előmozdítása, részvétel a gyermekek, tanulók és a tanulói közösségek, a szülők és a szülők közösségei érdekeinek érvényesítésében, a szülői közösségeket megillető jogok gyakorlásában.

Zsótér Pál Alapítvány

Az intézmény tanszervelete által alapított Zsótér Pál Alapítvány feladataul tűzte ki a mozgáskorlátozott gyermekek életkörülményeinek javítását, az oktatási és nevelési feladatok minél magasabb színvonalú ellátásának támogatását, a tárgyi és személyi feltételek megteremtésével a gyermekek rehabilitációjának és életkezdésének elősegítését. Ennek érdekében az intézménnyel együttműködésben segíti az önálló életvitel kialakítását a lakóotthon programmal (fenntartja a helyszínt szolgáló oktatólakást), támogatást nyújt szabadidős programokhoz (színház, koncert, múzeum, mozi, egyéb szabadidős tevékenységek), segíti a gyermekek segédeszköz-ellátottságát (pl. szemüveg, gyógyászati segédeszközök vásárlása, ahhoz anyagi támogatás nyújtása).

Batthyány-Strattmann László Óvodai Alapítvány

Az alapítvány fő feladataként a Mozgásjavító óvodai intézményegységének támogatását határozta meg, amely az alábbi területekre terjed ki:

- óvodások kulturális programokra való eljutása (színház, bábszínház, koncert),
- komplex szomatopedagógiai fejlesztés közparkjának biztosítása (fejlesztő játékok, mozgásfejlesztő eszközök),
- óvodai munkatársak terápiás képzettségének bővítése (terápiák, vizsgálóeljárások elsajátítása).

„Tégy Egy Lépést!” Alapítvány

2016 januárjában került bejegyzésre intézményünk új alapítványa, a „Tégy egy lépést!” Alapítvány, amely közérdekű céljait az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, valamint a nevelés és oktatás, képességfejlesztés és ismeretterjesztés területén valósítja meg.

Mozgásjavító Diák Sport Egyesület

Az egyesület feladata a mozgáskorlátozott gyermekek egészséges életmódra nevelése, a rendszeres testedzés és sportolás megkedveltetése, a sportos, egészséges életmód népszerűsítése, a szabadidő, sporton keresztül történő hasznos eltöltésére nevelés.

A céloknak megfelelően, az intézménnyel történő együttműködés értelmében sportköröket szervez a tanulók számára. Nagy hangsúlyt kap az utánpótlás-nevelés, a versenyeken való részvétel, a parasport utánpótlásának megteremtése.

Mindkét civil szervezet részt vesz a diákok nyári táboroztatásának megszervezésében, színvonalas lebonyolításában.

4. Az intézmény kapcsolatai külső szakmai szervezetekkel

Az intézmény a minél sikeresebb szakmai munka megvalósítása érdekében kapcsolatokat ápol különböző szakmai szervezetekkel.

A Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének munkájában a nevelőtestület aktívan részt vesz, a szomatopedagógiai szakosztály működésének a bázisát alkotja.

Az intézmény az ország különböző pontjain lévő nevelési-oktatási intézményekkel tart szakmai kapcsolatot, mely segíti a diákok továbbtanulásakor jelentkező problémák megoldását, tapasztalatcserére, jó gyakorlatok átvételére ad lehetőséget.

A kapcsolatrendszer kialakítását és fenntartását segíti az Önfelkészítő Iskolák Egyesülete, melynek az intézmény alapító tagja.

Aktív és szoros a kapcsolat a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével, valamint a MEOSZ Továbbképző- és Távmunka Intézettel.

A Mérei Ferenc Fővárosi Pedagógiai és Pályaválasztási Tanácsadó Intézet szakmai rendezvényein aktívan közreműködik a nevelőtestület (pedagógiai napok, EGYMI munkaközösség stb.)

A budapesti és vidéki társintézményekkel (gyógypedagógiai intézmények) folyamatos az együttműködés és a tapasztalatcserék – az intézmény alapító tagja az EGYMI-k Országos Egyesületének.

A szakmai tapasztalatcsere megvalósítása (elsősorban a kompetencia alapú fejlesztés, valamint a kooperatív tanulásszervezési eljárások területén) érdekében az intézmény aktív kapcsolatot ápol más nevelési-oktatási intézményekkel, referencia-intézményként megosztja tudását az érdeklődőkkel.

A nemzetközi kapcsolatok sokrétűek. Európa számos országában (Németország, Belgium, Hollandia, Csehország, Lengyelország, Dánia, Észtország, Észak-Írország) lévő, hasonló profilú intézménnyel tart fenn az intézmény szakmai kapcsolatot. (Comenius, Socrates program). A külföldön szerzett tapasztalatok hatással vannak a szakmai munkára, sok, ma már bevezetett jó gyakorlat származik a partnerintézményekből. A regensburgi Pater-Ruppert-Mayer-Zentrum az intézmény testvériskolája. A két intézmény megkötött együttműködési szerződési célja, a két nemzet kultúrájának megismertetése, a tapasztalatcsere biztosítása (munkatársak küldése és fogadása), a

tanulók sokoldalú fejlesztésében való részvétel (diákcsereken keresztül), közös programok szervezése, lebonyolítása.

Az együttműködés elveit, formáját a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

5. Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés fogalma

Az intézményi környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekek felkészítésére kerül sor a környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő és élettelen környezettel;
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére;
- felkelti az igényt, képessé tesz:
- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására
- a problémák megkeresésére, okainak megértésére
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre

Alapelvek, célok

- a természetnek mint létező értéknek tisztelete és megőrzése
- a Föld egészséges folyamatainak megőrzése/visszaállítása – harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biodiverzitás megőrzése

Fontos cél a szemléletváltás, a környezeti nevelés során megértetni a tanulókkal, hogy minden élőlény egyenlő – legyen az növény, állat vagy ember – mind a környezet része! Ez a fajta gondolkodás segít a sérült gyerekeknek egy egészségesebb énkép kialakításában, a másság elfogadásában és tolerálásában.

Másik lényeges célkitűzés, hogy rá kell ébreszteni a diákokat az élőhely minőségének fontosságára (vizek, levegő, talaj tisztasága), a természetes és az épített környezet megóvására, a fenntarthatóságra.

Hosszú távú pedagógiai feladatok

- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- a másik élőlény szabadságának tiszteletben tartása, önkontroll kialakítása
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása (VEGYES)

Feladatok, tevékenységek, színterek

- hagyományok ápolása
- erdei iskola
- szelektív hulladékgyűjtés
- intézménylátogatások
- intézményi újság biológia rovata
- madáretetés
- táborok, kirándulások
- energiatakarékosság
- kollégiumi aktív programok: felelős vagyok környezetemért

A környezet adta további lehetőségek:

- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- megemlékezés a környezetvédelmi szempontból jeles napokról (Madarak, fák napja; Víz napja; Föld napja, Takarékoság napja stb.)
- illatkert kialakítása
- az udvaron található fás szárúak táblával való ellátása
- kollégiumi apartmanok és apartman kertek gondozása
- kerekesszékekkel megközelíthető ágyások kialakítása
- a szabadban történő oktatás helyének és feltételeinek kialakítása

Szaktárgyi feladatok (vagy tevékenységek)

- minden alkalom megragadása a szakórákon a környezeti nevelésre – minden tantárgyban
- a napi környezeti problémák megbeszélése (például környezetszennyezés)
- természetvédelmi versenyek szervezése
- a NYEK évfolyamon tantárgyként tanult környezeti nevelés tantárgy projektjei, tananyagtartalmai
- a szakmai képzésben a környezettudatosság, a globalizáció problémakörei, a fenntartható fejlődés témaköreinek hangsúlyos ismertetése, tananyagba emelése

6. Egészségnevelési és egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztési program elkészítésében a Zuglói Egészségügyi Szolgálat részt vett.

Az egészségnevelési és egészségfejlesztési program az alábbi jogszabályok és dokumentumok figyelembevételével készült:

- a Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- a 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohány termékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény
- az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet 2. és 3. sz. melléklete
- a kötelező egészségbiztosítás keretében igénye vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló 51/1997. (XII.18.) NM rendelt
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI tv.
- a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

Az egészségnevelés és az egészségfejlesztés fogalma

A WHO meghatározása szerint *„az egészségfejlesztő iskola elősegíti, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen”*. Az intézményi egészségfejlesztés az intézmény egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok, pedagógiai munkát segítők és tanulók egészségről alkotott ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktató-nevelő tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

Az egészségnevelés kiegészül a tanulók önállóságra, önellátásra nevelésével. Képességeikhez, állapotukhoz mérten a legnagyobb fokú önállóság elérése a cél. Ehhez elengedhetetlen, hogy a mozgáskorlátozott diákok tisztán, pontosan lássák és elfogadják önmagukat és lehetőségeiket, azért, hogy tanulni, megújulni képes személyiséggé váljanak.

A teljes körű egészségneveléssel és egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségnevelési és egészségfejlesztési program az iskolai közösség életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett

célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít. Egészségnevelési és egészségfejlesztési program tartalmazza a komplex mozgásprogram tervezését is, mely az éves munkatervi feladatokban jelenik meg (pl. Mozgásjavító Kupa sportrendezvény-sorozat, egészségfejlesztéssel, egészségneveléssel kapcsolatos programok).

A teljes körű iskolai egészségnevelés és egészségfejlesztés **az alábbi alapfeladatok** rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

1. Egészséges táplálkozás megvalósítása;
2. Mindennapos testnevelés/testedzés minden gyermek számára;
3. Lelki egészséget segítő nevelés; a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
4. Egészségismeretek széles köre készség szintű elsajátításának, az egészségműveltség elősegítése; az életkornak, mozgásállapotnak megfelelő biológiai, pszichológiai, higiénés, életmódbeli tudnivalók, feladatok megismertetése és elsajátíttatása.

A teljes körű egészségneveléssel és egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az egészséges táplálkozás (evésterápia),
- a mindennapi mozgás, testmozgás, mozgásfejlesztés
- a testi és lelki egészség fejlesztése, magatartási problémák kezelése,
- a bántalmazás megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi és környezeti higiéné, pszichológiai tanácsadás
- a személyi higiéné alakítása
- párkapcsolat, családi élet kialakítása, fenntartása
- egészségkárosító magatartásformák megismertetése, a kockázati tényezők csökkentése
- egészséges és biztonságos környezet igényének kialakítása
- szabadidő hasznos és aktív eltöltése

A teljes körű iskolai egészségnevelés és egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők)

- a tanulási eredményesség javítása;

- az iskolai lemorzsolódás csökkenése;
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;
- bűnmegelőzés;
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;
- az önismeret és önbizalom javulása;
- az alkalmazkodó készség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;
- érett, autonóm személyiség kialakulása;
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések elsődleges megelőzése.

Célcsoport

Intézményünk profiljából adódóan célcsoportunk az óvodás kortól gimnáziumban tanuló 18-20 éves kort betöltött mozgáskorlátozott gyermekekből, tanulókból tevődik össze, különböző családi háttérrel. Diákjaink többsége kollégiumi elhelyezést is igénybe vesz. Kiemelt figyelemmel kezeljük a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinkat is. Ugyanakkor egészségfejlesztési szempontból célcsoportnak kell tekintenünk az intézmény minden dolgozóját, valamint a szülőket is.

Céljaink

Egészségen az egyén összetett, pozitív testi, szellemi és szociális egyensúlyát értjük; ez egy olyan folyamat, amely fejleszthető.

Az intézményi egészségnevelés és egészségfejlesztés célja, hogy a mozgáskorlátozott tanulóink kellő ösztönzést és tudást kapjanak egy személyes és környezeti értelemben ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. A diákok értsék és fogadják el az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, konkrét tevékenységekben megalapozottakká váljanak.

Fontos, hogy az elsajátított ismeretek birtokában legyenek képesek minél teljesebb személyiség kimunkálására, az elvárható magatartás kialakítására. Célként tűzzük ki, hogy ismerjék meg önmagukat és a hordozott értékeiket, tudjanak egyénileg helyes döntéseket hozni, illetve különböző stresszoldó, konfliktuskezelő módszereket sajátítsanak el, és alkalmazzanak.

Kiemelt fontosságú, hogy a gyermekek tudjanak helyes időbeosztással napirendet kialakítani, ismerjék az étkezés és a személyi higiéné legfőbb szabályait. Rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő elsősegélynyújtási ismeretekkel.

Fontos, hogy felkészítsük a diákjainkat a kiskamaszkor és a kamaszkor ideje alatt bekövetkező testi és lelki változásokra. A felső tagozaton a szexuális felvilágosítást az életkori sajátosságok figyelembevételével szervezzük meg. Az egészséges táplálkozás

fontosságát tanórai és tanórán kívüli tevékenységek alkalmával tudatosítjuk a diákokban.

A gyermekekben ki kell alakítanunk a mindennapi testmozgás és a személyes higiéné iránti igényt. Az egészséges táplálkozás fontosságát hangsúlyozzuk, hiszen a különböző egészségi problémák így nagyban megelőzhetők, kezelhetők. Fontos, hogy felismerjék, saját érdekük a káros hatásoktól való távolságtartás. Kell, hogy megtanulják, értsék saját fejlődésük menetét. Célunk továbbá a család jelentőségének hangsúlyozása.

Ezen célok eléréséhez nélkülözhetetlen a szülői, gondviselői, családi támogatás. Közös célnak kell lennie, hogy ezen generáció az egészségesség szemléletmódjával nőjön fel és adja tovább a következő generációnak.

Intézményünk egészségnevelésében és egészségfejlesztésében résztvevő személyek:

- intézményvezető
- valamennyi pedagógus
- mozgásnevelők
- osztályfőnökök
- diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus
 - gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
 - pedagógiai asszisztensek

Az iskola külső kapcsolatai, együttműködő partnerek

- Védőnő, iskolaorvos, pszichológus
- Szakorvosok (pl.: ortopéd orvos, neurológus)
- NÉBIH, ÁNTSZ, Magyar Vöröskereszt
- Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet
- Civil szervezetek (pl.: fórumok, felvilágosító előadások)
- Iskolaszék, szülői munkaközösség
- Gyermekvédelmi szolgálatok, családsegítő szolgálatok
- Rendvédelmi szervek
- Közösségi szolgálatos diákok
 - Felhívások különböző akciókra: zöldség-, gyógynövény palánták nevelése, papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés stb.
- Pályázatok

A védőnő egészségneveléssel és egészségfejlesztéssel összefüggő tevékenysége

A védőnői tevékenységeket az iskolaegészségügyi éves munkaterv tartalmazza, mely az alábbi főbb feladatkörökre terjed ki:

- tantestülettel való kapcsolattartás
- tanulók törzslapjainak rendezése

- egészségügyi szűrések és vizsgálatok megszervezése, lebonyolítása
- védőoltások előkészítése, lebonyolítása
- dokumentációk, adminisztráció, jelentések, statisztika készítése
- iskola higiénés ellenőrzés
- az egészségfejlesztéssel összefüggő témaköröket (egészséges életmódra nevelés – tisztálkodás, fogápolás, helyes napirend, egészséges táplálkozás, serdülőkori testi-lelki változások, káros szenvedélyeink, A-HA Szexuális és Mentálhigiénés Országos Felvilágosító Program) érintve tanácsadás az osztályfőnökökkel előzetesen egyeztetve.

Az egészségnevelés és egészségfejlesztés iskolai szinterei

Az iskola egészségnevelésének és egészségfejlesztésének hozzá kell járulnia ahhoz, hogy tanulói törekedjenek az egészséges életvitel kialakítására. Ehhez elengedhetetlen, hogy a tanulók megértsék az egészséggel kapcsolatos összefüggéseket. Az iskolai egészségnevelés és egészségfejlesztés két legfontosabb pillére: a tudás és a motiváció.

Az iskolai élet minden színterén megjelenik az egészségnevelés és egészségfejlesztés:

Tanórai foglalkozások	Tanórán kívüli foglalkozások
- Osztályfőnöki órák - Szaktárgyi órák - Mindennapos mozgásnevelés órák - Témahetek, témanapok	- Osztálykirándulások - Szakkörök (pl.: sport, sütő-főző) - Iskolai sportrendezvények - Napközis foglalkozások - Iskolai egyéb rendezvények - DÖK rendezvények - Szabadidős sportprogramok - Nyári táborok

Az egészségfejlesztés megvalósításának lehetséges iskolai módjai:

1. Egészséges táplálkozás megvalósítása:

- tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozások keretén belül az egészséges táplálkozásra vonatkozó ismeretek átadásán keresztül az egészséges táplálkozásra nevelésben való közreműködés
- megfelelő környezeti feltételek biztosítása az egészséges táplálkozás megvalósításához (higiénikus környezet, kézmosási lehetőség, iskolai büfé egészséget támogató kínálata)
- iskolakert, tankonyha (főzőiskola, zöldség-gyümölcsnapok, salátakészítés, kóstolás)
- a különleges táplálkozási igényű tanulók étkeztetéséről való gondoskodás

- cukorbeteg gyermekek részére a diétának megfelelő étkezés támogatása, emellett vércukorszint ellenőrzésének, inzulin beadásának segítése biztonságos körülmények között
- iskolai programok szervezése: vetélkedő, rajzpályázat, egészségnap, jeles napok alkalmából vetélkedő, sütő-főző szakkör, osztálykirándulások és erdei iskola lehetőségei az egészséges táplálkozási szokások támogatására, egyéni tanácsadás
- szülők bevonása a programokba, tanácsadás, szülői értekezletek alkalmával a témáról való közös gondolkodás.

2. Mindennapos testmozgás biztosítása:

- mindennapos mozgásórák megtartása
- a jól végzett munka és a játék siker- és örömeiményének biztosítása
- a közösségi mozgásélmény és a versenyszellem nyújtása a különböző sportfoglalkozások, programok, szakkörök, versenyek alkalmával
- diáksport támogatása
- a tehetséges gyermekek egyesületekhez való irányítása
- szabadban töltött programok: erdei iskola, táborok, kirándulások, sportnapok
- rendszeres udvari játék.

3. Lelki egészséget segítő nevelés:

Célja: a gyermekekben a helyes énkép kialakítása, képességeiknek, lehetőségeiknek megismerése, kibontakoztatása. Az érett személyiséggé válásnak, valamint a lelki egészség elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel, valamint a művészetek és a közösségi alapú egészségfejlesztés alkalmazásával.

Ennek lehetőségei, feladatai:

- személyközpontú pedagógiai módszerek (pl. kooperatív tanulási módszerek,
 - interaktív tanítás-tanulás, projektoktatás, gamifikáció)
- pszichológus szakemberektől segítségnyújtás, mentálhigiénés támogatás,
 - csoportos foglalkozások (pl. pszichodráma, Sulinyugi program)
- szocializáció, beilleszkedés segítése
- kortárs kapcsolatok támogatása
- közösségfejlesztés, az egymást támogató környezet kialakítása
- iskolai rendezvények, jeles napok megtartása
- játéklehetőségek, játékkölcsönzés
- művészeti szakkörök, tevékenységek (pl. énekkar, hangszeres zenélés, rajz,
 - mese, népi játékok, tánc, dráma, kézművesség, fotó, költészet)
- könyvtári programok (íróklub, olvasóklub, mesélés, kiállítások stb.)
- sportszakkörök, sporttevékenységek
- "közszolgálati" diákszerepek vállalásának támogatása (DÖK gyűlések,

- fórumok, külső intézményekben szereplések)
- a társas kapcsolatok egészségi és etikai kérdéseinek, szabályainak elsajátíttatása
- a világháló és a média veszélyeire való figyelemfelkeltés, és a biztonságos
 - internetezéssel kapcsolatos ismeretek átadása tanórán belüli (pl. digitális
 - kultúra órán, szakkörökön) és tanórán kívüli foglalkozásokon
- iskolai bántalmazással, deviáns viselkedéssel kapcsolatos feladatok:
 - Kiemelt figyelmet fordítunk a viselkedési függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a nevelési-oktatási intézményben megjelenő bántalmazás és agresszió megelőzésére:
 - prevenciók tevékenység tanórai keretek között (pl. osztályfőnöki órán, drámaórán), illetve tanórán kívüli foglalkozásokon (pl. témanapokon, témaheteken) a lelki egészségre, a társas érintkezés szabályaira, a vitakultúrára és az erőszakmentes konfliktuskezelési módszerekre fókuszálva
 - oktatási-nevelési folyamatban törekszünk a meleg érzelmi légkör, kölcsönös bizalom, megfelelő nevelési stílus kialakítására
 - bántalmazás vagy deviáns viselkedésformák észlelése esetén az adott osztály vagy tanulócsoporthoz nevelésében, oktatásában érintett szakemberek bevonásával (pszichológus, védőnő) a gyermekvédelmi felelős koordinálásával esetmegbeszélést tartunk. Itt kitérünk az észlelt viselkedés okainak feltárására, a nehézséget jelentő magatartásforma kezelésére
 - a káros szenvedélyek fogyasztásának és más viselkedési függőségek megelőzése céljából tájékoztatás, ismeretterjesztés, szemléletformáló módszerek, önismereti foglalkozások megtartása, drámacsoportok alakítása
 - fontosnak tartjuk az aktív részvételt a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésében a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében.
- elegendő idő biztosítása a személyes szükségleteiket kielégítő, elmélyült játékokra,
 - a nem tanulás-tanítás jellegű ismeretszerzésre.

4. Egészségismeretek:

- a legalapvetőbb egészségügyi ismeretek elsajátíttatása
- személyi higiéné feltételeinek ismertetése, alkalmazásának elősegítése
- a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a
 - gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése
- a speciális, egyéni sérülésekből adódó problémák kezelésére, enyhítésére,

- megoldására alkalmas segítség keresése, kiválasztása, alkalmazásuk megtanítása
- az életkorral és egészségi, illetve mozgásállapottal járó biológiai - pszichológiai - higiénés életmódbeli tennivalók megismertetése és elsajátíttatása
- az egészségre káros szokások (alkohol- és drogfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás) biológiai - élettani - pszichés összetevőinek megismertetése
- balesetvédelem oktatása
- elsősegélynyújtási alapismeretek megismerése.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában

- az egészség fogalma
- a krónikus beteg egészsége
- az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk
- a környezet egészsége
- az egészséget befolyásoló tényezők
- szájhigiénia
- a jó egészségi állapot megőrzése
- a betegség fogalma
- megelőzhető betegségek
- a táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása
- lelki eredetű táplálkozási zavarok
- a beteg ember táplálásának sajátosságai
- a testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- az egészséghez szükséges testmozgás
- a szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában
- gerincvédelem, gerinckímélet
- balesetek, baleset-megelőzés
- a lelki egészség
- önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében
- az érett, autonóm személyiség jellemzői
- a társas kapcsolatok
- a nő szerepei
- a férfi szerepei
- a társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs
- a családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek
- a szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai

- a média egészséget meghatározó szerepe
- médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja
- fogyasztóvédelem
- az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás
- iskola-egészségügy igénybevétele
- az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele

Balesetvédelem – elsősegélynyújtás elsajátításával kapcsolatos tevékenységek:

Az egészséges életmódra nevelés szerves részét képezi az elsősegélynyújtási ismeretek átadása; melyeket a különböző tantárgyak tananyaga (technika és tervezés, környezetismeret, természettudomány, etika, osztályfőnöki óra, mozgásnevelés, stb.) tartalmaz.

Témakörei:

- az emberi test felépítésének megismerése
- elsősegélynyújtási alapismeretek
- vészhelyzet esetén a teendők: balesetek, tűzesetek, sebellátás
- mindennapos betegségek előfordulása
- korunk veszélyforrásai: AIDS, alkoholizmus, kábítószer, dohányzás stb.
- elsősegélykészlet.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Az egészségfejlesztés- és nevelés intézményi szinten történő megvalósulásával szembeni elvárás, hogy beépüljön a tanulók magatartás- és viselkedésformáiba, és spontán cselekvéssé váljanak. Az intézményben dolgozók figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését, érését, és szükség szerint korrigálják azt.

A tanórai keretek között megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódó elméleti ismeretek ellenőrizhetők, mérhetők, ezért ezek alapján felmérhető, hogy a gyermekek a tanulási folyamat mely szakaszában tartanak, hol szükséges a további segítség. A tananyag számonkérése lehetőséget ad arra, hogy ellenőrizzük, valóban beépültek-e a tanulók viselkedéskultúrájába ezek az ismeretek.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A tanév során megtartott témahetek, témanapok, projektnapok utáni értékelési folyamatban felmérjük, hogy a megvalósulás megfelelt-e a kitűzött céloknak. Amennyiben bármilyen korrekcióra van szükség, illetve hiányosság merül fel, ezeket a tapasztalatokat beépítjük a következő tervezési időszakba. Az elsajátítandó ismereteknek spirálisan fejlődniük kell, el kell, hogy mélyüljenek.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Az egészséges életmód és a közlekedéstréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egésznapos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 30 %-a erejéig a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve az országban működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgásfejlesztését segítő programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A pályázati és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.
- NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) mérés
 - A tanulók fizikai fittségi mérésének adaptált rendszere, mely szabályozza annak tartalmi kereteit.
 - Alábbi fittségi profilokra terjed ki: testösszetétel és tápláltsági-, állóképesség-, vázizom fittségi-, hajlékonysági profil. Az eredmények képet adnak a tanulók aktuális fittségi állapotáról, valamint az elmúlt év változásairól.

Habilitációs-rehabilitációs tevékenységek

Az egésznapos mozgásnevelés célja kialakítani a mozgás-szervrendszer működőképességének optimális szintre emelését, a változó környezeti adottságokhoz igazodó – az életkornak, az állapotnak, a személyiség sajátosságainak megfelelő – legmagasabb szintű mozgásos alkalmazkodó készséget.

Területei:

- diagnosztika
- fizioterápia (gyógytorna) – különböző terápiás eljárások, módszerek
 - o alkalmazásával
- adaptált sport
- mindennapos tevékenységre nevelés

- ergoterápia
- gyógyászati és rehabilitációs segédeszköz-ellátás
- önálló életvezetésre felkészítés

A megvalósulás színterei:

- sporttevékenység (úszás, boccia, tánc, karate, foci, kosárlabda... stb.)
- mozgásfejlesztés az egyéni igényekhez igazodva (egyéni fejlesztés, egyéni korrekció, adaptáció)

Kollégium - A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A mozgáskorlátozott diákok egészségfejlesztése során a mozgáskorlátozottságból adódó egészségügyi ismerteket életkorhoz és személyiséghez igazított formában, az egyéni bánásmódot figyelembe véve tanítjuk meg.

Az ismeretek nyújtásában részt vesz:

- pszichológus,
- mozgásnevelő,
- az intézményegységek pedagógusai,
- a kollégiumi nevelőtanárok és
- a szakorvosok, valamint
- a betegszoba dolgozói.

A megvalósulás színterei:

- egyéni és/vagy csoportos foglalkozások;
- célzott tréningek az étkezés, közlekedés, tisztálkodás, öltözködés területein;
- a mindennapi tevékenységek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek lelki egészségének védelmére:

- a diákok szakember által vezetett önismereti tréningeken vehetnek részt, ahol stresszoldó módszereket, konfliktuskezelési technikákat sajátíthatnak el. Lehetőségük nyílik az emberi játszmák elemzésére, szituációs játékok során megtanulják a helyes és erőszakmentes kommunikáció alapjait
- felvilágosítást kapnak, melyek a devianciához vezető út állomásai, a drogok természetéről, emberi közösségbe való beszivárgásáról, elidegenítő hatásáról, ezzel elejét vehetik a szenvedélybetegségek kialakulásának.

Egészségismeretek:

- alapvető ismereteket szereznek a testi egészség és a mentálhigiéné összefüggéseiről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjáról és az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzéséről
- az egészségnevelés és környezeti nevelési során kiemelt fontosságú az egészséges táplálkozás kialakítása a diákok számára

- a kollégiumi élet feladata a mindennapos testi és szájhigiéniai szokások és a megfelelő öltözködési kultúra kialakítása
- segédeszközök rendszeres tisztántartása, karbantartási igényének jelzése
- a katéterezés és egyéb egészségügyi okok következtében kialakuló fertőzések, betegségek megelőzése.

Mindennapos testmozgás feladatkörei:

- a mindennapos mozgás megvalósítása
- az érdeklődés felkeltése a mozgás iránt
- a mozgás rendszerességének kialakulásával a mozgásállapot romlásának megelőzése
- az egészséges életmód fontosságának tudatosítása
- segíteni a sporttevékenységekkel egészséges életvitel, a helyes életmódminta kialakítását
- a rend és tisztaság igényének kialakítása és fenntartása, a megfelelő étkezési és tisztálkodási szokások, a szobatisztaság kialakítása, a baleset- és fertőzésveszély tudatosítása

Habilitációs-rehabilitációs tevékenységek:

- a kollégium diákjai az intézményegységek alapelveihez igazodva egésznapos mozgásnevelés során komplex rehabilitációban vesznek részt, melynek fontos színtere a kollégium
- az egésznapos mozgásnevelés keretében törekszünk arra, hogy a diákok a diagnózis és mozgásállapot függvényében a legnagyobb mértékű önellátási képességet érik el, és felkészüljenek az önálló életvezetésre.

A kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal formálja ízlésüket, igényességüket.

A kollégium hozzájárul az intézményi egészségfejlesztési terv megvalósulásához.

1-es típusú diabétesszel élő gyermek speciális ellátási eljárásrendje

Jogszályi háttér:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

Az eljárásrend célja:

Magyarországon több mint 1,1 millió felnőtt és több mint 5 ezer gyermek élt cukorbetegséggel 2019-ben. A 18 év alatti cukorbetegségekre döntő többsége 1-es típusú diabéteszes; ez olyan élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot, amely az őket gondozók oldaláról aktív részvételt jelent. A köznevelési intézmények számára fontos feladat felkészülni a sajátos ellátást igénylő, cukorbeteg gyermekek fogadására, biztosítani számukra az oktatás és a nevelés biztonságos feltételeit.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 62. § (1a) bekezdése értelmében az intézmény vezetője „a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény - beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is - felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)-(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.”

A szülő vagy más törvényes képviselő a speciális ellátás iránti kérelmét az Eütv.-vel összhangban 15. § (5) bekezdésével összhangban meg tett formában nyújtja be.

A speciális ellátást végző személy:

Az intézményvezető a diabéteszes gyermek speciális ellátását olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen vett részt, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

A speciális ellátási feladatok:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 62.§ (1b) értelmében az „intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.”

A speciális ellátással kapcsolatos alapelvek:

- Gondoskodni kell arról, hogy mindenki ismerje azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermek biztonságban legyen.
- A diabéteszes gyermek ellátása terén a szülő vagy más törvényes képviselő határozza meg a feladatokat a speciális ellátást végző személy számára.
- A szülővel vagy más törvényes képviselővel állandó együttműködés és kapcsolattartás szükséges; közösen tervezik meg a napi rutint, és az ellátandó feladatokat, felelősségi köröket.

A cukorbeteg gyermek ellátásával kapcsolatos előzetes információgyűjtés

lépései:

- Első lépés az egyedi napirend megismerése és betartása.
- Fontos tisztázni, hogy a napirend módosítása milyen keretek között lehetséges, a napirend egyes pontjainak be nem tartása milyen következményekkel jár.
- Fontos tudni, hogyan lehet megelőzni és felismerni a vészhelyzeteket, és mi a teendő ezekben a helyzetekben.

Feladatkörök

Szülő vagy más törvényes képviselő:

- gondoskodik minden olyan eszköztől, amelyek szükségesek a cukorbeteg gyermek ellátásához (inzulin(ok), tű, vércukormérő, ujjbegyszűrő, lándzsa, mérőhöz elem, szenzor, GlucaGen HypoKit, stb.)
- gondoskodik a gyermek számára megfelelő „hipó” csomagról (gyorsan felszívódó szénhidrátot és lassan felszívódó szénhidrátot tartalmazó csomag, GlucaGen HypoKit)
- megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket, amelyeket váratlan helyzetekben használni lehet
- tájékoztatást nyújt (írásban rögzített ellátási tervben) a gyermek napirendjével, a diabétesz ellátásával összefüggő tudnivalókkal kapcsolatban
- jelzi az intézménynek, ha változik az ellátási terv.

Az intézmény dolgozója:

- egyeztet a szülővel/törvényes képviselővel a diabétesz ellátási tervről, napirendről
- ellenőrzi a szülő/törvényes képviselő elérhetőségeit
- megállapodást köt arról, hogy milyen esetekben értesíti a szülőt/törvényes képviselőt
- segíti a diabéteszes gyermeket az iskolában
- biztosítja a vércukormérést
- lehetővé teszi az inzulin biztonságos beadását
- segíti és figyelemmel kíséri a gyermek diétájának betartását
- alacsony vagy magas vércukorszint esetén beavatkozik (a szülővel/törvényes képviselővel leegyeztetett módon)

- gondoskodik arról, hogy az alacsony vércukorszint esetén mindig felügyelje valaki a gyermeket, hogy ne maradjon egyedül
- CGM (folyamatos glükóz monitorozás) esetén lehetővé teszi, hogy a gyermek használhassa a szenzorral összehangolt mobiltelefont
- tájékoztatja a gyermekkel kapcsolatba lépő személyeket a diabéteszes gyermekkel kapcsolatos tudnivalókról.

7. Fogyasztóvédelmi oktatás

Jogi háttér

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. tv. első része 5. fejezetének 17. paragrafusa rendelkezik a fogyasztók oktatásáról. A köznevelési törvényben megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A tanulók - mint leendő fogyasztók – sajátítsák el a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, és legyenek képesek azok gyakorlati alkalmazására.

A fogyasztóvédelmi oktatás feladatai

- a fogyasztói kultúra fejlesztése: környezettudatos és kritikus magatartás kialakítása
- a fogyasztói tájékozódás képességeinek kialakítása, a helyes döntésekre való felkészítés
- a reklámok szerepének tudatosítása, és a köztük való eligazodás képességének segítése
- a minőség és takarékoság jelentőségének felismertetése, alkalmaztatása
- a fogyasztói jogok érvényesítésére való képesség folyamatos alakítása, fejlesztése

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei

- tanórai foglalkozások (környezetismeret, természetismeret, technika-életvitel, mozgókép- és médiaismeret)
- tanórán kívüli foglalkozások (rendezvények, vetélkedők, napközis foglalkozások, kirándulások, táborozások)
- a szakmai képzésben a vásárlói tudatosság problémaköreinek és témaköreinek hangsúlyos ismertetése, tananyagba emelése

Módszerek

- információk gyűjtése, feldolgozása
- megfigyelés
- beszélgetés, viták
- szituációs játékok
- szemléltetés (újságok, filmek)

A fogyasztóvédelem a középiskolai oktatásban tananyagként szerepel a marketing, a gazdálkodási ismeretek tananyagtartalmainak tekintetében.

8. A végrehajtáshoz szükséges eszközök, felszerelések jegyzéke

Szemléltető eszközök

Az intézmény tanulóinak oktatásához a többségi iskolák számára készült, valamennyi műveltségi területre kiterjedő, a funkcionális taneszköz-jegyzékben összefoglalt általánosan használt eszközök nélkülözhetetlenek. Emellett a diákok hatékonyabb fejlesztéséhez, állapotukhoz adaptált, a megértést segítő eszközökre is szükség van, melyek összességét a mozgáskorlátozott tanulók fejlesztéséhez készített funkcionális taneszköz-jegyzék tartalmaz. Ezt kiegészíti még a logopédia és az augmentatív kommunikáció eszköztára is. Az eszköztár tartalmazza a kompetenciafejlesztést segítő eszközöket is: tanulói számítógépek, interaktív tábla, digitális tananyagok, a tanulói munkáltatást segítő eszközök.

Gyógyászati, rehabilitációs és oktatási segédeszközök

A tanulók fejlesztésében, ellátásában jelentős szerepet kapnak az oktatási segédeszközökön kívül a gyógyászati és rehabilitációs, testközeli és test-távoli segédeszközök is. A gyógyászati segédeszközök az egészségügyi ellátásban és a mozgásnevelésben jutnak vezető szerephez, de az önállóságra neveléshez, és a diákotthoni/kollégiumi élethez is szükségesek. Az iskolai előkészítő szakaszon és néhány műveltségi területen (mozgásnevelés, életvitel, technika, anyanyelv) elképzelhetetlen a fejlesztés speciális eszközrendszer nélkül. Az intézményben használt rehabilitációs segédeszközök különböző csoportjai más-más területeken jutnak jelentős szerephez:

- a kultúrtechnikák elsajátítását segítő eszközök az olvasás, írás, matematika tanulásában,
- a kommunikációt segítő eszközök elsősorban az anyanyelvi műveltségi területen és a mindennapi életben
- az önkiszolgálást segítő eszközök leginkább az apartmanokban, valamint életvitel, tankönyvai foglalkozások során,
- a szabadidős tevékenységet segítő eszközök az apartmanok életében továbbá a sport, játék területén elsődlegesek.

Sajátos szerepe van az intézményben a számítógép használatának, mely a kézírást, esetleg beszédet helyettesítő eszköz azon mozgáskorlátozott gyerekek számára, akiknél a kézmozgás illetve a beszéd erősen akadályozott.

A speciális eszközöket az intézményi eszközkatalógus (eszkoztar.mozgasjavito.hu) mutatja be.

9. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek - intézményi terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni;
- ismerjék meg a mozgáskorlátozottságból adódó speciális elsősegély-nyújtási helyzeteket.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén életkoruknak és mozgásállapotuknak megfelelő szinten;
- az elsősegély-nyújtás alapismereteinek bemutatása a tanulóknak – életkornak megfelelő szinten;
- a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében az elsősegély-nyújtási helyzetek megismerése, a legfontosabb alapismeretek elsajátítása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az intézmény kapcsolatot tart az Országos Mentőszolgálattal
- a védőnői hálózaton, valamint az intézményi betegszobán keresztül a tanulók megismerkednek az alapvető elsősegély-nyújtási ismeretekkel

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
mozgásnevelés	- esések, segédeszközök viselése, alkalmazása

Az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az intézményi betegszoba (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

10. A Könyvtár pedagógiai programja

A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

Az iskolai, kollégiumi könyvtár az iskola, kollégium működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása közös, tantárgyakon átívelő feladat. Az érintett tantárgyak ezzel kapcsolatos tartalmi, valamint azok követelményei a Helyi tantervben kerültek meghatározásra.

A könyvtár-pedagógiai program

A könyvtár-pedagógiai program NAT könyvtári követelményrendszerére épül, de nem azonos vele, figyelembe veszi az intézmény, illetve az iskolahasználók sajátosságait és adottságait.

A könyvtár mint tanulási környezet

A könyv- és könyvtárhasználati ismeretek, illetve az ezekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek tanítása során a könyvtár jelenti a megfelelő környezetet. Emiatt fontos, hogy a pedagógusok, gyógypedagógusok, szaktanárok egyeztetése a könyvtárostannal megtörténjen. Az egyeztetés, konzultáció során ki kell térni a megfelelő eszközök előkészítésére is:

- minden tanulónak álljon rendelkezésére elegendő hely (a segédeszköznek is)
- minden tanuló tudjon jegyzetelni
- megfelelő mennyiségű és minőségű dokumentum álljon rendelkezésre
- a dokumentumok kiválasztásakor figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, illetve a tanulók osztályfokát.

A pedagógusok feladatai

Könyvtáros/könyvtárostannár

- A könyvtár működtetése a könyvtár SZMSZ-ében foglaltak szerint;
- gyűjteményének folyamatos fejlesztése, feltárása, őrzése, gondozása és rendelkezésre bocsátása;
- tájékoztatás nyújtása a dokumentumokról és szolgáltatásokról;
- a pedagógusokkal való együttműködés keretében tanórai foglalkozások tartása, illetve közreműködés abban, hogy a különböző foglalkozások (tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, tehetséggondozó foglalkozások stb.) a könyvtár használatával sikeresen valósulhassanak meg;
- a könyvtárban megvalósuló foglalkozások előkészítésében, lebonyolításában való közreműködés;

- a könyvtár használatának biztosítása a használók számára: könyvtári dokumentumok kölcsönzése, beleértve a tartós tankönyvek, segédkönyvek kölcsönzését, továbbá könyvtári dokumentumok egyéni és csoportos helyben használatának biztosítása;
- a pedagógusok és a diákok tájékoztatása más könyvtárak által nyújtott szolgáltatásokról;
- közreműködés az iskolai tankönyvellátás megszervezésében, lebonyolításában.

Pedagógusok (gyógyapedagógusok, szaktanárok)

- a könyvtárhasználati ismeretek elsajátíttatása a tanulókkal – figyelembe véve a tanulók életkorát, érdeklődési körét;
- a könyvtár-pedagógiai program kidolgozásában való közreműködés;
- együttműködés a pedagógusok között, illetve a pedagógusok és a könyvtáros között.

Könyvtárhasználat, önművelés ismeretanyaga

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

- az iskolai vagy más közművelődési vagy szakkönyvtár állományának, szolgáltatásainak megismerése, használata
- a médiatárak, információs központok gyűjteményében való eligazodás
- könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzés, önművelés/önfejlesztés kialakítása, gyakorlása
- beszédkultúra, tanulás tanulásának fejlesztése rendszeres olvasással, könyvtárhasználattal

Dokumentumismeret és –használat

- adott műveltségterület alapidokumentumainak (lexikonok, enciklopédiák, kézikönyvek, szótárak, gyűjtemények stb.), illetve digitális információbázisok (pl. Arcanum, MEK) használata
- a sajtófigyelés alapjainak kialakítása (életkorhoz igazodó magazinok, folyóiratok megismerése, tanulmányozása, feldolgozása)
- dokumentumok tájékoztató apparátusának használata (tartalom, előszó, útmutatók stb.)
- közhasznú információs eszközök és források használata, pl. weboldalakon való tájékozódás, információkeresés.

A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata

- kutató-gyűjtő munkához szükséges kézikönyvtári források – lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók) ismerete, használata
- lexikonok és kézikönyvek használatának gyakorlása a tanulás folyamatában
- tájékozódás a tankönyvekben, munkafüzetekben, szemelvénygyűjteményekben, tartalomjegyzékekben
- önálló információszerzés gyakorlása a könyvtári és online eszköztárra építve (jegyzetelés, lényegkiemelés)
- önálló alkotói munka során a könyvtár állományának használata

Önművelés, a szellemi munka technikája

- az iskolai feladatok megoldása, valamint a problémamegoldás során a könyvtár eszközszerének és az online információforrások használata

- hagyományos és elektronikus ismerethordozók információinak felhasználása, források megjelölése
- kiselőadások, önálló kreatív munkák elkészítése a könyvtári eszköztár igénybevételével
- szellemi munka etikai normáinak megismerése, betartása (idézetek, hivatkozások, utalások)

11. A középszintű érettségi vizsga témakörei az egyes érettségi vizsgatárgyakból

Magyar nyelv

1. Kommunikáció (a nyelv mint kommunikáció; pragmatika; nyelvi és vizuális kommunikáció; a kommunikáció működése; személyközi kommunikáció; tömegkommunikáció)
2. A magyar nyelv története (a nyelv mint történeti képződmény; a magyar nyelv rokonsága; nyelvtörténeti korszakok; a magyar nyelv szókészletének alakulása)
3. Ember és nyelvhasználat (ember és nyelv; jelek és jelrendszerek; nyelvváltozatok; nyelv és társadalom; nyelv és politika, nyelvművelés)
4. A nyelvi rendszer (a nyelv mint jelrendszer; hangtan; alaktan és szótan; a mondat szintagmatikus szerkezete; mondattan)
5. A szöveg (a szöveg és a kommunikáció; a szöveg szóban és írásban; a szöveg szerkezete és jelentése; szövegértelmezés; intertextualitás; szövegtípusok)
6. A retorika alapjai (a nyilvános beszéd; érvelés, megvitátás, vita)
7. Stílus és jelentés (szóhasználat és stílus; szójelentés; stíluseszközök; stílusréteg, stílusváltozat)
8. Digitális kommunikáció (a digitális kommunikáció ismérvei; a digitális kommunikáció társadalmi aspektusai; digitális szövegtípusok; digitális szemléltetés; az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában)

Magyar irodalom

1. Életművek a magyar irodalomból – kötelező szerzők (Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, József Attila, Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály)
2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig – választható szerzők (Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Mikes Kelemen, Csokonai Vitéz Mihály; a reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése; a reformáció világi irodalma; a barokk irodalma; népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája)
3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából – választható szerzők (Berzsenyi Dániel, Gárdonyi Géza, Illyés Gyula, Juhász Gyula, Karinthy Frigyes, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Tóth Árpád, Weöres Sándor + 1 lehetséges)
4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból (Áprily Lajos, Dsida Jenő, Gion Nándor, Kányádi Sándor, Kovács Vilmos, Reményik Sándor, Sütő András, Tamási Áron, Wass Albert + 1 lehetséges)
5. Művek a kortárs magyar irodalomból (az utolsó harminc évben keletkezett irodalmi alkotás)

6. Művek a világirodalomból (választható korok és művek az epika és líra tárgyköréből)
7. Színház és dráma (Szophoklész, Shakespeare, Molière egy műve; Katona József: Bánk bán; Madách Imre: Az ember tragédiája; Ibsen, Csehov; Örkény István egy drámája; egy 20. századi dráma)
8. Az irodalom határterületei vagy regionális irodalom (egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemző bemutatása)

Matematika

1. Halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
2. Számelmélet, algebra
3. Függvények
4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria
5. Valószínűség-számítás, statisztika

Történelem

1. Ókor
 - Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában.
 - A görög és a római építészet.
 - A zsidó monoteizmus.
 - A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése.
2. Középkor
 - Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában.
 - Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai.
 - A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem.
 - Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon.
 - Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák.
 - A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok.
 - Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet.
 - Az Aranybulla legfontosabb elemei.
 - IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés.
 - A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó.
 - Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai.
 - Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek.
3. Kora újkor
 - A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása).

A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon.

Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon.

A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás.

Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568).

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.

A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke.

Magyarország újranevesítése és újranevesítése.

A brit alkotmányos monarchia.

Az amerikai köztársaság működése.

A felvilágosodás államelméletei.

Mária Terézia és II. József reformjai.

Az Emberi és polgári jogok nyilatkozata.

4. Újkor

Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus.

Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyárpar.

Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika –a világban és Magyarországon.

Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon.

A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése), Széchenyi és Kossuth programja és vitája.

A pesti forradalom és az áprilisi törvények.

A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztíával és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat. Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése.

A szocializmus eszméje (marxizmus).

A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség

Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján.

A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet.

Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában.

5. A világháborúk kora

Az első világháború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban.

A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban.

A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei.

A nemzetiszocialista Németország.

A kommunista Szovjetunió.

Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években.

Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon.

A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátszín, ellenállás).

A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata.

A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon.

Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérre vált ország, deportálások a Szovjetunióba.

6. A hidegháború kora

A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői.

Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában.

A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciós perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején.

Az 1956-os forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás.

A pártállam, a tétesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái –a kádári alku.

A rendszerváltoztatás (1989–1991). A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása.

7. A jelenkor

Az Európai Unió főbb szervei és működésük.

Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig.

Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer.

A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás).

A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás).

Idegen nyelvek

1. Személyes vonatkozások, család
2. Ember és társadalom
3. Környezetünk
4. Az iskola
5. A munka világa
6. Életmód
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
8. Utazás, turizmus

9. Tudomány és technika
10. Gazdaság

Digitális kultúra

1. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata
2. Információs társadalom, e-Világ
3. Mobiltechnológiai ismeretek
4. Szövegszerkesztés
5. Számítógépes grafika
6. Multimédiás dokumentumok készítése
7. Online kommunikáció
8. Publikálás a világhálón
9. Táblázatkezelés
10. Adatbázis-kezelés
11. A digitális eszközök használata

Földrajz

1. Tájékozódás a földrajzi térben
2. Tájékozódás a kozmikus térben és az időben
3. A geoszférák földrajza
4. A geoszférák kölcsönhatásai, a földrajzi övezetesség
5. Átalakuló települések, eltérő demográfiai problémák a 21. században
6. A nemzetgazdaságtól a globális világgazdaságig
7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában
8. Európa földrajza
9. Az Európán kívüli kontinensek földrajza
10. Helyi problémák, globális kihívások, a fenntartható jövő dilemmái

Biológia

1. Bevezetés a biológiába
2. Egyed alatti szerveződési szintek
3. Az egyed szerveződési szintje
4. Az emberi szervezet
5. Egyed feletti szerveződési szintek
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

Fizika

- 1.1 Egyszerű mozgások
- 1.2 Összetett mozgások
- 1.3 Ismétlődő mozgások
- 1.4 Dinamika, a közlekedés és sportolás fizikája
- 2.1 Munka, energia
- 2.2 A melegítés és hűtés következményei

- 3.1 Víz, levegő
- 4.1 Szikrák, villámok
- 4.2 Elektromosság a környezetünkben
- 4.3 Generátorok és motorok
- 5.1 A hullámok szerepe a kommunikációban
- 5.2 Képek és látás
- 6.1 Az atomok és a fény
- 6.2 Az atommag szerkezete
- 7.1 A gravitációs mező
- 8.1 A fizikatörténet jelentősebb személyei

Kémia

- 1. Általános kémia
 - 1.1. Atomszerkezet
 - 1.2. Kémiai kötések
 - 1.3. Molekulák, összetett ionok
 - 1.4. Anyagi halmazok
 - 1.5. Kémiai átalakulások
- 2. Szervetlen kémia
- 3. Szerves kémia
- 4. Kémiai számítások

Főigazgatói nyilatkozat - legitimációs záradék

(Fő)igazgatói nyilatkozat - legitimációs záradék

Alulírott, Locsmándi Alajos, mint a Mozgásjavító Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium intézmény főigazgatója, ezúton nyilatkozom, hogy a Közép-Pesti Tankerületi Központ számára, 2025. szeptember 01-jén megküldött Pedagógiai programot

- az intézmény vezetője a nevelőtestület bevonásával készítette el,
- véleményezte az intézményi tanács,
- véleményezte az intézményben működő valamennyi szakmai munkaközösség,
- és a Pedagógiai Program részét képező egészségfejlesztési program elkészítésében az iskola-egészségügyi szolgálat részt vett.

Budapest, 2025. szeptember 01.

(aláírás)
Locsmándi Alajos
(fő)igazgató